

*B*BIBLIATANULMÁNYOK

Hogyan értelmezzük a szentírást?

Írta: *Frank M. Hasel és Michael G. Hasel*

2020. április, május, június

Copyright © Hetednap Adventista Egyház, 2020
Copyright © Frank M. Hasel és Michael G. Hasel, 2020
Felelős kiadó: Ócsai Tamás

A *Bibliatanulmányokat* a Hetednap Adventista Egyház Generál Konferenciájának Felnőtt Szombaticskolai Osztálya készíti, a Szombaticskolai Kéziratokat Elbíró Nemzetközi Bizottság általános felügyelete alatt, amelynek tagjai szerkesztő-tanácsadóként is szolgálnak. A közzétett *Bibliatanulmányok* a bizottság véleményét is tükrözik, tehát nem kizárólag a szerző(k) elgondolásai olvashatók bennük.

©2020 A Hetednap Adventista Egyház Generál Konferenciája®. Minden jog fenntartva. Senki vagy semmilyen intézmény nem jogosult arra, hogy a *Bibliatanulmányok* bármely részét vagy egészét átszerkessze, megváltoztassa, módosítsa, adaptálja, lefordítsa, kinyomtassa vagy kiadja a Hetednap Adventista Egyház Generál Konferenciájának® előzetes, írott engedélye nélkül. A Hetednap Adventista Egyház Generál Konferenciájának® divízióirodái kaptak felhatalmazást arra, hogy meghatározott irányelvek mellett intézkedjenek a *Bibliatanulmányok* fordításával kapcsolatban. A fordítás és a kiadványok szerzői joga továbbra is a Generál Konferenciánál marad. A Hetednap Adventista Egyház Generál Konferenciájának® bejegyzett védjegye a „hetednap adventista” és az „adventista” kifejezés, valamint a lángot ábrázoló logó, amelyek a Generál Konferencia előzetes engedélye nélkül nem használhatók.

Fordította: *Kovács-Bíró János*
Korrektor: *Dr. Gyetvainé Gerlai Krisztina*
Felelős szerkesztő: *Zarkáné Teremy Krisztina*

Kiadja a Hetednap Adventista Egyház
2119 Pécel, Ráday u. 12.
Ügyintézés: *Dr. Tokics Imréné*
E-mail: tmaria@adventista.hu
Telefon: 06-30-530-7279 (munkaidőben)

Nyomdai előkészítés: *Ecsedi Gabriella*

Nyomdai munkálatok: *Szóllósy Műhely, Debrecen*
Felelős vezető: *Szóllósy Botond*

ISBN 978-963-9930-73-5

TARTALOM

Előszó	4
1. tanulmány: A Biblia egyedi volt	6
2. tanulmány: A Biblia eredete és jellege	14
3. tanulmány: Jézus és az apostolok nézete a Bibliáról	22
4. tanulmány: A Biblia - teológiánk irányadó forrása	30
5. tanulmány: Egyedül a Szentírás - Sola Scriptura	38
6. tanulmány: Miért szükséges a Szentírás értelmezése?	46
7. tanulmány: A Szentírás nyelvei, szövege és szövegösszefüggése	54
8. tanulmány: Teremtés: Mózes első könyve az alap, 1. rész	62
9. tanulmány: Teremtés: Mózes első könyve az alap, 2. rész	70
10. tanulmány: A Biblia és a történelem	78
11. tanulmány: A Biblia és a prófécia	86
12. tanulmány: Nehezebb igeszakaszok megfejtése	94
13. tanulmány: Isten Igéje szerint élni	102
Reggeli dicséret	110

Ajánlott internetes oldalak:

Generál Konferencia:

- www.adventist.org

Transzeurópai Divízió:

- www.ted-adventist.org

Newbold College:

- www.newbold.ac.uk

Magyar Unió:

- www.adventista.hu

Dunamelléki Egyházterület:

- <http://det.adventista.hu>

Gyere ahogyan vagy:

- www.gyereahogyanvagy.hu

Tiszavidéki Egyházterület:

- <http://tet.adventista.hu>

Advent Kiadó:

- www.adventkiado.hu

Adventista Teológiai Főiskola:

- www.atf.adventista.hu

Ifjúsági Osztály:

- www.ifiinfo.hu

Reménység Evangélizációs Központ (REK):

- www.remenyvtv.hu

Bibliatanulmányok:

- www.bibliatanulmanyok.hu

White Könyvtár:

- www.white-konyvtar.hu

A Szentírás értelmezésének módja

Hetednapi adventista protestánsként hiszünk a Sola Scriptura elvében, miszerint hitünk és tanítéleink irányadó alapja egyedül a Biblia. Ez különösképpen sokat mond az utolsó napokban, amikor Istennek „lesz egy népe a földön, amely minden tanítás normájának és minden reform alapjának a Bibliát és csakis a Bibliát tartja” (Ellen G. White: *A nagy küzdelem*. Budapest, 2013, Advent Kiadó, 510. o.).

Természetesen nem vagyunk egyedül a protestáns felekezetek között, amikor hitünk alapjaként „a Biblia és egyedül a Biblia” elvére hivatkozunk, bár sokan, akik szintén ezt teszik, hisznek például abban, hogy a hetedik napi szombat újszövetségi helyettesítője a vasárnap lett. Hisznek még a lélek halhatatlanságában, a pokolra kerülők örök gyötrelmében és a titkos elragadtatásban, abban, hogy Jézus csendben és titokban visszajön a földre elragadni a megváltottakat, miközben mindenki más azon töpreng, hogyan tűnhettek el ezek az emberek.

Más szóval, nem elég csak hangoztatni, hogy van Bibliánk és hiszünk benne, bármilyen fontos is ez. Amint a hamis tanítások terjedése mutatja (noha mindegyik vélhetően a Szentírásból fakad), tudnunk kell helyesen értelmezni is a Bibliát.

Ezért lett ebben a negyedévben a felnőtt *Bibliatanulmányok* tárgya az, hogy „Hogyan értelmezzük a Szentírást?” Arról az alapról indítunk, hogy a Szentírás Isten Igéje, „akarátának tévedhetetlen kinyilatkoztatása... a jellem mértékadója, a tapasztalatok próbája, a hitelvek mérvadó kinyilatkoztatása és az Isten történelmi cselekedeteinek megbízható forrása” (*A hetedik napot ünneplő adventisták hitelvei*. Budapest, 1997, Advent Kiadó, 12. o.). Röviden, a Szentírás azoknak az igazságoknak az alapvető forrása, amelyekben hiszünk és amelyeket hirdetünk a világnak. Vagy amint a Biblia önmagáról kijelenti: „A teljes írás Istentől ihletett és hasznos a tanításra, a feddésre, a megjobbításra, az igazságban való nevelésre” (2Tim 3:16). A „teljes Írás” természetesen a teljes Szentírást jelenti, még azokat a részeit is, amelyeket esetleg nem kedvelünk, kényelmetlennek érzünk, illetve azokat is, amelyek mai kifejezéssel élve talán nem tartoznak a „politikai korrektség” kategóriájába.

Tehát ebből a kiindulópontból vizsgáljuk, miként tanít a Biblia önmaga értelmezésére. Vagyis ahelyett, hogy először olyan Biblián kívüli forrásokhoz folyamodnánk, mint például a természettudományok, a filozófia és a történelem (amelyek helyes hozzáállással áldásul szolgálhatnak), inkább a bibliai szövegekben igyekszünk megtalálni azokat az eszközöket, amelyek felfedik az Ige szent lapjainak nagy igazságait. Tudjuk, hogy „sohasem ember akaratából származott a prófécia, hanem a Szentlélektől indíttatva szóltak az Istentől küldött emberek” (2Pt 1:21, RÚF). Azt is hisszük, hogy olyan kulcsokat találhatunk „az Istentől küldött emberek” mondáiban, amelyek segítenek az Ige magyarázatában.

Pál apostol vagy az evangéliumok írói például hogyan értelmezték az Ószövetséget? Amennyiben Isten ihletésére írtak, akkor annak, ahogyan olvasták és értelmezték a Szentírást, központi a jelentősége abban, hogy mi is megtanulhassuk ugyanezt. És hogyan értelmezte Jézus a Szentírást? Nincs jobb példa a Biblia olvasására, mint az, ahogyan Ő tette!

Ugyanakkor megvizsgáljuk a saját előfeltételezéseinket és érvelésünket is a szövegkörnyezet, a nyelv, a kultúra és a történelem összefüggésében, valamint azt, hogy miként hat mindez Isten Szavának olvasására és megértésére. Hogyan értelmezzük a példázatokot, a próféciákat, a szent történelmet, a dorgálásokat, a dicsőítő énekeket, a próféták látomásait és az álmokat – a Szentírásban található ihletett írások teljes körét?

Mindezeket a kérdéseket vizsgálat tárgyává tesszük ebben a negyedévben, de még többet is, mert a pokolbeli örök gyötrődés vagy a vasárnap szentségének tanításai is mutatják, hogy önmagában nem elegendő hinni a Bibliában – meg kell tanulnunk helyesen értelmezni is azt!

Frank M. Hasel, Ph.D. a Bibliakutató Intézet (BRI) aligazgatója a Hetednapi Adventista Egyház Generál Konferenciájánál. Michael G. Hasel, Ph.D. a Southern Adventista Egyetem Vallástudományi Tanszékének professzora és az Archeológiai Intézet, valamint a Lynn H. Wood Archeológiai Múzeum igazgatója.

Clifford R. Goldstein
szerkesztő

Néhány megjegyzés a magyar kiadáshoz

Tanulmányunkban a bibliai idézeteket többnyire a Károli-féle fordításban közöljük. Más idézeteknél zárójelben olvasható a forrás megjelölése. Számos idézet, valamint a bibliai könyvek neve és rövidítése az újonnan revideált Károli-bibliafordítás (rövidítve: ÚRK, Budapest, 2012, Veritas Kiadó) szerint szerepel. Szintén gyakran idézünk még a Magyar Bibliatársulat 2014-ben kiadott, revideált új fordításából (rövidítve: RÚF). Ha az idézetben egy, az oldalon már ismertetett műre hivatkozunk, akkor használjuk az i. m. (idézett mű) rövidítést.

Érdemes ellátogatni a Bibliatanulmányok internetes oldalára: www.bibliatanulmanyok.hu. A weboldal formátuma letisztult és könnyen áttekinthető, egy helyen megtalálunk rajta minden szolgáltatást: az **írott tanulmányt**, a **Tanítói mellékletet**, a **White-idézeteket**, a **hanganyagot**, valamint a **hetenkénti videobeszélgetéseket** és a **Misszió DVD-t**. Az oldal nemcsak számítógépen, hanem táblagépen és okostelefonon is elérhető.

Az érdeklődőket várjuk a Facebook Bibliatanulmányok csoportjában az alábbi címen: <https://www.facebook.com/groups/bibliatanulmanyok/>.

Az adott heti bibliatanulmánnyal kapcsolatos beszélgetés megtekinthető a PAX Tv adásában már vasárnaponként 15.30 órai kezdettel, valamint a Bibliatanulmányok honlapján, illetve kérhető e-mailben, videoüzenetként.

Továbbra is szeretettel ajánlom a Tanítói mellékletet és a White-idézetek gyűjteményét, mindkettő külön kiadványként is beszerezhető.

Zarkáné Teremy Krisztina
a magyar változat szerkesztője

A Biblia egyedi volta

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: 1Mózes 49:8-12; 5Mózes 32:45-47;
Ézsaiás 53:3-7; 1Korinthus 15:3-5, 51-55; Róma 12:2

„Lábam előtt mécses a te igéd, ösvényem világossága” (Zsolt 119:105, RÚF).

A Biblia egyedi, hiszen hatvanhat könyvből áll, amelyeket negyvennél is több szerző, három kontinensen (Ázsia, Afrika és Európa), jó ezeröttszáz éven át írt. Nincs más, hozzá fogható szent vagy vallási könyv. Nem is csoda, hiszen ez Isten Igéje!

A Krisztus utáni első négy évszázadból az Újszövetségnek több mint húszonnégyezer-hatszáz kézírata maradt fenn. Platón eredeti kézírataiból hét van, Hérodotoszéból nyolc, Homérosz *Iliásának* pedig több mint kétszázhatvanhárom példánya maradt fenn. Tehát az Újszövetség szövegének pontosságát erős bizonyítékok támasztják alá.

Ismereteink szerint a Biblia volt az első könyv, amit lefordítottak, az első nyomtatott könyv a nyugati világban, és az első, amit annyi nyelven adtak ki, hogy ma a föld népességének 95%-a olvashatja.

Tartalmát és üzenetét tekintve is egyedi a Szentírás: Isten megváltó tevékenységét követi nyomon a történelemben. Felvázolja az Úr jövőbeli tervét, örök birodalmát, és összefonódik a próféciával. A Biblia Isten *élő Szava*, ugyanis Jézus megígérte, hogy Isten Lelke, aki a Szentírást ihlette (2Tim 3:16-17), a mai hívők számára is elérhető. Ő vezet el minden igazságra, miközben tanulmányozzuk az Igét (Jn 14:16-17; 15:26; 16:13).

ISTEN ÉLŐ IGÉJE

Általában az ember utolsó szavait tartják a legfontosabbnak. Mózes, a Biblia első öt meghatározó könyvének az írója közvetlenül a halála előtt egy éneket énekelt a népnek (5Móz 31:30-32:43).

Olvasd el 5Móz 32:45-47 verseit! Mózes mit mond Isten Igéjéről? Milyen erővel bírt az Írás az ígértet földje határán álló héberek életében?

Mózes utolsó szavaiban erős buzdítást találunk. Az emberek szívét Isten Igéjére hangolva arra intette őket, hogy egész életükben figyeljenek Istenre és az Ő akaratára. Amikor erre megtanítják a gyermekeiket, minden nemzedék továbbadja Isten szövetséges megváltási tervét az utána következőknek. Figyeljük meg, hogy nem válogathattak a kijelentések között, hanem engedelmességniük kellett, azaz meg kellett tartaniuk „ennek a törvénynek valamennyi igéjét” (5Móz 32:46, RÚF)!

A földi történelem végén Istennek lesz egy népe, amely a teljes Szentírás-hoz hűséges. Ők azok, aki „megtartják az Isten parancsait, akiknél megvan Jézus bizonyágtétele” (Jel 12:17, RÚF). Hűségesen ragaszkodnak a Biblia tanításaihoz, nemcsak azért, mert így gazdagabb lesz a földi életük, hanem azért is, mert majd örökké élhetnek abban az országban, amelyet Jézus készít nekünk (Jn 14:1-3).

Olvasd el Jn 1:1-5, 14 és 14:6 verseit! Mit tanítanak ezek az igehelyek Jézusról és az örök életről? Milyen kapcsolat van az Ige testté létele és a Szentírás kinyilatkoztatása, ill. ihletettsége között?

Jézus a teljes Szentírás középpontja és célja. Ószövetségi ígéretek teljesedtek be testben való megjelenésével, a Messiás földre jövetelével. Nem csupán igazolja a Szentírást az, hogy Ő élt, meghalt és újra él, hanem még sokkal többet mond: teljesen új valóságban, az örök élet hatalmas ígértét adja.

Olvasd el újra 5Móz 32:47 versét! Tapasztaltad már, hogy az Isten Igéjének való engedelmesség „nem üres beszéd”? Miért nem hiábavaló az Istenbe vetett hit és az Igéje iránti engedelmesség?

KIK ÉS HOL ÍRTÁK A BIBLIÁT?

A szerzők, a helyszínek és a hátterek sokfélesége egyaránt erős bizonyság arra, hogy Isten tettei éppen olyan változatosak a történelemben és üzenete közvetítésében, mint amennyire kulturálisan sokszínű a célközönség.

Mit mondanak el a következő igehelyek a Biblia íróiról és a körülményeikről? 2Móz 2:10; Jer 1:1-6; Dán 6:1-5; Ám 7:14; Mt 9:9; Fil 3:3-6; Jel 1:9

A Bibliát olyan emberek írták, akik különböző háttérből és eltérő körülmények közül származtak. Egyesek királyi palotában, mások börtönben vagy fogságban voltak, megint mások pedig misszióútvonalon hirdették az evangéliumot. Eltérő volt a képzettségük: Mózes például királyi nevelésben részesült, Dánielt pedig arra tanították, hogy magas beosztásban szolgáljon. Mások egyszerű pásztorként éltek. Akadtak közöttük nagyon fiatalok, de előrehaladott korúak is. A különbözőségek ellenére egy közös volt bennük: Isten elhívta és a Szentlélek ihlette őket, hogy népe számára üzeneteket írjanak, bárhol és bármikor is éltek.

Egyes bibliai írók a saját szemükkel látták azt, amiről beszámoltak. Mások személyesen, nagy alaposággal kutatták az eseményeket, körültekintően használtak fel meglévő feljegyzéseket (Józs 10:13; Lk 1:1-3). Azonban a Biblia minden egyes része ihletett (2Tim 3:16). Ezért jelenti ki Pál, hogy „amit korábban megírtak, a mi tanításunkra írták meg, hogy az Írásokból türelmet és vigasztalást merítve reménykedjünk” (Róm 15:4, RÚF). Isten, aki megalkotta az emberi nyelvet, lehetővé teszi, hogy kiválasztott emberek ihletett gondolatokat emberi szavakba öntve közvetítsenek, megbízható és szavahihető formában.

„Istennek tetszett, hogy igazságát emberi eszközök útján közölje a világgal, és Szentlelke képessé és alkalmassá tett embereket erre a munkára. Ő irányította gondolataikat mondani- és írnivalójuk kiválasztásakor. A kincset földi edényekbe rejtette, de az így is mennyei kincs” (*Szemelvények Ellen G. White írásaiból*. 1. köt., Budapest, 1999, Advent Kiadó, 24. o.).

Számos író sokféle összefüggésben írt, mégis ugyanaz az Isten nyilatkoztatta ki magát általuk. Hogyan igazolja ez is Isten Igéjének a hitelességét?

A BIBLIA MINT PRÓFÉCIA

A Biblia minden más ismert vallási műtől különbözik, mivel tartalmának mintegy 30%-át próféciák és prófétai írások teszik ki. A bibliai világnézetben központi a próféciák szerepe, mint ahogy az időben való teljesedésüké is, mivel a történelemben cselekvő Isten ismeri a jövőt és ki is jelentette azt a prófétáinak (Ám 3:7). A Biblia nemcsak élő, történelmi Ige, hanem *prófétai* Ige is.

Hogyan közlik az alábbi igehelyek a Messiás eljövetelének részleteit?

1Móz 49:8-12 _____

Zsolt 22:13-19 _____

Ézs 53:3-7 _____

Dán 9:2-27 _____

Mik 5:2 _____

Zak 9:9 _____

Mal 3:1 _____

Legalább hatvanöt közvetlen messiási jövendölés található az Ószövetségben, sőt még sokkal több is, ha a tipológiai utalásokat is hozzávesszük (a tipológia azt tanulmányozza, miért tekinthetők Jézusra utaló minipróféciáknak az ószövetségi szertartások, mint például az áldozatok). E próféciák olyan konkrét részleteket közölnek, mint „*Nem távozik Júdából a jogar*” (1Móz 49:10, RÚF); a Messiás a júdeai Betlehemben születik meg (Mik 5:2); „*Utált és az emberektől elhagyatott volt*”; megverték, hamisan vádolták, mégsem szólt a maga védelmében (Ézs 53:3-7); a kezét és a lábát átszegezik, sorsot vetnek a ruháira (Zsolt 22:13-19). Az ószövetségi próféciák isteni ihletettségét bizonyítja, hogy a jövendölések pontosan teljesedtek Jézus életében, halálában és feltámadásában. Ez is jelzi, hogy Ő valóban az, akinek mondta magát – másokkal egybehangzóan. A régmúlt prófétáit követve szintén megjövendölte a saját halálát és feltámadását (Mt 17:22-23; Lk 9:21-22), Jeruzsálem pusztulását (Mt 24:1-2) és a második adventet (Jn 14:1-3). A Biblia tehát előre szólt a Messiás testet öltéséről, haláláról és feltámadásáról, és ezek teljesedése bizonyítja az Ige megbízhatóságát.

Milyen érvekkel támasztod alá, hogy hiszel Jézusban és értünk vállalt halálában? Beszélj erről a csoportoddal! Miért olyan meggyőzőek a bizonyítékok?

A BIBLA MINT TÖRTÉNELEM

Más „szent” könyvekkel összehasonlítva a Biblia azért egyedi, mert a történelemben ágyazódik. Ez azt jelenti, hogy nem csupán egy ember (pl. Konfucius vagy Buddha) filozofikus gondolatait közli, hanem feljegyzi Istennek a konkrét célok felé haladó, történelmi cselekedeteit. E célok pedig a következők: 1) a Messiás ígérete és 2) Jézus második adventje. A zsidó-keresztény hitnek sajátos vonása a történelmi cél felé haladás, szemben más világnézetek ciklikus felfogásával, az ókori egyiptomi vallásoktól egészen a mai keleti vallásokig.

Olvasd el Róm 8:11, 1Kor 15:3-5, 51-55 és 1Thesz 4:14 verseit! Krisztus feltámadásának történelmi igazságán túl személyesen nekünk mit jelent még ez?

A négy evangélium és Pál bizonyossága szerint Jézus meghalt, eltemették, testben feltámadt a halottaiból és különböző emberek előtt megjelent. Mindezt megerősítik azok a szemtanúk is, akik a sírba helyezték, majd később a sírt üresen találták. Voltak, akik utána megérintették Jézust és együtt ettek vele. Mária Magdolna, Mária (Jézus anyja) és még más asszonyok is látták a feltámadt Krisztust. Tanítványok beszéltek vele az Emmaus felé vezető úton. Megjelent nekik, amikor a nagy misszióparancsot adta. Viszont ha elutasítjuk a Szentírás tanúságát – írja Pál –, akkor „hiábavaló” a prédikálásunk és a hitünk is (1Kor 15:14). Más angol fordítások szerint „nulla és üres” (REB) vagy „hasznavehetetlen” (NIV). „Valóban feltámadt az Úr” (Lk 24:34, RÚF) – állították a tanítványok. A görög „ontosz” szó arra utal, hogy valami tényleg megtörtént: „valóban”, „biztosan” vagy „bizonyosan”. A tanítványok tanúsítják, hogy „valóban feltámadt az Úr”. Krisztusról azt is olvassuk, hogy Ő „az elhunytak zsengéje” (1Kor 15:20, RÚF). Történelmi tény, hogy Krisztus testben feltámadt a halálból, ma is él. Ez a garancia arra, hogy mások ugyanúgy feltámadnak majd, mint Ő. A megigazult hívőkről azt jelenti ki az Írás, hogy „Krisztusban is mindnyájan életre kelnek” (1Kor 15:22, RÚF). Az itt előforduló kifejezés jövőbeli teremtői tette utal, amikor mindazok, akik „Krisztuséi”, akik hűségesek maradnak hozzá, feltámadnak „az ő eljövetelekor” (1Kor 15:23), „az utolsó trombitaszóra” (1Kor 15:52).

Miért központi része a hitünknek a feltámadás ígérete, különösen mivel a halál olyan, mint az alvás? Miért volna valóban „hiábavaló” a hitünk e nélkül?

AZ IGE ÁTFORMÁLÓ EREJE

Olvasd el 2Kir 22:3-20 szakaszát! Miért szaggatta meg a ruháját Jósias király? Hogyan változtatta meg nemcsak őt, hanem Júda egész nemzetét az, amit megtaláltak?

Kr. e. 621-ben, Jósias 25 éves korában Hilkijjá főpap megtalálta „a törvénykönyvet”, amely minden bizonnyal Mózes öt könyve lehetett, pontosabban *Mózes ötödik könyve*. Ez a tekerecs elveszett édesapja, Ámón és a leggonoszabb király, Manassé uralkodása idején, aki Jósias nagyapja volt. Ekkoriban Baált, Asérát és az ég minden seregét imádták (lásd 2Kir 21:3-9). Amint Jósias tudomást szerzett a szövetség feltételeiről, nagy szomorúságában megszaggatta a ruháit, mert rádöbbsent, hogy milyen messze került ő és a nép az igaz Isten imádatától. Az egész országban azonnali reformintézkedésekbe kezdett, leromboltatta a magaslatokat és megsemmisítette az idegen istenek szobraiát. Végül csak egyetlen istentiszteleti hely maradt Júdában: Isten temploma Jeruzsálemben. A Szentírás megtalálása meggyőződést, megtérést és átfformáló erőt hozott. Ez a változás Jósiasal kezdődött, majd egész Júdára elhatott.

Hogyan fejezi ki a Biblia, hogy életet megváltoztató erővel bír és az üdvösség útját mutatja meg? Olvasd el Jn 16:13, 17:17, Róm 12:2 és Zsid 4:12 verseit!

A Biblia életet megváltoztató erejének egyik legerősebb bizonyítéka egy ember megváltozott élete. A bűnön és romlottságon áthatva az Ige megmutatja valós emberi természetünket, és azt is, hogy szükségünk van a Megváltóra.

Történelemben ágyazott, próféciával átítatott, különleges könyv a Biblia, életet átfformáló erővel bír, tehát csak sajtáságos módon szabad értelmezni. Ne úgy olvassuk, mint egy közönséges iratot! Isten élő Igéjét az élő Krisztus fényében kell értelmezni! Ő megígérte, hogy elküldi Lelkét, aki „*elvezérel majd titeket minden igazságra*” (Jn 16:13). A Bibliában, Isten igazságának kinyilatkoztatásában benne vannak a magyarázatának elvei is. Ezeket akkor fedezhetjük fel, ha megvizsgáljuk, hogyan használták a Szentírást annak írói, és miként vezette őket, amikor engedték, hogy az Ige önmagát értelmezze.

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

Ellen G. White: *A nagy küzdelem*. Budapest, 2013, Advent Kiadó, „A Szentírás védőbástya” c. fejezet, 509-516. o.; *Jézus élete*. Budapest, 1989, Advent Kiadó, „Ne nyugtalanokdjék a ti szívetek” c. fejezet, 569-589. o.

„Igéje által Isten az emberekre bízta azt az ismeretet, amely szükséges az üdvösséghez. A Szentírást Isten akaratának hiteles, tévedhetetlen kinyilatkoztatásaként kell elfogadnunk. A Szentírás a jellem mércéje, a tanításaink zsinórmértéke és tapasztalataink próbaköve” (Ellen G. White: *A nagy küzdelem*. Budapest, 2013, Advent Kiadó, 10. o.).

Sokan adták az életüket azért, mert magasra emelték Isten Igéjét és hűségese maradtak hozzá. Egy angol lelkész, Dr. Rowland Taylor is így járt, aki I. Mária (vérengző Mária) angol királynő uralkodása idején az ellen tiltakozott, hogy körzetében, az angliai Hadley-ben bevezessék a katolikus misét. A Szentíráshoz való hűsége miatt kiátkozták az egyházból, nevetség tárgyává tették. Ekkor személyesen Winchester püspökéhez, Anglia főkanclárjához fellebbezett, aki azonban börtönbe vettette és máglyahalálra ítélte. 1555-ben, közvetlenül a halála előtt ezt mondta:

„Jó emberek! Semmi más nem tanítottam nektek, csak Isten szent Igéjét és azokat a tanításokat, amelyeket Isten áldott könyvéből, a szent Bibliából vettem. Ma azért vagyok itt, hogy ezt a véremmel pecsételjem meg” (John Foxe: *The New Foxe's Book of Martyrs*. Átdolgozta: Harold J. Chadwick, North Brunswick, NJ, 1997, Bridge-Logos Publishers, 193. o.). Dr. Taylor az 51. zsoltárt mondogatta, míg meggyújtották a tüzet.

BESZÉLJÜK MEG!

- 1) Hogyan igazolják a próféciák a Biblia isteni eredetét? Hogyan erősítik hitünket a beteljesedett próféciák?
- 2) Miért különösen meggyőzőek Jézus Messiás-voltának bizonyítékai? Ez utalás a keddi tanulmány végén feltett kérdésre.
- 3) Jézus és az apostolok szilárdan hittek a Szentírás hitelességében és isteni eredetében. Hányszor utalt Jézus a Szentírásra és arra, hogy az Írásnak be kell „teljesednie” (lásd Mt 26:54, 56; Mk 14:49; Lk 4:21; Jn 13:18; 17:12)? Tehát ha ennyire komolyan vette a Szentírást (az Ó esetében az Ószövetséget), különösen a próféciák teljesedésének vonatkozásában, akkor mi hogyan viszonyuljunk a Bibliához?

AZ IGAZSÁG ÖVE

„*Álljatok hát elő, körülövezvén derekatokat igazlelkűséggel...*” (Ef 6:14).

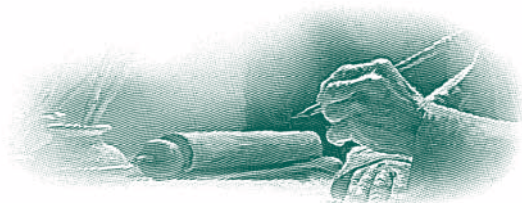
„Nincs más védelem a gonoszság ellen, csak az igazság. Egyetlen ember sem állhat ki szilárdan az igazságért, akinek szívében nem kap helyet az igazság. Csupán egyetlen hatalom létezik, ami állhatatossá tehet és meg is tarthat úgy - Isten hatalma, amit Krisztus kegyelme által tulajdonít nekünk.

Az egyházban sokan biztosra veszik, hogy értik, miben hisznek, ám amíg valami küzdelem nem jelentkezik, nem ismerik fel saját gyengeségeiket. Ha távol kerülnek a hasonló hitet vallóktól és egyedül kell megállniuk, egyedül kell megmagyarázniuk hitüket, meglepetten tapasztalják, hogy gondolataik mennyire zavarosak azzal kapcsolatban, amit igazságként fogadtak el...

Az Úr mindenkit szólít, aki Igéjében hisz, hogy ébredjen fel álmából. Értékes, időszerű világosságot kaptunk, a Biblia igazsága az, ami bemutatja az előttünk álló veszélyeket. Ennek a világosságnak a Szentírás komoly tanulmányozására kell vezetnie bennünket, és a lehető legszigorúbban meg kell vizsgálnunk elfogadott álláspontunkat... A hívők ne hagyatkozzanak feltételezésekre és rosszul meghatározott elképzelésekre az igazság lényegét illetően! Hitüknek Isten Igéje szilárd alapján kell állnia, hogy amikor a próba ideje elérkezik... reménységüknek indokait bemutathassák...

Az igazság szilárd alapon áll az örökkévaló Sziklán - az alapon, amit semmilyen vihar nem mozdíthat el... Ne eresszük le az igazság zászláját... az utolsó időre vonatkozó komoly igazságot ne vegyítsük semmi mással, ami elrejtene hitünk sajátságos jellemzőit” (Ellen G. White: *God's Amazing Grace*. 29. o.)!

A Biblia eredete és jellege

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: 5Mózes 18:18; János 1:14;
2Timótheus 3:16-17; Zsidók 11:3, 6; 2Péter 1:19-21

„Ezért mi is szüntelenül hálát adunk Istennek, hogy amikor hallgattátok Isten általunk hirdetett igéjét, nem emberi beszédként fogadtátok be, hanem Isten beszédéként, aminthogy valóban az, és annak ereje munkálkodik is bennetek, akik hisztek” (1Thessz 2:13, RÚF).

Ahogy látjuk és értjük a Szentírás eredetének és jellegének a kérdését, az nagyban meghatározza, milyen szerepet tölthet be a Biblia az életünkben, de szélesebb körben, a gyülekezet és az egyház életében is. Az Ige értelmezését jelentős mértékben alakította és befolyásolta a kinyilatkoztatás és az ihletés folyamatának a megértése. Ha helyesen akarjuk érteni a Szentírást, először is engednünk kell, hogy az határozza meg tanulmányozásának alapvető paramétereit. A matematika nem vizsgálható a biológia vagy a szociológia terén alkalmazott mérési módszerekkel. Nem tanulmányozhatjuk a fizikát ugyanolyan eszközökkel, mint a történelmet. A Biblia lelki igazságait sem kutathatjuk ki és érthetjük meg jól ateista módszerekkel, amelyek úgy közelítenek hozzá, mintha Isten nem létezne. A Szentírást értelmezve komolyan kell vennünk az Ige isteni-emberi dimenzióját. Tehát a helyes megértés érdekében hittel közelítsünk a Bibliához és ne szkeptikus módszerekkel, kételkedve!

Ezen a héten áttekintjük a Biblia eredetének és jellegének néhány alapvető kérdését, amelyeknek hatnia kell arra, ahogyan értelmezzük és értjük az Igét.

A BIBLIA ISTEN KINYILATKOZTATÁSA

Olvassuk el 2Pt 1:19-21 szakaszát! Mi volt Péter meggyőződése a Biblia prófétai üzenetének eredetével kapcsolatban?

A Biblia semmilyen más könyvhöz nem hasonlítható. Péter apostol szerint a prófétákat a Szentlélek ihlette, tehát az üzenetük tartalma Istentől származik, nem ők találták ki. „...nem kitalált mesék” (2Pt 1:16, RÚF), mert a Biblia profetikus üzenete isteni eredetű, ennek következtében pedig igaz és megbízható. „A Szentlélektől indítatva szóltak az Istentől küldött emberek” (2Pt 1:21, RÚF). Isten munkálkodott a kinyilatkoztatás folyamatában, amely során ismertté tette akaratát a kiválasztott emberi eszközök előtt.

A Szentírás kikerülhetetlen ténye, hogy Isten közvetlen, szóbeli kapcsolatot tart egyes emberekkel. Ennek köszönhető a Biblia különleges, isteni tekintélye, tehát a Szentírás értelmezésekor figyelembe kell vennünk az isteni elemet. Szent Istenünk a szerzője, ezért a bibliai könyveket joggal nevezzük úgy, hogy „szent iratok” (Róm 1:2, RÚF; 2Tim 3:15).

Gyakorlati cézzal adta az Írást az Úr. Hasznosak „a tanításra, a feddésre, a megjobbításra, az igazságban való nevelésre, hogy tökéletes legyen az Isten embere, minden jó cselekedetre felkészített” (2Tim 3:16-17).

Emellett szükségünk van a Szentlélek segítségére, hogy életünkre alkalmazhassuk mindazt, amit Isten kijelentett a Bibliában. Péter apostol szerint az isteni eredetű kinyilatkoztatott Igét nem értelmezhetjük csupán az egyéni véleményünk alapján, szükségünk van Isten Igéjére és a Szentlélekre, hogy helyesen értsük a jelentését.

A Szentírás azt is kimondja, hogy „semmit sem cselekszik az én Uram, az Úr, míg meg nem jelenti titkát az ő szolgáinak, a prófétáknak” (Ám 3:7). A kijelentésre vonatkozó bibliai kifejezések (különböző formában) azt érzékeltetik, hogy ami korábban rejtett volt, azt kijelentették, leleplezték, így ismertté és nyilvánvalóvá vált. Emberként szükségünk van a kinyilatkoztatásra, mert bűnösök lévén, Istentől elválasztanak a bűneink. Emiatt rá vagyunk utalva Istenre, hogy megtudhassuk akaratát.

Úgy sem mindig könnyű engedelmeskedni a Bibliának, ha hiszünk isteni eredetében, de mi lenne, ha elbizonytalanodnánk ebben, sőt megkérdőjeleznénk ezt?

AZ IHLETÉS FOLYAMATA

Isten a nyelv kommunikációs csatornáján jelenti ki akaratát az embernek, ezért az isteni kinyilatkoztatást le lehet írni. Amint láttuk, a Biblia úgy jött létre, hogy Isten a Szentlélek munkája által bemutatta az igazságot, és Ő emberi eszközök útján közvetítette, oltalmazta az üzenetét. Ezért joggal számíthatunk is arra az alapvető egységre, ami a Szentírás egészében tapasztalható *Mózes első könyvétől A jelenések könyvéig* (vö. pl. 1Móz 3:14-15; Jel 12:17).

Olvassuk el 5Móz 18:18, 2Tim 3:16 és 2Pt 1:21 verseit! Mit állítanak ezek az igék a Szentírás ihletettségéről?

A teljes Szentírás Istentől ihletett, még ha különböző részeinek az olvasása nem is egyformán lelkesítő, vagy talán nem feltétlenül alkalmazható a mai korban (például a zsidó ünnepekről szóló részek ihletettek, még ha ma nem is kell megtartanunk ezeket). Ugyanakkor tanulnunk kell a Szentírás egészéből, még azokból a részekből is, amelyeket nem könnyű olvasni, vagy most nem kifejezetten alkalmazhatók a számunkra.

Ugyancsak fontos megjegyezni, hogy a Biblia nem minden része közvetlen vagy természetfeletti kinyilatkoztatásból ered. Egyes esetekben Isten olyan bibliai írókat használt, akik gondosan utánajártak dolgoknak vagy már meglévő dokumentumok segítségével közvetítették az üzenetet (lásd Józs 10:13; Lk 1:1-3).

Ezzel együtt a teljes Szentírás ihletett (2Tim 3:16). Ezért jelenti ki Pál, hogy „*Mert amit korábban megírtak, a mi tanításunkra írták meg, hogy az Írásokból türelmet és vigasztalást merítve reménykedjünk*” (Róm 15:4, RÚF).

„A Bibliát, amely Istent nevezi meg szerzőjének, emberi kezek írták. Különböző könyveinek sokféle stílusában számos író számtalan jellemvonása tükröződik. A kinyilatkoztatott igazságok sora »Istentől ihletett« (2Tim 3:16), de emberi nyelven szólal meg” (Ellen G. White: *A nagy küzdelem*. Budapest, 2013, Advent Kiadó, 9. o.).

Ma bizonyos teológusok tagadják a Biblia különböző részeinek isteni eredetét, annyira, hogy elvetik számos alapvető tanítását – a teremtést, a kivonulást, a feltámadást. Miért nem szabad a legkevésbé sem kinyitni ezt az ajtót? Végére is, vajon mi ítélkezhetnénk Isten Szava felett?

ISTEN ÍROTT SZAVA

„Azután ezt mondta az Úr Mózesnek: Írd le ezeket az igéket, mert ezeknek az igéknek alapján kötöttem szövetséget veled és Izráellel” (2Móz 34:27, RÚF)!

Miért akarta Isten, hogy Mózes ezt leírja? Miért nem volt elég csak szóban elmondani a népnek az üzenetet? Mi az írott Ige legnagyobb előnye?

Isten, aki szól, aki megalkotta az emberi nyelvet, engedi, hogy a kiválasztott emberi eszközök szavahihető és megbízható módon közvetítsék az általa kinyilatkoztatott igazságot és az ihletett gondolatokat. Isten tehát már eleve megparancsolta a bibliai íróknak, hogy írott formában közvetítsék utasításait és kinyilatkoztatásait.

Mit tanítanak az alábbi igehelyek az írott kinyilatkoztatásról?

2Móz 17:14; 24:4 _____

Józs 24:26 _____

Jer 30:2 _____

Jel 1:11, 19; 21:5; 22:18-19 _____

Miért hagyta meg Isten, hogy leírják a kijelentéseit és az ihletett üzeneteit? A nyilvánvaló válasz: hogy ne felejtjük el könnyen. A Biblia írott szavai állandó viszonyítási alapul szolgálnak, Istenhez és akaratához irányítanak. Egy írásos dokumentumot általában jobban meg lehet őrizni, és sokkal megbízhatóbb, mint a szóbeli üzenetek, amelyeket újra és újra el kell mondani, ismételni. Az Írott Ige folyamatosan másolható, sokkal több ember számára válhat elérhetővé, mintha csak szóban hangzana el. Egy adott időben és helyen csupán korlátozott számú emberhez tudunk beszélni, de amit leírtak, azt bárki olvashatja, különböző helyeken, kontinenseken, sőt még a későbbi generációk áldására is szolgálhat. Aki nem tud olvasni, annak mások olvashatják fel az írást.

PÁRHUZAM KRISZTUS ÉS A SZENTÍRÁS KÖZÖTT

Olvassuk el Jn 1:14, 2:22, 8:31-32 és 17:17 verseit! Milyen párhuzamokat fedezünk fel Jézus, a testté lett Ige és a Szentírás, Isten írott Igéje között?

Van párhuzam Isten testté lett Igéje (azaz Jézus Krisztus) és Isten írott Igéje (azaz a Szentírás) között. Jézus természetfölötti módon fogant a Szentlélek által, de asszonytól született, és a Szentírás is természetfölötti eredetű, mégis emberi eszközök révén jött létre. Jézus Krisztus térben és időben vált emberré. Meghatározott korban élt, egy bizonyos helyen. Ettől mégsem lett semmissé istensége, mint ahogy a történelemben sem szorult bele. Az egész világon, minden időben, minden ember számára Ő az egyetlen Megváltó (lásd ApCsel 4:12). Hasonlóképpen Isten az írott Igét, a Bibliát is egy bizonyos időben adta, az akkori kultúra keretei között. Ám miként Jézus Krisztus, úgy a Biblia sem időfüggő, azaz nem egy meghatározott időkeretre vagy helyre korlátozott, hanem az egész világon, minden ember számára időszerű és kötelező érvényű marad. Amikor Isten kijelentette Önmagát, leereszkedett az emberek szintjére. Jézus emberi természete magán hordozta az emberiség gyengeségének minden jelét és a mintegy négyezer évnyi hanyatlás folyamatának következményeit. Benne viszont nem volt bűn. Hasonlóképpen a Szentírás nyelve is emberi nyelv, nem egyfajta „tökéletes szuperemberi” nyelv, amit senki nem beszél, senki nem érthet meg. Noha minden nyelvnek vannak korlátai, az emberiség Teremtője, aki az emberi nyelveket is megalkotta, tökéletesen képes megbízhatóan, félreérthetetlenül közvetíteni az akaratát az embereknek. Természetesen minden összehasonlításnak megvannak a korlátai. Jézus Krisztus és a Szentírás nem azonos egymással. A Biblia nem Isten megtestesítése. Isten nem egy könyv, Jézus Krisztusban lett emberré. Azért szeretjük a Bibliát, mert a lapjain bemutatott Megváltót imádjuk. A Biblia egyedi és elválaszthatatlan isteni-emberi egység. Ellen G. White világosan írja: „A Biblia emberi nyelven kifejezett, de Istentől származó igazságai az isteni és az emberi egybefonódását tükrözik. Ugyanilyen összefonódásról tanúskodik Krisztus természete is, aki Isten Fia és ember Fia is volt. A Bibliára is érvényes az, ami Krisztusra, hogy »az Ige testté lett, és lakozék miközöttünk« (Jn 1:14)” (Ellen G. White: *A nagy küzdelem*. Budapest, 2013, Advent Kiadó, 9. o.).

Miért elengedhetetlen, hogy a Szentírás legyen a hitünk alapja? Hol lennénk ma nélküle?

A BIBLIA MEGÉRTÉSE - HITTEL

Olvassuk el Zsid 11:3, 6 verseit! Miért elengedhetetlen a hit Isten és az Ige megértéséhez? Miért nem lehet hit nélkül Istennek tetszeni?

Az igazi tanuláshoz mindig kell hit. A kisgyermek úgy képes megtanulni új dolgokat, hogy önkéntelenül bízik a szüleiben. A bizalmi kapcsolat kalauzolja az élet és a szeretet alapvető dolgainak a megismerése közben. A tudás és a megértés tehát a szeretet és a bizalom kapcsolatában fejlődik.

Hasonlóképpen egy jó zenész akkor játszik szépen egy darabot, ha nem csak a technikai adottságait fejleszti, amelyekkel jobban tudja megszólaltatni a hangszerét, hanem megszereti a zeneszámokat, kedveli a zeneszerzőt és szívesen gyakorol a hangszerén. A Bibliát pedig nem érthetjük meg igazán, ha kételkedve, kételyekkel közelítünk hozzá, csak akkor, ha szeretettel és hittel nyitjuk ki. Pál apostol írja: „*Hit nélkül pedig lehetetlen Istennek tetszeni*” (Zsid 11:6). Elengedhetetlen, hogy hittel forduljunk a Bibliához, elismerjük természetfölötti eredetét, ne csupán emberi könyvet lássunk benne!

Világosan olvasható a Hetednapos Adventista Egyház első alapvető hitelvében, hogy a Szentírás természetfölötti eredetű: „A Szentírás - az Ó- és Újtestamentum - Isten írott szava. Ő ihlette szent embereit, akik elmondták és leírták azt, amire a Szentlélek indította őket. Isten mindent közölt az emberrel Igéjében, ami a megváltáshoz szükséges. A Szentírás Isten akaratának tévedhetetlen kinyilatkoztatása. Ez a jellem mértékadója, a tapasztalatok próbája, a hitelvek mérvadó kinyilatkoztatása és Isten történelmi cselekedeteinek megbízható forrása” (*A hetedik napot ünneplő adventisták hitelvei*. Budapest, 1997, Advent Kiadó, 13. o.). Lásd még Zsolt 119:105; Péld 30:5-6; Ézs 8:20; Jn 17:17; 1Thessz 2:13; 2Tim 3:16-17; Zsid 4:12; 2Pt 1:20-21!

Mit veszít, aki nem hittel közeledik a Szentíráshoz, amikor próbálja megérteni? Miért nem vak ez a hit? Mely érvek szólnak az ilyen hit mellett? Miért van szükségünk a hitre a Biblia igazságainak kutatása közben is?

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

Bármennyire fontos is a Biblia, önmagában nem lenne valós lelki értéke számunkra, ha nem tapasztalnánk, hogyan hat a Szentlélek a szívünkre és a gondolatainkra, miközben olvassuk és tanulmányozzuk.

„Igéje által Isten az emberekre bízta azt az ismeretet, amely szükséges az üdvösséghez. A Szentírást Isten akaratának hiteles, tévedhetetlen kinyilatkoztatásaként kell elfogadnunk. A Szentírás a jellem mércéje, a tanításaink zsinórmértéke és tapasztalataink próbaköve. »A teljes írás Istentől ihletett, és hasznos a tanításra, a feddésre, a megjobbításra, az igazságban való nevelésre, hogy tökéletes legyen az Isten embere, minden jó cselekedetre felkészített« (2Tim 3:16-17).

Az a tény azonban, hogy Isten az Ige által kinyilatkoztatta akaratát az embereknek, nem teszi szükségtelenné Szentlelkének állandó jelenlétét és eligazítását. Ellenkezőleg! Megváltónk azért ígérte meg a Lelket, hogy szolgálainak feltárja az Igét; hogy a Lélek megvilágítsa és gyakorlativá tegye az Ige tanításait. Mivel Isten Lelke ihlette a Bibliát, a Lélek tanítása soha nem állhat ellentétben az Ige tanításával” (Ellen G. White: *A nagy küzdelem*. Budapest, 2013, Advent Kiadó, 10. o.).

BESZÉLJÜK MEG!

- 1) Hogyan jelenti ki Isten önmagát? Többféle módon ad kijelentést önmagáról. Általános kinyilatkoztatást kapunk a természet által, de sokkal konkrétabb, amit álmok (Dán 7:1), látomások (1Móz 15:1), jelek (1Kir 18:24, 38), valamint Fia, Jézus Krisztus által ad (Zsid 1:1-2). Kijelentette már Isten magát személyesen neked? Mondd el a tapasztalatodat!
- 2) Egyes teológusok elutasítanak jó néhány bibliai tanítást, pusztán mendemondáknak tartva azokat. Néhány példa az Ószövetségből: a teremtéstörténet, Ádám és Éva létezése, a kivonulás, illetve Dániel története. Ezeket mint kitalációkat nem veszik figyelembe, mondván, hogy csupán valamilyen lelki tanulással szolgálnak. Ez a következménye annak, ha az ember felülbírálja Isten Szavát. Miért veszélyes tehát az ilyen magatartás és hozzáállás?
- 3) A Bibliában Isten határozott kijelentést adott az akaratáról, de a mi közreműködésünkkel kívánja terjeszteni az egyedül Jézus Krisztus általi megváltás jó hírét. Amikor az emberek megfigyelnek minket, vajon milyen istenképet látnak, mit mutat a viselkedésünk?

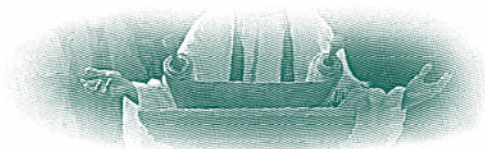
PÁTER ROZÁLIA: ELJUTNI

Útnak indultam egyszer.
Hová? Merre? – mindegy, csak mentem,
útélágazáshoz értem, s ott megálltam...
Sütött a nap ragyogón, én meg tétováztam:
– Erre letér egy kis ösvény, ott talán többet látok,
embereket, állatokat, fákat, virágot.
A kövezett út továbbhaladt,
én helyette az ösvényre tettem a lábamat.

Ez a keskeny utacska göröngyös,
sebes a lábam a kövek közt.
De a Fák, a Fák árnyat adtak,
virágok az útfélen nekem illatoztak,
napfény a lombon át rám ragyogott,
izzadt homlokomra küldött lágy fuvallatot.
Ennyi szépség! Látod? – Még
nem mondtam el mindent!
A szépség és illat és napfény, de kevés is akad!
Helyette a tövis tépi ruhám meg a lábamat.
Valaki mégis ott áll a szépség mögött,
talán nem is a napfény, csak belé öltözött
és azt súgja: „Ne add fel, megéri!
Tarts ki, járd csak a keskeny utat végig!”

Már régen tudom, bár a fülemmel is baj van,
ki súgta az irányt, mikor elindultam.
Ereje az erőm. Mindig ott a bajban,
bánatom éjén is Ő, aki vigasztal.
És bár öreg és tétova lábam meg-megáll,
a keskeny út végén kitárt karjával vár.

Jézus és az apostolok nézete a Bibliáról

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: Máté 4:1-11; 22:37-40; Lukács 4:25-27; 24:13-35, 44-45; Apostolok cselekedetei 4:24-26

„Ő így válaszolt: *Meg van írva: »Nemcsak kenyérral él az ember, hanem minden igével, amely Isten szájából származik»*” (Mt 4:4, RÚF).

A modern korban sajnálatos módon nagymértékben újraértelmezték a Bibliát, annak a filozófiának a lencsén keresztül, amely megkérdőjelezi mind az ihletettségét, mind pedig a tekintélyét. Sokan gyakorlatilag olyan, viszonylag primitív kultúrában élt emberek elképzeléseinek tekintik, akik nem érthették úgy a világot, mint mi. Ugyanakkor vagy alábecsülik, vagy pedig eltávolítják a képből a természetfölötti elemet, és így a Bibliát olyan dokumentumnak nyilvánítják, ami nem Isten meglátása az emberről, inkább az ember elképzelése Istenről. Ennek következtében a darwini gondolkodás és a modern filozófia korában sokan többnyire idejétmúlnak tartják a Bibliát.

Mi azonban teljes mértékben elutasítjuk ezt az álláspontot. Miközben azt tanulmányozzuk, hogyan értette Jézus az Ószövetséget – a kor Bibliáját –, és hogyan értették az apostolok, az Újszövetségben ihletett példát látunk az egész Szentíráshoz való viszonyulásra. Hogyan tekintettek ők az Igében bemutatott emberekre, helyekre és eseményekre? Milyen volt az alapállásuk, és ebből következően milyen értelmezési módszerekkel éltek? Kövessük az ő példájukat és ne az ihletést nélkülöző emberi tévhiteket, amelyeknek a feltételezése csak az Isten Igéjével szembeni szkepticizmushoz és kételemekhez vezetnek!

„MEG VAN ÍRVA”

Jézus Keresztelő János általi keresztsége jelölte megváltói tevékenységének kezdetét. Ezután a Lélek a júdeai pusztába vezette, ahol Sátán megkísértette, akkor, amikor emberileg a leggyengébb állapotban volt.

Olvassuk el Mt 4:1-11 szakaszát! Hogyan védekezett Sátán kísértései ellen Jézus a pusztában? Mit tanulhatunk a Bibliáról ennek a beszámoló-nak az alapján?

Jézus így válaszolt, amikor Sátán az étvágyán keresztül kísértette meg: *„Meg van írva: »Nemcsak kenyérrel él az ember, hanem minden igével, amely Isten szájából származik«* (Mt 4:4, RÚF). Visszaült az élő Igére, a legfőbb isteni kútforrásra. Ezzel megerősítette a Szentírás tekintélyét. Amikor Sátán a földi birodalmakra és azok dicsőségére mutatva kísértette, Jézus ezt felelte: *„meg van írva: »Az Urat, a te Istenedet imádd, és csak neki szolgálj«* (Mt 4:10, RÚF; Lk 4:8)! Krisztus arra emlékeztet, hogy az igazi imádat nem másra, csakis Istenre irányul, és az Igének való engedelmesség jellemzi. Végül pedig az öndicsőítés és az önzés kísértésére ezzel válaszolt: *„Viszont meg van írva: »Ne kísérsd az Urat, a te Istenedet«* (Mt 4:7, RÚF; Lk 4:12)!

Mindhárom kísértésre Jézus azzal felelt, hogy *„meg van írva”*. Ez is mutatja, hogy amikor Sátán támadásaival és csalásával találta szemben magát, nem máshoz, hanem egyenesen Isten Igéjéhez fordult. Hatalmas tanulság ez mindannyiunk számára: a Biblia és csakis a Biblia a hitünk zsinórmértéke, alapja!

Igen, a Biblia, egyedül a Biblia volt az, amivel Jézus védte magát az ellenség támadásaival szemben. Noha Isten, mégis kizárólag Isten Igéje előtt hajolt meg, amikor Sátán ellen védekezett.

Nem a véleményét hangoztatta, nem bonyolult, tekervényes érveléssel állt elő, nem ellenségesen szólt, hanem egyszerűen, ugyanakkor mélyrehatóan idézte a Szentírás szavait. Krisztus a legfőbb tekintélynek és a leghatalmasabb erőnek tekintette az Írást. Szolgálatában így biztos alapról indult, és a továbbiakban is a Biblia megbízhatóságára épített.

Hogyan tanulhatjuk meg éppen ennyire rábízni magunkat Isten Igéjére, meghajolva a tekintélye előtt?

JÉZUS ÉS A TÖRVÉNY

Olvassuk el Mt 5:17-20, 22:29 és 23:2-3 verseit! Mit mond Jézus ezeknek az igéknek az összefüggésében?

Jézus az Isten Igéje és a törvény iránti engedelmességre tanította a tanítványait. A kétely leghalványabb árnyéka sem jelent meg benne soha a Szentírás tekintélyével vagy időszerűségével kapcsolatosan. Épp ellenkezőleg, folyamatosan isteni tekintély forrásaként hivatkozott rá! „*Tévelyegtek, mivel nem ismeritek az Írásokat, sem az Isten hatalmát*” (Mt 22:29, RÚF) – mondta a szadduceusoknak. Azt tanította, hogy a Bibliának és tanításainak pusztán elméleti ismerete nem elég az igazság, és ami még fontosabb, az Úr megismeréséhez, aki maga az igazság.

Mt 22:37-40 versei szerint Jézus hogyan tekintett Mózes törvényére?

Az írástudóhoz szólva Jézus összefoglalta a Tízparancsolatot, amit Isten közel ezeröttszáz évvel korábban adott Mózesnek. Figyeljük meg, hogyan viszonyul az ószövetségi törvényhez: a legmagasabb szintre emeli! Sok keresztény mégis helytelenül arra következtetett, hogy Krisztus itt új parancsolatot adott, ami miatt az ószövetségi törvény helyét átveszi az újszövetségi evangélium. Azonban az igazság az, hogy amit Jézus tanít, az az Ószövetség törvényén alapszik. Krisztus még teljesebben mutatta be és jelentette ki a törvényt, amikor kimondta, hogy „*e két parancsolattól*” (összefoglalta a Tízparancsolatot: az első négy az embernek az Istennel való viszonyára, a többi hat pedig az emberi kapcsolatokra összpontosít) „*függ az egész törvény és a próféták*” (Mt 22:40). A teljes Ószövetséget felemelte, ugyanis „*az egész törvény és a próféták*” kifejezés egy rövidebb utalás a törvényre, a prófétákra és az írásokra, az Ószövetség három részére.

„A Szentírást kétségbevonhatatlan tekintélynek vallotta. Nekünk is ezt kell tennünk. A Bibliát a végtelen Isten beszédeként, minden vitás kérdés megoldójaként, hitünk alapjaként kell kezelnünk” (Ellen G. White: *Krisztus példázatai*. Budapest, 2010, Advent Kiadó, 21. o.).

Milyen tekintélyforrások (család, filozófia, kultúra) vonhatnak el attól, hogy valóban alá vessük magunkat Isten Igéjének?

JÉZUS ÉS A TELJES SZENTÍRÁS

Olvassuk el Lk 24:13-35, 44-45 verseit! Jézus hogyan tanította a Szentírásból az evangélium üzenetét?

Krisztus halála után a követői összezavarodtak és kételkedni kezdtek. Hogyan történhetett ez? Mit jelentett ez? *Lukács evangéliumának* ebben a fejezetében Jézus kétszer jelent meg a tanítványoknak, először kettőnek az Emmaus felé vezető úton, majd később a többieknek is. Két külön alkalommal is elmagyarázta, hogy miként teljesedett be minden az ószövetségi próféciák alapján: „*És Mózesről meg valamennyi prófétáról kezdve elmagyarázta nekik mindazt, ami az Írásokban róla szólt*” (Lk 24:27, RÚF).

Lk 24:44-45 versében ismét ezt olvassuk: „*Majd így szólt hozzájuk: Ezt mondtam nektek, amikor még veletek voltam: be kell teljesednie mindannak, ami meg van írva rólam Mózes törvényében, a prófétáknál és a zsoltárookban. Akkor megnyitotta értelmüket, hogy értsék az Írásokat*” (RÚF).

Figyeljük meg a Lk 24:27 versében szereplő „*valamennyi próféta*” (RÚF) kifejezést, amit újra kiemel a második idézetben: „*Mózes törvényében, a prófétáknál és a zsoltárookban*”! Ez is világosan mutatja: Jézus, a testté lett Ige (Jn 1:1-3, 14) a Szentírás tekintélyére hagyatkozva magyarázta, hogy az eseményeket már több száz évvel korábban megjövendölték. A Szentírás teljességére utalt, ezzel példát mutatott a tanítványoknak és így tanította őket. Amint majd tovább haladva hirdetik az evangélium üzenetét, nekik is a Szentírás egészéből kell meríteniük, tanítva és erősítve az új megtérőket a világ minden táján. Figyeljük meg, Mt 28:18-20 (RÚF) verseiben Jézus azt mondja a tanítványainak (ma pedig nekünk), hogy „*Nekem adatott minden hatalom mennyen és földön*”. Ez a hatalom azonban továbbra is az Atyából és a Szentháromság egészéből ered, hiszen utána így folytatja: „*Menjetelek el tehát, tegyetek tanítvánnyá minden népet, megkeresztelve őket az Atyának, a Fiúnak és a Szentléleknek nevében*”. Majd egy kulcsfontosságú szakasz következik: „*tanítva őket, hogy megtartsák mindazt, amit én parancsoltam nektek*”. Mire tanít és mit parancsol itt Jézus? Tanításait a Szentírás egészére alapozta. Az Ige prófétai tekintélye alapján jött el, és a Szentírás próféciait beteljesítve vetette alá magát az Atyának.

Jézus elfogadta a teljes Szentírást, miért kell tehát nekünk is ezt tennünk? Hogyan tanulhatjuk meg elfogadni az egész Szentírás tekintélyét, még ha ma nem is minden alkalmazandó kötelezően az életünkben? Beszéljessünk erről szombaton a csoportban!

JÉZUS ÉS A BIBLIA EREDETE, TÖRTÉNETE

Jézus azt tanította, hogy a Biblia Isten Szava, abban az értelemben, hogy ami benne áll, azonos azzal, amit Isten mond. Istentől ered, ennél fogva az élet minden területén a legnagyobb tekintéllyel bír. A történelem során Isten azon munkálkodott, hogy a Biblia által kinyilatkoztassa akaratát az emberiségnek.

Például Mt 19:4-5 verseiben Jézus utal egy mózesi idézetre, amit így foglal össze: „*a Teremtő kezdettől fogva férfivá és nővé teremtette őket... És ezt mondta Isten: »Ezért hagyja el a férfi apját és anyját, ragaszkodik feleségéhez, és lesznek ketten egy testté»*” (RÚF). Ahelyett, hogy „a Szentírás mondta”, úgy fogalmazott, hogy a Teremtő, vagyis Isten mondta. Tehát a Teremtőnek tulajdonította Mózes első könyve kijelentését, amit Mózes írt le.

Olvassuk el a következő igeszakaszokat! Hogyan viszonyult Jézus a Biblia történelmi személyeihez és eseményeihez?

Mt 12:3-4 _____

Mt 24:38 _____

Mk 10: 6-8 _____

Lk 4:25-27 _____

Lk 11:51 _____

Jézus következetesen valósnak tekintette az ószövetségi embereket, helyszíneket és eseményeket. Utalt Mózes első könyvének 1. és 2. fejezetére, majd a 4. fejezetben Ábelre, valamint Dávidra, aki megette a szent kenyereket, azután Elizeusra, a többi történelmi szereplő egyikére. Ismételten említette a régmúlt próféták szenvedését (Mt 5:12; 13:57; 23:34-36; Mk 6:4). Egyik figyelmeztető üzenetében szólt Nőé napjairól is: „*Mert amiképpen azokban a napokban, az özönvíz előtt, ettek, ittak, házasodtak és férjhez mentek egészen addig a napig, amelyen Nőé bement a bárkába, és semmit sem sejtettek, míg el nem jött az özönvíz, és mindnyájukat el nem sodorta, úgy lesz az Emberfiának eljövetele is*” (Mt 24:38-39, RÚF). Minden jel arra mutat, hogy Jézus történelmi eseményként utalt a hatalmas isteni ítéletre.

Jézus valós történelmi személyekként említette ezeket az embereket. Mekkora megtévesztő erővel bír Sátán, ha a mai emberek közül sokan – még hitvalló keresztények is – gyakran tagadják, hogy ők valóban léteztek!? Miért nem szabad soha ebbe a csapdába esnünk?

AZ APOSTOLOK ÉS A BIBLIA

Az Újszövetség írói ugyanúgy viszonyultak a Bibliához, mint Jézus. A hitelvek, az erkölcs és a prófétai jövendölések tekintetében az Ószövetséget tartották Isten erős Igéjének. Ezeknek az embereknek a szavaiban vagy tetteiben sehol, semmi olyat nem találunk, ami bármilyen vonatkozásban megkérdőjelezné a Biblia egyetlen részének is a tekintélyét vagy hitelességét.

Az alábbi igeszakaszok szerint mit tartottak az apostolok Isten Igéjének a tekintélyéről?

ApCsel 4:24-26 _____ Róm 9:17 _____

ApCsel 13:32-36 _____ Gal 3:8 _____

Figyeljük meg ezekben a szakaszokban, hogy mennyire szoros a kapcsolat a Szentírás és Isten szava között! Az *apostolok cselekedetei* 4. fejezetében, közvetlenül a Szentlélek általi betöltkezés előtt a tanítványok hálát adtak Istennek Péter és János szabadulásáért. Dicsőítették a Teremtő Istent, és kifejezték, hogy Ő szolt szolgája, Dávid által. Vagyis Dávid szavait Isten kijelentésének vették. ApCsel 13:32-36 verseiben Pál is Dávidot idézte, ugyanakkor a szavait Istennek tulajdonította, mivel a 32. versben ez áll: „*Mi is hirdetjük nektek, hogy azt az ígéretet, amelyet az atyáknak tett Isten...*” (RÚF).

Róm 9:17 versében, ahol arra számítanánk, hogy Isten lesz a mondat alanya, Pál „*az Írás*” kifejezést használja: „*Mert így szól az Írás a fáraóhoz*” (RÚF). Ezt így is visszaadhatnánk: „*Mert ezt mondta Isten a fáraónak*”. Gal 3:8 versében az „*Írás*” „*Isten*” helyett szerepel, ami azt mutatja, hogy milyen szorosan kötődik az Ige Istenhez. Az Újszövetség írói egybehangzóan úgy támaszkodnak az Ószövetségre, mint Isten Szavára. Az Újszövetségben több száz ószövetségi idézet van. Egy teológus összeállított egy listát, amely kétezer-hatszáznyolcvannyolc jellegzetes utalást tartalmaz, négyszázat Ézsaiástól, háromszázhetvenet a Zsoltárokból, kétszázhuszat *Mózes második könyvéből* és így tovább. Ha valaki még hozzáadná ehhez a hivatkozásokat és a témaköröket, akkor ez a szám jelentősen megemelkedne. A bibliai könyvek tele vannak az ószövetségi próféciákra tett utalásokkal, amelyeket gyakran a következő mondat vezet be: „*meg van írva*” (Mt 2:5; Mk 1:2; 7:6; Lk 2:23; 3:4; Róm 3:4; 8:36; 9:33; 1Kor 1:19; Gal 4:27; 1Pt 1:16). Mindez megerősíti, hogy Jézus és az apostolok is az ószövetségi Szentírásra alapozták tanításaikat.

E példák alapján tehát mennyire veszélyes bármilyen gondolat, ami gyengítheti a bizalmunkat a Szentírás tekintélyében?

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 1989, Advent Kiadó, „Jézus gyermek-sége” (48-54. o.) és „A megkísértés” (86-95. o.) c. fejezetei

„Az emberek bölcsebbnek gondolják magukat Isten Igéjénél; és ahelyett, hogy lábukat a megingathatatlan alapra helyeznék és mindent Isten Igéjének mérlegére tennének, inkább a saját tudományos és természeti ismereteik alapján mérlegelik a kijelentést, és ha úgy tűnik, hogy nem egyezik tudományos elképzeléseikkel, akkor hiteltelenként elvetik azt” (Ellen G. White cikke. *Signs of the Times*, 1884. március 27. 1. o.).

„Akik a legjobban megismerik Istennek az Igében kinyilatkoztatott bölcsességét és szándékát, mentális erővel bíró férfiak és nők lesznek. Eredményes munkásokká válhatnak a nagy Nevelő, Jézus Krisztus mellett... Krisztus adta az igazság Igéjét népének, és mindenkit hív: vegyünk részt abban, hogy ezt megismertessük a világgal... Nincs megszentelődés az igazság, az Ige nélkül, tehát ezt különösen fontos mindenkinek megértenie” (Ellen G. White: *Fundamentals of Christian Education*. 432. o.)!

BESZÉLJÜK MEG!

- 1) Jézus, az evangéliumok írói és Pál is Isten Szavának tekintették az őszövségi Szentírást. Ennek fényében miért téves sok mai nézet a Szentírással kapcsolatban? Miért nem szabad senkitől elfogadnunk kételyt ébresztő érveléseket?
- 2) Íme néhány példa arra, hogy milyen messze eltértek mai teológusok a kétkedés útján: tagadják a hat napos teremtést, helyette az évmilliárdok alatt kialakuló evolúciót fogadják el. Elutasítják a tökéletes világban élt, büntelen Ádám létezését. Nem hisznek az egész világra kiterjedő özönvízben. Egyesek elvetik Ábrahám létezését. Vannak, akik nem fogadják el a kivonulás történetét. Mások elvetik Jézus csodáit, beleértve a testben való feltámadását is. Megint mások nem tudják elfogadni a próféciákat, azt, hogy próféta évszázadokkal vagy évezredekkel korábban megmondták a jövőt. Hová vezet tehát, ha az ember kételkedni kezd a Szentírás tekintélyében és hitelességében? Hogyan segíthetünk a kétkedőknek megérteni az igazságot?
- 3) Térjünk vissza a keddi tanulmány végén feltett kérdéshez! Hogyan magyarázhatjuk azt, hogy a teljes Szentírás ihletett, még azok a részei is, amelyek ma már nem vonatkoznak ránk?

GALAMB GYÖNGYVÉR: KINTSUGI HÓ ALATT

Összetört cserép vagyok,
Kősziklán morzsolt élet.

Fényem semmibe foszlott,
de már attól sem félek,

ha itt mindenem elvész,
ha takaróm a hó marad.

Alatta virraszt a mag
és tavaszra majd kikél.

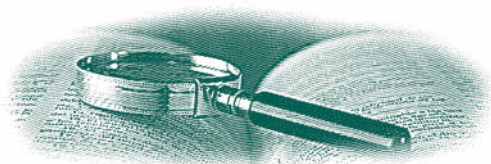
S hű kezed szívedből tép
sebre arany szálakat.

Összeköt minden tört részt,
újra egészszé ragaszt.

És sokkal szebb lesz, mint volt,
a sáros cserépelet.

Csak széttépik a bajok
és arannyal fényesebb.

A Biblia - teológiánk irányadó forrása

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: Márk 7:1-13; János 5:46-47; 7:38; Róma 2:4; 2Korinthus 10:5-6; 1János 2:15-17

„A törvényre és intelemre figyeljete! Hiszen ők olyan dolgokról beszélnek, amelyeknek nincs jövője” (Ézs 8:20, RÚF).

Nincs olyan keresztény egyház, amely ne a Bibliával akarná alátámasztani a hitelveit, mégsem látják mind egyformán a Szentírás szerepét és tekintélyét a teológiában. Valójában a különböző közösségek igencsak eltérően vélekednek az Ige szerepéről. Ez fontos, de bonyolult kérdés, amit öt meghatározó forrás tanulmányozásával fogunk megvizsgálni, amelyek hatnak arra, ahogyan a Szentírást értelmezzük: a hagyomány, a tapasztalat, a kultúra, a logikus gondolkodás és maga a Biblia.

Ezeknek a forrásoknak a szerepe meghatározó minden teológiában és egyházban. Mindannyian valamilyen hagyományhoz és kultúrához kötődünk, és ezek hatnak ránk. Vannak tapasztalataink, amelyek alakítják a gondolkodásmódunkat, befolyásolják megértésünket. Az értelmünkkel gondolkodunk és értékeljük a dolgokat. Olvassuk a Bibliát, és ennek alapján próbáljuk megérteni Istent és az akaratát.

A felsoroltak közül melyiké vagy melyek kombinációjáé a legfőbb tekintély a bibliaértelmezésünk kérdésében? Hogyan viszonyulnak egymáshoz menet közben? Akármelyiknek biztosítunk elsőbbséget, az mindig más dolgok hangsúlyozásához, eltérő eredményhez vezet, és végső soron egész teológiánk irányát meghatározza.

HAGYOMÁNY

A hagyomány önmagában nem rossz. Megmutatja mindennapjaink újból és újból előforduló tevékenységeit, rutint és rendszert biztosít. Segít, hogy ne szakadjunk el a gyökereinktől. Nem meglepő tehát, hogy a vallásban is fontos a szerepe. Azonban a hagyományoknak lehetnek veszélyei is.

Mk 7:1-13 versei szerint hogyan viszonyult Jézus bizonyos korabeli hagyományokhoz?

A hagyományt, amellyel Jézus találkozott, a korabeli zsidó közösségekben a mesterek gondosan adták tovább a tanítványaiknak. Jézus napjaiban a Szentírással egyenértékű helye volt. A hagyomány hosszú időn át alakul ki, egyre több részlet és vetület kapcsolódott hozzá, amelyek eredetileg nem szerepeltek Isten Igéjében és tervében. Az emberi hagyományok – még ha köztisztelőben álló „vének” (lásd Mk 7:3, 5), azaz a zsidó közösség vallási vezetői ápolták is azokat – nem egyenértékűek Isten parancsolataival (lásd Mk 7:8-9). Csupán emberi hagyományok voltak, és végül oda vezettek, hogy „érvénytelenné” (RÚF) vagy „semmivé” (ÚRK) tették Isten Igéjét” (Mk 7:13).

Olvassuk el 1Kor 11:2 és 2Thessz 3:6 verseit! Hogyan teszünk különbséget Isten Igéje és az emberi hagyományok között? Miért annyira fontos ez a különbségtétel?

Isten élő Igéje tiszteletet és hűséget ébreszt bennünk a Szentírás iránt. Ez a hűség bizonyos hagyományt alapít. Azonban mindig az élő Istenhez kell hűségesnek maradnunk, aki az írott Igében kijelentette az akaratát. Ennek alapján a Biblia szerepe sajátságos, minden emberi hagyomány fölött áll, még a jó hagyományok fölött is. Az Istennel és az Igével szerzett tapasztalatból fakadó tradíciókat állandóan meg kell vizsgálni a Szentírás zsinórmértékével.

Egyházunk gyakorlatában mire kerülhet rá a „hagyomány” címkéje? Miért annyira fontos minden esetben különbséget tenni a hagyomány és a bibliai tanítások között? Beszéljük ezt meg szombatán a csoportban!

TAPASZTALAT

Olvassuk el Róm 2:4 és Tit 3:4-5 verseit! Hogyan tapasztaljuk Isten jó-ságát, türelmét, megbocsátását, kedvességét és szeretetét? Miért fontos, hogy hitünk ne csupán elvont, intellektuális tudás legyen, hanem tapasztalat is? Ugyanakkor a tapasztalataink hogyan kerülhetnek összeüt-közésbe a Bibliával, sőt hogyan vezethetnek félre is a hitünkben?

A tapasztalat része az emberi életnek. Erősen befolyásolja az érzelmeinket és a gondolatainkat. Isten úgy alkotott meg bennünket, hogy jelentős mértékben formálják a tapasztalataink a kapcsolatunkat vele és a teremtett világgal is. Isten vágya az, hogy tapasztaljuk a kapcsolatokat, a művészetek, a zene szépségét, a természet csodáit és a megváltás örömét, valamint Igéje ígéreteinek az erejét. Vallásunk és hitünk több csupán hitelvek és logikus döntések rendszerénél. Tapasztalatunk jelentős mértékben formálja az Istenről alkotott képünket és azt, ahogyan értjük Igéjét. Azonban szükséges látnunk a tapasztalataink korlátait és elégtelenségét, amikor Isten akaratának megismeréséről van szó.

Mire figyelmeztet 2Kor 11:1-3 szakasza? Ezek szerint milyen korlátok között bízhatunk meg a tapasztalatainkban?

Lehet nagyon megtévesztő is, amit tapasztalunk, ezért bibliai értelemben a tapasztalatokat a maguk helyén kell tartani. Fontos, hogy a Szentírás alapján ítéljük meg és magyarázzuk ezeket. Néha olyasmit szeretnénk tapasztalni, ami nem áll összhangban Isten Igéjével és akaratával. Ilyenkor meg kell tanulnunk bízni Isten Igéjében, még a tapasztalataink és a vágyaink ellenére is! Vigyázzunk és mindent tegyünk meg azért, hogy a tapasztalataink is mindig összhangban legyenek Isten Igéjével, ne mondjanak ellent a Biblia egyértelmű tanításainak!

Természetesen fontos a tapasztalat a hitünkben, amelynek fő parancsolata az Isten és az embertársak iránti szeretet (lásd Mk 12:28-31). Ugyanakkor miért elengedhetetlen, hogy *mindig* Isten Igéje szerint értékeljük a tapasztalatainkat?

KULTÚRA

Mind egy bizonyos kultúrához vagy akár több kultúrához is tartozunk, annak részei vagyunk. Mindannyiunkat befolyásol és alakít a kultúránk, senki nem mentes ettől. Gondoljunk csak bele, hogy mennyit rontottak az ókori Izraelen a környező kultúrák! Milyen sokat megtudhatunk erről az Ószövetség történeteiből! Miért gondolnánk, hogy mi ma különbek vagyunk?

Isten egy adott kultúra kereteiben adta Igéjét, még ha az nem is csupán arra az egy kultúrára korlátozódik. Miközben a társadalmi tényezők elkerülhetetlenül befolyásolják a Biblia megértését, nem hagyhatjuk figyelmen kívül azt sem, hogy a Biblia átível a különböző kulturális kategóriákon, azok etnikai, birodalmi vagy társadalmi státuszának elemein. Ez az egyik oka annak, hogy a Biblia felette áll az összes emberi kultúrának, sőt még a *minden* kultúrában megtalálható bűnös részleteket is képes megváltoztatni, kijavítani.

Olvasd el 1Jn 2:15-17 szakaszát! Mit értett János azon, hogy ne szeressük a világ dolgait? Hogyan élhetünk a világban anélkül, hogy világi lenne a szemléletünk?

Érintette a bűn a kultúrát is, mint a teremtett világ minden más vetületét, ezért Isten ítélete alá kerül. Igen, egyes elemei összhangban állhatnak hitünkkel, de mindig vigyáznunk kell, hogy a kettő között különbséget tegyünk. Ideális esetben a bibliai hitnek kihívást kell jelentenie a meglévő kultúrával szemben, ha szükséges, ellenkultúrát teremtve, amely Isten Igéjéhez hűséges. Szilárd kapaszkodó nélkül, ami felülről származik, csakhamar engednénk a bennünket körülvevő hatásoknak.

Ellen G. White így fogalmaz: „Krisztus követőinek el kell különíteniük magukat a világtól, annak elveit és érdekeit tekintve, de ne szigetelődjenek el a világtól! A Megváltó állandóan az emberek között mozgott, nem azért, hogy olyasmire bátorítsa őket, ami nem állt összhangban Isten akaratával, hanem hogy felemelje és nemesebbé tegye őket” (Ellen G. White: *Counsel to Parents, Teachers, and Students Regarding Christian Education*. 323. o.).

Kultúránk mely elemei állnak szöges ellentétben a bibliai hittel? Ami pedig ennél is fontosabb: hogyan állhatunk ellen azoknak a hatásoknak, amelyek megpróbálják aláásni a hitünket?

LOGIKUS GONDOLKODÁS

Olvassuk el Péld 1:7, 9:10 és 2Kor 10:5-6 verseit! Miért fontos a Krisztusnak való engedelmesség a gondolataink szintjén is? Miért az istenfélelmet nevezi az Ige a bölcsesség kezdetének?

Istentől kaptuk a gondolkodás és a logikus érvelés képességét. Minden emberi tevékenység és teológiai érvelés feltételezi a gondolkodás és a következtetések levonásának képességét. A hitünk nem nélkülözi az értelmet. A 18. század – a felvilágosodás – kezdetén azonban az emberi észnek új, domináns szerepet kezdtek tulajdonítani, különösen a nyugati társadalmakban, olyat, amely messze túlhaladja képességeinket értelmünk és következtetéseink helyessége terén. Szemben azzal a gondolattal, hogy minden ismeret az érzék-szerveinken keresztül szerzett tapasztalatokon alapul, egy másik látásmód az emberi logikát tartja az ismeret forrásának. Ez a nézet a racionalizmus, ami abból az elgondolásból ered, hogy az igazság nem érzékelhető, hanem intellektuális, és a logikus érvelésből szűrhető le. Más szóval, léteznek olyan igazságok, amelyeket csak logikus gondolkodással ragadhatunk meg. Ez a nézet az emberi gondolkodást tartja az igazság próbakövének és zsinórmértékének. Az értelem lett az új tekintély, ami előtt minden másnak fejet kell hajtania, beleértve az egyház tekintélyét, sőt, ami ennél is súlyosabb, hogy még a Biblia, Isten Igéje tekintélyét is. Elvetnek mindent, ami az emberi logika számára nem magától értetődő, megkérdőjelezzik létjogosultságát. Így viszonyulnak a Szentírás több részéhez. Már nem tekintik igaznak vagy hitelesnek Isten minden csodáját és természetfölötti tettét, Jézus testben való feltámadását, szűztől való születését vagy a hatnapos teremtetést, hogy csak néhányat említsünk. Valójában nem hagyhatjuk figyelmen kívül, hogy a gondolkodásunkat is áthatotta a bűn, és Krisztus uralma alá kell helyeznünk. Az emberek gondolkodása elsötétült, elidegenedett Istentől (Ef 4:18), Isten Igéjének kell megvilágosítania bennünket. Isten az Alkotónk. *„A bölcsességnek kezdete az Úrnak félelme”* (Péld 9:10, vö. 1:7). Csak akkor tudunk helyesen gondolkodni, ha életünk legfőbb vezérfonalaként elfogadjuk Istennek az írott Igében adott kinyilatkoztatását és készségesen követjük, amit a Biblia ír.

Évszázadokkal ezelőtt Thomas Jefferson, amerikai elnök készített magának egy saját Újszövetséget. Kivágott belőle mindent, ami a nézete szerint ellenkezett a logikus gondolkodással. Jézusnak szinte minden csodája kikerült, beleértve a feltámadását is. E történet tanulsága szerint mennyire korlátozott az emberi értelem az igazság megértésének kérdésében?

A BIBLIA

A Szentlélek, aki kijelentette és ihlette a Biblia tartalmát az emberi eszközök által, soha nem fog bennünket Isten Szavával ellentétesen vezetni vagy elfordítani attól. A hetednapos adventisták számára a Bibliának nagyobb a tekintélye, mint az emberi hagyománynak, a tapasztalatnak, a logikának vagy a kultúrának. Egyedül a Biblia az a zsinórmérték, amihez minden mást mérni kell.

Olvassuk el Jn 5:46-47 és 7:38 verseit! Mit tartott Jézus a leghitelesebb forrásának a lelki kérdések megértése terén? Hogyan igazolja a Biblia, hogy valóban Jézus a Messiás?

Némelyek állítják, hogy különleges „kijelentéseket” és utasításokat kaptak a Szentlélektől, pedig azok ellentétesek a Biblia tiszta üzenetével. Szerintük a Szentléleknek nagyobb a tekintélye Isten Szaváénál. Veszélyes területen jár, aki semmisnek tekinti Isten írott, ihletett Igéjét, világos üzenete ellen szól és nem követi a Szentlélek vezetését! A Biblia az egyetlen lelki oltalmazónk, az egyetlen megbízható zsinórmérték a hit minden dolgában és gyakorlatában.

„A Szentlélek a Szentírás útján szól az elménkhez, és az igazság bélyegét nyomja rá a szívünkre. Így tárja fel a tévedésünket és űzi ki azt a lelkünk-ből. Krisztus az igazság Lelkével, aki Isten szava által munkálkodik, von bennünket, az Ő választott népét oltalma alá” (Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 1989, Advent Kiadó, 577. o.).

A Szentlélek soha nem veszi át Isten Igéjének a helyét. Inkább összhangban működik a Bibliával, és ezáltal Krisztushoz vonz minket, így teszi a Bibliát a hiteles biblikus kereszténység egyedüli zsinórmértékévé. A Biblia tantétele megalapozott (lásd 1Tim 4:6), és mint Isten Szava, megbízható és teljes elfogadást érdemel. Nem a mi feladatunk ítéletet mondani a Szentírás fölött. Inkább Isten Igéjének van joga és tekintélye arra, hogy megítéljen bennünket és a gondolkodásunkat. Végül is Isten írott Igéjéről van szó!

Lelki kérdésekben miért megbízhatóbb vezérfonal a Biblia a saját szubjektív benyomásainknál? Milyen következményekkel jár, ha nem fogadjuk el a Bibliát mint olyan zsinórmértéket, amelyhez mérnünk kell minden tanítást, sőt még a lelki tapasztalatainkat is? Miért vezetne káoszhoz és tévedéshez az, ha lelki kérdésekben az egyéni kinyilatkoztatás lenne a perdöntő?

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

Ellen G. White: *A nagy küzdelem*. Budapest, 2013, Advent Kiadó, „A Szentírás védőbástya” c. fejezete, 509-516. o.

A hagyomány, a tapasztalat, a kultúra, a logika és a Biblia mind jelen vannak az Isten Igéjével kapcsolatos gondolatainkban. A döntő kérdés ez: a felsorolt források közül melyik kap komoly szerepet és legfőbb tekintélyt a teológiánkban? Egy dolog elismerni a Bibliát, de egészen más engedni is, hogy a Szentlélek szolgálata által hasson az életünkre és átformálja azt!

„Igéje által Isten az emberekre bízta azt az ismeretet, amely szükséges az üdvösséghez. A Szentírást Isten akaratának hiteles, tévedhetetlen kinyilatkoztatásaként kell elfogadnunk. A Szentírás a jellem mércéje, a tanításaink zsinórmértéke és tapasztalataink próbaköve” (i. m. 10. o.).

BESZÉLJÜK MEG!

- 1) Miért könnyebb egyes emberi hagyományelemeket képviselni, mint Isten törvényének alapján élni: hogy szeressük az Urat, a mi Istenünket teljes szívünkől, lelkünkől és elménkől, és felebarátainkat, mint önmagunkat (lásd Mt 22:37-40)?
- 2) A csoportban beszéljünk a vasárnapi rész utolsó kérdéséről! Milyen szerepet kapjon a hagyomány az egyházunkban? Miben látjuk a valódi hagyományok áldásait és kihívásait?
- 3) Hogyan bizonyosodhatunk meg arról, hogy a hagyomány, bármennyire jó is, nem kerekedik fölé Isten Igéjének, a legfőbb zsinórmértéknek és tekintélynek?
- 4) Tegyük fel, valaki azt álmodta, hogy az Úr szólott hozzá és azt mondta neki, hogy az újszövetségi időkben a vasárnap lett az istentisztelet és pihenés napja. Mit mondanánk erre? Mi a tanulsága egy ilyen történetnek arról, hogy a tapasztalatunkat minden esetben Isten Igéjének mérlegén kell megvizsgálni?
- 5) A csoportban beszéljünk az országunk kultúrájáról! Hogyan hat ez a hitéletünkre? Milyen példákat találunk a történelemben arra, hogy a kultúra nagymértékben befolyásolta a hívók tetteit, amelyeket visszatekintve negatívnak értékelünk? Milyen tanulságokat vonhatunk le ma ebből magunknak, hogy mi ne kövessünk el hasonló hibákat?

GALAMB GYÖNGYVÉR: EGY DAL A SZERETETRŐL

Én oly sokszor elfutok
színed elől, mint ma is.

Sőt, én magam sem tudom,
mi késztet erre megint:

Erős karod ellökni,
hiszen szorosan ölel.

Szemeidből zuhanni,
mikor fényük fölemel.

Mert Nálad van az Élet,
s messze Tőled a halál.

És én újra csak félek,
amikor a létem fáj.

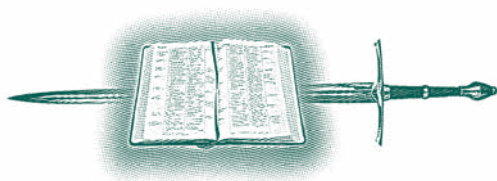
Pedig a fájdalom fog
s köt össze végleg Veled.

Bűn sebe Benned sajog,
ha odaadom Neked.

Ha nem futok halálba
és végre maradok ott:

ahol ölelve s várva
létem soha el nem fogy.

Egyedül a Szentírás - Sola Scriptura

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: Ézsaiás 8:20; Márk 12:10, 26; Lukács 24:27, 44-45; 1Korintus 4:1-6; 2Timótheus 1:13; Titusz 1:9

„Mert Isten igéje élő és ható, élesebb minden kétélű kardnál, mélyre hatol, az elme és a lélek, az ízületek és a velők szétválásáig, és megítéli a szív gondolatait és szándékait” (Zsid 4:12, RÚF).

Az „egyedül a Szentírás” (Sola Scriptura) protestáns jelmondat a teológia egyedüli normájaként és meghatározó forrásaként emeli ki a Szentírást. A római katolikus teológiával ellentétben, amely a Szentírást és a hagyományt hangsúlyozza, a protestáns hit az „egyedül” kifejezést tette hangsúlyossá, azaz a hit és a tantételek kérdésében *egyedül* a Szentírás a legfőbb tekintély.

A Biblia adott a reformációnak meghatározó erőt és tekintélyt a Róma, valamint az évszázadokon át tanított tévedések elleni fellépéshez. A Szentírás allegorikus értelmezésével szemben, amely szerint a bibliai kijelentésekbe többfajta értelmezést lehetett beleolvasni, a protestáns reformátorok a nyelvtani-történelmi értelmezést hangsúlyozták, komolyan véve a bibliai szakasz nyelvtani és szó szerinti jelentését.

Ezen a héten részletesebben vizsgáljuk meg a Sola Scriptura elvét. Megtanuljuk majd, hogy ez magában foglal olyan bibliaértelmezési elveket, amelyek elengedhetetlenek Isten Igéjének helyes megértéséhez. Protestánsként a legfőbb hitelvi tekintélynek kell tartanunk a Bibliát.

A SZENTÍRÁS IRÁNYADÓ NORMÁJA

A hetednapig adventisták kezdettől fogva a Könyv (a Biblia) népének tekintették magukat, ami azt jelenti, hogy a Bibliában hívő keresztények vagyunk. A Sola Scriptura (egyedül a Szentírás) elvét valljuk, vagyis elismerjük a Biblia sajátos tekintélyét. Egyedül a Szentírás a döntő szabály a teológiánkban, ez a legfőbb tekintély az életünkre és a hitelveinkre nézve. A Bibliához képest alárendelt az egyéb források szerepe, mint a vallási tapasztalaté, az emberi logikáé vagy a hagyományé. Valójában a Sola Scriptura elvének kell őriznie a Szentírás tekintélyét attól, hogy az egyháztól és az egyházi magyarázattól függjön. Ez zárja ki annak lehetőségét, hogy az értelmezési normák a Biblián kívülről eredjenek.

Olvassuk el 1Kor 4:1-6 vereseit, különösen a 6. verset, amelyben Pál azt tanácsolja, hogy ne menjünk „túl azon, ami meg van írva”! Miért olyan fontos ez a figyelmeztetés a hitünkre nézve?

Nem menni túl azon, ami meg van írva nem zárja ki azt, hogy más tanulmányozási területekről származó véleményeket kölcsönzünk, mint például a bibliai régészet vagy a történelem köre. Más területek is megvilágíthatnak egyes bibliai kérdéseket és szentírási háttereket, ezáltal segíthetnek jobban megérteni a bibliai szövegrészt. Nem zár ki más eszközöket a magyarázat terén, pl. lexikonok, szótárak, konkordanciák és egyéb könyvek vagy kommentárok használatát. A Biblia helyes értelmezésében azonban a Szentírás szövege előnyt élvez minden más megközelítéssel, tudománnyal és másodlagos segítséggel szemben. Más nézeteket gondos mérlegelésnek kell alávetni a Szentírás egészének az alapján. Határozottan kijelenthetjük a Sola Scriptura elvének gyakorlása kapcsán, hogy amikor a hitünk értelmezése közben valamilyen ellentét merül fel, akkor csak a Szentírás bír olyan tekintéllyel, amely az összes többi forrás vagy egyházi hagyomány fölött áll és ítélt azokkal kapcsolatban. Nem mehetünk túl azon, nem léphetünk fel az ellen, ami meg van írva a Bibliában. Az igazi kereszténység és a meggyőző evangéliumi prédikálás kérdésében az a döntő, hogy megfigyelhető-e a Szentírás tekintélye iránti szilárd elkötelezettség.

„A földön minden írás és hitelv igazi ura és mestere egyedül a Szentírás” (Luther's Works. 32. köt., Philadelphia, 1999, Fortress Press, 11-12. o.).

Olvassuk el ApCsel 17:10-11 szakaszát! Hogyan mutatnak rá ezek a versek arra, amiről itt szó van: a Szentírás elsőségére?

A SZENTÍRÁS EGYSÉGE

A Bibliában az áll, hogy „*a teljes Írás Istentől ihletett*” (2Tim 3:16), „*az Írás egyetlen próféciája sem ered önkényes magyarázatból*” és „*a Szentlélektől indítatva szóltak az Istentől küldött emberek*” (2Pt 1:20-21, RÚF). Tulajdonképpen Isten a Biblia szerzője, ezért is láthatunk alapvető egységet és harmóniát a Szentírás különböző részei között a fontosabb tanításokban.

Olvassuk el Tit 1:9 és 2Tim 1:13 verseit! Miért lényeges a Biblia egysége hitünk szempontjából?

A Szentírás éppen az isteni ihletettségéből fakadó belső egysége alapján lehet önmaga értelmezője. Amennyiben nem volna teljes, átfogó egységben a Szentírás tanítása, nem találhatnánk összhangot a hitelvekben, bármilyen témáról is legyen szó. A Biblia egysége nélkül az egyháznak nem lenne eszköze arra, hogy megkülönböztesse az igazságot a tévedéstől, nem utasíthatná el az eretnokséget. Nem volna alapja fegyelmi intézkedések alkalmazására, sem arra, hogy kiigazítsa az Isten igazságától való elhajlásokat. A Szentírás elveszítené meggyőző és felszabadító erejét.

Jézus és a Biblia írói a Szentírás egységéből indultak ki, ami isteni eredetén alapszik. Látjuk ezt a bevett gyakorlatukban, ugyanis egyforma súllyal idézték az ószövetségi könyveket (Róm 3:10-18; itt Pál idézett *A prédikátor könyvéből* [7:20], *A zsoltárok könyvéből* [5:10; 10:7; 14:3-4] és *Ézsaiás próféta könyvéből* [59:7-8]).

A Biblia írói a Szentírást elválaszthatatlan, összefüggő egésznek tekintették, amelyben a főbb témákat még tovább kifejtik. Nincs összeférhetetlenség az Ószövetség és az Újszövetség között. Az Újszövetség nem hoz új evangéliumot, sem új vallást. Az Ószövetség kiteljesedik az Újszövetségben, az Újszövetség pedig az Ószövetségre épül. Ily módon a két szövetség kölcsönhatásban áll egymással, egymást megvilágítva.

A Szentírás egységéből az is következik, hogy a teljes Írást (Tota Scriptura) figyelembe kell venni, amikor egy bibliai témakört tanulmányozunk, ahelyett, hogy tanításunkat csupán elszigetelt kijelentésekre alapoznánk.

Mit tegyünk, ha olyan igehelyekkel vagy kijelentésekkel találkozunk a Bibliában, amelyek látszólag ellentmondanak egymásnak? Hogyan oldhatók fel ezek?

A SZENTÍRÁS TISZTASÁGA

Aligha lehet önmagában hatásos bármilyen hivatkozás a Szentíráásra, ha az igehely jelentése nem egészen világos.

Olvassuk el Mt 12:3, 5, 19:4, 21:42, 22:31, 24:15, Mk 12:10, 26, 13:14 és Lk 6:3 verseit! Mit fejezett ki Jézus, amikor többször is utalt a Szentíráás üzenetének világos voltára?

A bibliai bizonyágtétel félreérthetetlen: az Ige kellően világos, annyira, hogy gyermekek és felnőttek is megérthetik, főként az alapvető tanításait. Ugyanakkor számtalan lehetőségünk van arra, hogy még tovább mélyítsük a tudásunkat és a megértésünket. Nincs szükségünk arra, hogy egy egyházi tanítóhivatal értelmezze számunkra a Bibliát. A minden hívő papságának elve szerint a Biblia magyarázata nem korlátozódik néhány kiválasztott ember, például a hivatásos papság értelmezésére. Tehát az Ige arra bátorít, hogy mi magunk tanulmányozzuk, hiszen képesek vagyunk megérteni Isten üzenetét. Helyes az észrevétel, miszerint „a bibliai írók következetes példája azt mutatja, hogy a Szentírást egyszerű, szó szerinti értelemben kell venni, kivéve, ha világos és egyértelmű jelképet használ... Nincs szükség a szó szerinti értelmezés »hüvelyének« lehámozására ahhoz, hogy eljussunk valamiféle misztikus, rejtett, átvitt értelmezés szerinti jelentés »magjához«, amit csak a beavatottak ismerhetnek fel” (*Handbook of Seventh-day Adventist Theology*. Hagerstown, MD, 2000, Review and Herald Publishing Association, 65. o.). A Biblia világos volta a nyelvezetére, a jelentésére és a Szentíráás kifejezéseire egyaránt vonatkozik. A bibliai írók határozott igazságot szándékoztak közvetíteni, nem szubjektív, ellenőrizhetetlen és többértelmű módon képviselték a bibliai üzenet.

A fentiek azonban nem azt jelentik, hogy időről időre ne találkozhatnánk olyan igehelyekkel és gondolatokkal, amelyeket nem értünk vagy nem tudunk teljes mértékben felfogni, hiszen itt a Szentíráásról van szó, mi pedig csak bűnös emberek vagyunk. Mindemellett Isten Igéje elég világosan és tisztán szól azokról a témakörökről, amelyeket tudnunk és értenünk kell, különösen az üdvösség kérdéseiben.

Idézzünk fel olyan eseteket, amikor bizonyos igehelyeket nem értünk, de később sikerült tisztázni azokat! Mit tanultunk az ilyen tapasztalatokból, ami segíthet másoknak, akik hasonló kérdésekkel küzdenek?

IGÉT IGÉVEL MAGYARÁZNI

A Szentírás kifejezetten az egységessége miatt lehet önmaga értelmezője. Enélkül nem lehetne az a világosság, amely megmutatja önnön jelentését, úgy, hogy a Szentírás egyik része egy másikat magyaráz, így adva meg a kulcsot a vonatkozó igehelyek megértéséhez.

Olvassuk el Lk 24:27, 44-45 verseit! Hogyan utalt Jézus a Szentíráásra, amikor arról beszélt, hogy ki is Ő valójában? Mit tudhatunk meg ebből az Ige olvasásáról?

Az a szép abban, ha a Szentírás önmagát magyarázza, hogy további fényt vet a jelentésére. Így nem próbálunk válogatás nélkül különféle igehelyeket csokorba kötni, a saját véleményünk igazolására. Ehelyett körültekintően figyelembe vesszük minden versnek a szövegösszefüggését. A közvetlen környezet vizsgálata mellett, amikor közvetlenül tanulmányozzuk az igehely előtti és utáni részt, tekintettel kell lennünk annak az egész könyvnek az összefüggéseire, amelyből az adott igehely származik. Továbbá, mivel Pál szerint az Igében mindent, „*amit korábban megírtak, a mi tanításunkra írták meg*” (Róm 15:4, RÚF), tanulmányoznunk kell azt is, hogy mit tanít a teljes Szentírás az adott témaköréről. „A Biblia megmagyarázza önmagát úgy, hogy egyik szöveget a másikkal magyarázza. A tanuló tanulja meg, hogy az Igét mint egységet tekintse, és lássa meg az egyes részek összefüggését. Ismerje meg a Szentírás magasztos központi tárgyát, Istennek a világgal való eredeti szándékát, a nagy küzdelem keletkezését és a megváltás munkáját” (Ellen G. White: *Előtted az élet. Nevelés*. Budapest, 1992, Advent Kiadó, 189. o.)! Amikor igét igével hasonlítunk össze, fontos, hogy átfogóan tanulmányozzuk a Bibliát. Amennyiben lehetséges, ezt az eredeti nyelveken tegyük, de legalábbis egy jó bibliafordítás segítségével, amely hű az eredeti héber és görög szöveg jelentéséhez. Bár az eredeti nyelvek ismerete nem elengedhetetlenül szükséges ahhoz, hogy kellőképpen megértsük a Bibliát, de annak bizonyosan segít, aki ismeri. Más esetben, ha alázatos lelkülettel tanulmányozzuk az Igét, hűséges és imádságos szívvel, az egészen biztosan meghozza a kellő eredményt.

Gondoljunk egy hitelvre, mint pl. a holtak állapota! Amennyiben csupán néhány igehelyre koncentrálnánk, tévedésbe esnénk, ha más igehelyeket figyelmen kívül hagynánk. Ezek szerint mennyire fontos összegyűjteni és elolvasni mindent, amit a Biblia az adott témáról mond, hogy valóban megértsük a tanítását?

SOLA SCRIPTURA ÉS ELLEN G. WHITE

Olvassuk el Ézs 8:20 versét! Miért fontos mindig visszautalni a bibliai törvényre és bizonyágtételre, mint tanításunk és hitelveink zsinórmértékére? Mit mondhatunk azoknak a prófétáknak a szolgálatáról, akiknek az írásai nem kerültek be a bibliai kánonba?

Amikor a Sola Scriptura (egyedül a Szentírás) elvéről beszélünk, a heted-napi adventisták óhatatlanul is szembetalálják magukat azzal a kérdéssel, hogy mi a helyzet Ellen G. White-tal, aki szintén Isten ihletésére írt, és a maradék nép között Isten hírnökeként szolgált. Hogyan viszonyulnak az ő írásai a Szentíráshoz? Ellen White írásainak még a felületes olvasása is azt mutatja, hogy minden gondolatában és egész teológiájában alapvető, központi szerepe volt a Bibliának. Gyakorlatilag többször is megerősítette, hogy a Biblia a legmagasabb tekintély, minden hitelv, hitpont és hitgyakorlat végső normája, zsinórmértéke (lásd Ellen G. White: *A nagy küzdelem*. Budapest, 2013, Advent Kiadó, 510. o.). Továbbá világosan képviselte és védte a protestáns Sola Scriptura elvét (lásd i. m. 10-11. o.). Ellen White így utalt a Szentíráshoz képest a saját írásaira: „Ez a kisebb világosság, hogy az embereket a nagyobb világossághoz vezesse”, ami alatt pedig a Bibliát értette (*The Advent Review and Sabbath Herald*. 1903. január 20.). Írásai nem rövidíthetők le vagy helyettesíthetők a komoly igetannulmányozást. „Nem ismeritek a Szentírást. Ha Isten Igéjét tanulmányozásotok tárgyává tennétek, vágyva, hogy elérjétek a Biblia mércéjét, ha törekednétek a keresztény teljességre, akkor nem lett volna szükség a *Bizonyágtételekre*. Mivel elhanyagoltátok a lehetőséget, hogy megismerjétek ihletett Könyvét, ezért akar Isten elérni hozzátok az egyszerű, közvetlen bizonyágtételekkel” (Ellen G. White: *Testimonies for the Church*. 2. köt., 605. o.).

Ennek megfelelően kell értékelnünk az írásait. Ugyanúgy ihletettek, mint a Biblia íróinak művei, de más a rendeltetésük, mint a Szentírásé. Nem egészítik azt, hanem annak alárendelt írások. Ellen White soha nem akarta, hogy írásai átvegyék a Szentírás helyét. Ellenkezőleg! Mindig felemelte a Bibliát mint a hit és gyakorlat egyedüli zsinórmértékét.

Gondoljunk bele, hogy milyen felmérhetetlen ajándékot kaptunk Ellen G. White szolgálata által! Hogyan tanulhatjuk meg jobban értékelni azt a nagyszerű világosságot, amit írásain keresztül nyerünk, miközben kiemeljük a Szentírás elsőségét?

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

Ellen G. White: *Előtted az élet. Nevelés.* Budapest, 1992, Advent Kiadó, „Bibliatanítás és - tanulmányozás” c. fejezet, 184-191. o.; *Szemelvények Ellen G. White írásaiból.* 3. köt., Budapest, 2010, Advent Kiadó, „Az Ige mindenekfelett” c. fejezet, 29-32. o.

„A Biblia olvasóit oktatni kell arra, hogy a tanulékonyság lelkületével közeledjenek az Igéhez. Kutassuk lapjait, de ne azért, hogy alátámasszuk saját véleményünket, hanem azért, hogy megtudjuk, mit mond Isten! A Bibliát csak a Szentlélek segítségével ismerhetjük meg, aki az Igét adta. Az ismeret elnyerése érdekében a Szentlélek vezetése alatt kell élnünk. Engedelmeskednünk kell mindannak, amit Isten Igéje parancsol... A Biblia tanulmányozása komoly erőfeszítést és kitartást kíván tőlünk. Amiképpen a bányász leás a földbe az arany kincsekért, ugyanolyan komolyan és állhatatosan kell nekünk is keresnünk Isten Igéjének drága kincseit” (Ellen G. White: *Előtted az élet. Nevelés.* Budapest, 1992, Advent Kiadó, 187-188. o.).

„Amikor a Biblia lesz ételek és italok, amikor annak leírásait jellemtekbe építitek, jobban fogjátok tudni, hogyan vegyetek tanácsot Istentől. Felmagasztalom előttetek a drága Igét! Ne emlegessétek szavaimat, ne szóljatok ekként: »Ellen G. White ezt és ezt mondta! Kutassátok ki, mit mond Izrael Ura, Istene, azután cselekedjétek parancsait” (*Szemelvények Ellen G. White írásaiból.* 3. köt., Budapest, 2010, Advent Kiadó, 33. o.)!

BESZÉLJÜK MEG!

- 1) Milyen téves nézeteket vallanak egyesek, azért, mert csak néhány kiválasztott igehelyet néztek át, ahelyett, amit a Biblia egésze mond az adott témáról?
- 2) Mt 11:11 versében Jézus kijelentette Keresztelő Jánosról: „*az asszonytól születettek között nincs nagyobb Keresztelő Jánosnál; de aki a legkisebb a mennyek országában, nagyobb nála*” (RÚF). Itt egy prófétára utalt, akinek nincs írása a Bibliában, mégis ezt mondta róla. Ezek szerint miért nem szükségszerű, hogy egy igaz prófétának könyve legyen a Bibliában? Ebben az állításban milyen üzenetet találunk mi, hetednap Adventisták?
- 3) Adventistaként nem egyedül valljuk a Bibliáról, hogy számunkra ez a legfőbb tekintély. Más egyházak is ezt teszik. Mégis miért lehetnek olyan, egymásnak ellentmondó hitelvek, amelyek más keresztények állítása szerint ugyancsak a Bibliából erednek?

RÓNAY GYÖRGY: CSILLAG

Ablakomon
egy csillag néz be.
Gondolkodom,
miféle végre
szánt minket, aki alkotott.
Itt engem, ott a csillagot.

Feleljetek,
mennyei fények!
Egy percig egy
csillaggal élek,
s az, mint ki titkot rejteget,
úgy néz velem farkasszemet.

Sejti talán,
hogy aki égi
útja során
egyre vezérli,
ugyanaz tartja számon itt
hajunk őszülő szálait?

Tudja-e: dús
fénye se drágább,
mint ama bús
téli madárkák,
melyeket egy-egy hajnalon
megfagyva lelsz az utakon?

Mert ami csak
él a világban,
terv, akarat, őrzi szilárdan,
és azt se veszti el az Úr,
mi a halálon túlra hull.

Mély pihenés
lesz, ami ott vár.
Gondviselés, tárd ki karod már!
Ölelj magasba, mint ahogy
a nyájas ég a csillagot!

Miért szükséges a Szentírás értelmezése?

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: Lukács 24:36-45; János 12:42-43;
Apostolok cselekedetei 17:16-32; 1Korinthus 12:10; 14:26

„Hit nélkül pedig senki sem lehet kedves Isten előtt, mert aki az Istenhez járul, annak hinnie kell, hogy ő van, és megjutalmazza azokat, akik őt keresik” (Zsid 11:6, RÚF).

A Biblia olvasása azt is jelenti, hogy értelmezzük az Igét. De hogyan tegyük ezt? Milyen elveket kövessünk? Miként kezeljük például a különféle írásmódokat, amelyeket benne találunk, ha az olvasott szakasz egy példázat, vagy prófétai-szimbolikus álom, vagy történelmi elbeszélés? A Szentírás szövegösszefüggésének fontos kérdését érintő döntéshez is értelmezés szükséges.

Alkalmanként emberek úgy forgatják a Bibliát, mint valami isteni kabalát: csak egyszerűen, találmokra kinyitják és ránéznek egy versre, amelytől azt remélik, hogy eligazítást tartalmaz számukra. Azonban ha véletlenszerűen kapcsolunk össze igeszakaszokat, nagyon furcsa és rossz következtetésekre juthatunk.

Például amikor egy férj elhagyta a feleségét egy másik nő miatt, a feleség megerősítést érzett, amikor rátalált a következő idézetre: „És ellenségeskedést szerzek közötted és az asszony között” (1Móz 3:15). E vers alapján meggyőződésévé vált, hogy a férje viszonya nem fog sokáig tartani.

Bármely összefüggéséből kiragadott idézet csakhamar ürügyként szolgál az ember saját kigondolásaihoz és ötleteihez. Éppen ezért fontos, hogy ne csak olvassuk a Bibliát, hanem helyesen értelmezzük is azt!

ELŐFELTÉTELEZÉSEK

Olvassuk el Lk 24:36-45 verseit! Mi gátolta a tanítványokat, akik nagyon jól ismerték a Szentírást, hogy megértsék Isten Igéjének igazi jelentését – hiszen a megjövendölt események sokszor a szemük előtt bontakoztak ki?

Senki sem üres elmével közelít a Szentíráshoz. Minden olvasó, az Ige minden tanulója egy bizonyos történettel és személyes tapasztalattal fordul a Bibliához, ami óhatatlanul befolyásolja az értelmezés folyamata közben. Még a tanítványoknak is megvolt a saját elképzelésük a kor elvárásai alapján arról, hogy ki a Messiás és mit kell tennie. Határozott nézeteik akadályozták, hogy jobban felfogják a bibliai kijelentéseket, és ez magyarázza, miért értették oly gyakran félre Jézust, valamint az életét, halálát és feltámasztását övező történéseit.

Mindannyiunkban kialakult jó néhány nézet a világról, az abszolút valóságról, Istenről stb, amelyeket még akaratlanul, öntudatlanul is feltételezünk vagy elfogadunk a bibliaértelmezés közben. A bibliai írásokhoz senki sem közelít üres elmével. Például ha valaki kategorikusan elutasít minden természetfölötti, isteni beavatkozást, az nem Isten történelmi cselekedeteinek igaz és megbízható beszámolójaként fogja olvasni, értelmezni a Szentírást, mint ahogyan az teszi, aki elfogadja a természetfölötti dolgok valóságát.

A Biblia értelmezői nem üresíthetik meg teljes mértékben önmagukat a múlttól, a tapasztalataiktól, a meglévő gondolattársításoktól, az előre kialakított ismeretektől és nézetektől. A teljes semlegesség vagy az abszolút objektivitás nem érhető el. Az Ige tanulmányozása és a teológiai gondolkodás minden esetben a világgal és Istennel kapcsolatos előfeltételezések hátterén történik.

Azonban a jó hír az, hogy a Szentlélek kiszabadíthat korlátolt távlataink és előfeltételezéseink közül, kijavíthatja azokat, ha a Szentírás szavait nyitott elmével és őszinte szívvel olvassuk. A Biblia ismételten kijelenti, hogy a különféle háterű emberek egyaránt megérthetik Isten Igéjét, a Szentlélek képes elvezetni őket „minden igazságra” (Jn 16:13).

Milyen előfeltételezéseink vannak a világról? Hogyan lehetséges ezeket feladni és alárendelni Isten Igéjének, hogy az Írás alakítsa elképzeléseinket, ezáltal összhangba hozza azzal a valósággal, amelyet a Biblia tanít?

FORDÍTÁS ÉS ÉRTELMEZÉS

A Bibliát nagyon régi, ókori nyelveken írták: az Ószövetséget jobbra héberül, kisebb részét arámul, míg az Újszövetséget *koiné* görög nyelven írták. A világ népességének a többsége ma nem beszél és nem olvassa az ókori nyelveket. Ezért kellett a Bibliát lefordítani a különféle modern nyelvekre.

Azonban minden jó fordító tudja, hogy a fordítás mindig némi értelmezés is. Egyes szavakra nincs meg pontosan a megfelelő kifejezés a másik nyelven. A gondos fordítás művészetét és szakértelmét, ami majd a szöveg értelmezését is magában foglalja, hermeneutikának nevezzük.

Olvassuk el Lk 24:27, Jn 1:41, 9:7, ApCsel 9:36, 1Kor 12:10 és 14:26 verseit! Az idézett igehelyek mindegyikében megtaláljuk az értelmezés és a fordítás gondolatát. Lk 24:27 versében Jézusnak kellett elmagyaráznia a Szentírás jelentését a tanítványoknak. Mit szűrhetünk le ebből az értelmezés fontosságát illetően?

A görög „hermeneo” kifejezésből származik a *hermeneutika* (bibliai értelmezés) szó, ami tulajdonképpen Hermész görög isten nevéből ered. A régék szerint Hermész az istenek követeként, hírnökeként egyéb dolgok mellett felelős volt azért is, hogy az isteni üzeneteket lefordítsák az emberek számára.

A hermeneutika szempontjából számunkra az a döntő, hacsak nem ismerjük az eredeti nyelveket, hogy a szöveghez csak fordítások útján jutunk el. Szerencsére sok jó fordítás létezik, amelyek közvetítik a tartalom lényegét. Nem szükséges tudnunk az eredeti nyelveket ahhoz, hogy megértsük a Szentírás lényeges üzeneteit, bár a nyelvi ismeretek valóban hasznosak. Ezzel együtt, a jó fordítás mellett is fontos a szöveg helyes értelmezése, amint láttuk Lk 24:27 esetében. Ez a hermeneutika kulcsfontosságú célja: pontosan közvetíteni a Biblia szövegének jelentését, és segíteni, hogy ma helyesen alkalmazzuk az életünkben a tanítását. Ahogyan a fenti, *Lukács evangéliumából* kölcsönzött példa is mutatja, Jézus megtette ezt a követői számára. Képzelnék el, milyen lehetett, amikor Ő maga értelmezte a Szentírást!

Sok embernek van lehetősége különféle fordításokat használni, de többeknek nincs. Bármilyen fordítás is áll rendelkezésünkre, miért különösen fontos imádkozva tanulmányozni az Igét, törekedve a tanításainak való engedelmisségre?

A BIBLIA ÉS A KULTÚRA

Olvassuk el ApCsel 17:16-32 szakaszát! Az apostolok cselekedetei 17. fejezetében Pál új környezetben igyekezett átadni az evangélium üzenetét: a görög kultúra filozófusai között. Mennyire hat a kulturális háttér arra, hogy mi lesz a véleményünk a különféle gondolatok fontosságáról?

A közel-keleti kultúráról szerzett háttérismeret segíthet egyes bibliai részek megértésénél. „A héber kultúra például felelősnek tartotta az embert bizonyos tettekért, amelyeket ugyan nem ő követett el, de hagyta, hogy megtörténjenek. Ennek következtében a Szentírás ihletett írói általában Istennek tulajdonítják aktív cselekvésként azt, amit a nyugati gondolkodásmód szerint úgy értékelünk, hogy megengedi vagy nem akadályozza meg annak megtörténését. Egy példa erre a fáraó szívének a megkeményítése” (*Methods of Bible Study*. 4. o.).

A kultúra is felvet néhány fontos hermeneutikai kérdést. Függe-e a Biblia a kultúrától, ennek kapcsán vajon a kultúrától függe-e minden kijelentése? Vagy egy bizonyos kultúrában adott üzenet átível azon a kultúrán, és minden emberre vonatkozik? Mi lesz, ha valaki a kulturális tapasztalatát teszi a Szentírás értelmezésének az alapjává és próbájává? Pál apostol egy érdekes megvilágítást tár elénk a valóságról ApCsel 17:26 versében, ami sok olvasónak a figyelmét elkerüli. Kijelenti, hogy Isten mindannyiunkat egy vérből alkotott. Miközben kulturális értelemben igen sokszínűek vagyunk, bibliai értelemben azonban van egy közös kapocs, amely a különbözőségektől függetlenül minden embert egyesít, ez pedig azért van, mert Isten az egész emberiség Teremtője. Nem korlátozza egyetlen kultúrára az emberi bűnösséget, sem a megváltás igényét. Mindannyiunknak szükségünk van a Jézus Krisztus halála révén felajánlott megváltásra. Isten bizonyos generációkhoz szólt, de gondoskodott arról, hogy ha a jövőbeli nemzedékek olvassák majd Igéjét, megértsék, hogy azok az igazságok túlmutatnak a bibliai üzenet leírásának helyi és korlátozott körülményein. Párhuzamként gondoljunk az algebrára, ami a Kr. u. 9. századi Bagdadból ered! Vajon ez azt jelentené, hogy a matematika ezen ágának igazságai és elvei kizárólag arra a helyre és időre korlátozódnának? Természetesen nem!

Ugyanez az elv érvényes Isten Igéjének igazságaira is. Bár a Bibliát régen írták, a mi kultúránkhoz képest más körülmények között, a benne lévő igazságok épp annyira időszerűek számunkra ma, mint amilyenek azok életében voltak, akik elsőként olvasták.

BŰNÖS TERMÉSZETÜNK

Olvassuk el Jn 9:39-41 és 12:42-43 igeszakaszait! Mi gátolta az itt említett embereket abban, hogy elfogadják a bibliai üzenet igazságát? Milyen figyelmeztetést vonhatunk le magunknak ezekből a történetekből?

Könnyű megvetően gondolni azokra a vallási vezetőkre, akik a meggyőző bizonyítékok ellenére is elutasították Jézust. Pedig inkább vigyáznunk kell, nehogy mi is hasonlóan viszonyuljunk Isten Igéjéhez!

Nem kérdés, hogy a bűn gyökeresen megváltoztatta, megrepszttette és megtörte az Istennel való kapcsolatunkat, érinti teljes emberi valónkat. A Szentírás értelmezésének képességére is hatott a bűn. Nem csupán arról van szó, hogy az ember gondolati folyamatait könnyen befolyásolhatják bűnös hatások, hanem az elménket és a gondolatainkat is megrontotta a bűn, aminek következtében nem vagyunk feltétlenül nyitottak Isten igazságai előtt. A romlásnak a következő jellemvonásait fedezhetjük fel a gondolkodásunkban: büszkeség, önámítás, kétely, távolságtartás és engedetlenség.

A büszke ember Isten és Igéje fölé próbálja emelni önmagát. Ennek hatására az Ige értelmezője túlhangsúlyozhatja az emberi logikát, mintha az lenne az igazság – még a Biblia igazságának is – a döntőbírája. Ez a magatartás kisebbiti a Szentírás isteni tekintélyét. Egyesek hajlamosak csak azokra a gondolatokra hallgatni, amelyek vonzóak számukra, még akkor is, ha ellentétben állnak Isten kinyilatkoztatott akaratával. Isten figyelmeztetett az önámítás veszélyére (Jel 3:17). A bűn erősíti a kételyt, hogy elbizonytalanodjunk, ne higgyünk Isten Igéjében. Amikor valaki kétellyel kezd hozzá a bibliai szöveg értelmezéséhez, nem fog bizonyosságra jutni. Ellenkezőleg! A kétkedő hamarosan olyan pozícióba emeli önmagát, amelyben úgy véli, ő mondhatja meg, hogy valami elfogadható-e vagy sem a Bibliából. Igen veszélyes ilyen talajon állni! Ezzel szemben hittel és engedelmességgel kell közelíteni a Bibliához, nem pedig kritizáló lelkülettel vagy kétellyel. A büszkeség, az önámítás és a kétely Istentől és a Bibliától való elhatárolódáshoz vezet, és ez egészen bizonyosan engedetlenségre visz, ami nem más, mint az, hogy az ember elutasítja Isten kinyilatkoztatott akaratának követését.

Kaptuk már magunkat azon, hogy vitáztunk a Bibliából olvasottakból fakadó meggyőződéssel, ami egyértelműen egy bizonyos irányba mutatott, mi mégis más irányba szerettünk volna menni? Mi történt akkor, és mit tanultunk abból az esetből?

MIÉRT FONTOS AZ ÉRTELMEZÉS?

Olvassuk el Neh 8:1-3, 8 verseit! Miért annyira fontos számunkra a Szentírás világos megértése, nemcsak egyénileg, hanem egyházi szinten is?

A Biblia legfontosabb kérdése az üdvösség és az, hogy miként üdvözülhetünk. Végül is, mi számít igazán hosszú távon? Mi haszna lenne, ahogy Jézus mondta, ha megnyerünk mindent, amit az egész világ ajánl, de elvesztjük a saját lelkünket (lásd Mt 16:26)?

Azonban a Bibliának az üdvösségről szóló tanítását megismerni nagyban függ az értelmezéstől. Amennyiben helytelenül közelítünk a Bibliához, és úgy értelmezzük, akkor nagy valószínűséggel hamis következtetésre jutunk, nemcsak az üdvösség megértése vonatkozásában, hanem a Biblia minden más tanításában. A teológiai tévedések, amelyek vitathatatlanul a Szentírás helytelen értelmezéséből nőttek ki, már az apostolok idejében felütötték a fejüket az egyházban.

Olvassuk el 2Pt 3:15-16 verseit! Ezek szerint mennyire fontos a Szentírás helyes olvasása?

Ha valóban a Könyv népe vagyunk, akik a Biblia és egyedül a Biblia szerint akarunk élni, az Ige értelmezésében nem követünk más tekintélyforrást, mint pl. a hagyományt, hitvallásokat vagy az egyház tanítói tekintélyét. A megfelelő bibliai hermeneutika rendkívül fontos, ugyanis csak a Biblia mondhatja meg, mit higgyünk és hogyan éljünk.

Az egyház teológiai és missziós egészsége szempontjából is alapvetően fontos a Szentírás magyarázatának a kérdése. A Biblia helyes értelmezése nélkül nem lehetséges hitelvi és tanításbeli egység, és ennek következtében nem lenne egység sem az egyházban, sem a misszióknban. A helytelen és eltorzult teológia óhatatlanul is hiányos és torz misszióhoz vezet. Végző soron hogyan tudnánk hatékonyan bemutatni ezt az üzenetet azoknak, akiknek hallaniuk kell, ha zavaros annak a tartalma, amit képviselünk a világban?

Olvassuk el a hármas angyali üzenetet Jel 14:6-12 szakaszából! Milyen teológiai kérdések merülnek itt fel? Miért annyira fontos helyesen érteni ezeket a misszió szempontjából?

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

Ellen G. White: *Jézushoz vezető út*. Budapest, 2008, Advent Irodalmi Műhely, „Mit tegyünk kételyeinkkel?” c. fejezet, 78-84. o.

„Az Ige tanulmányozásánál, kutatásod megkezdése előtt rakj le minden előítéletet, szabadítsd ki magad öröklött és eddig melengetett eszméid köréből! Sohasem juthatsz el az igazságra, ha azért tanulmányozod az Írást, hogy a saját eszméidet igazold. Hagyjad minden eszméidet a küszöbön kívül és lépj be bűnbánó szívvel, hogy meghallgathasd, amit az Úr szól hozzád! Ha az igazság alázatos keresője ott ül Krisztus lábainál és tőle tanul, az Ige megvilágosítja értelmét. Azokhoz, akik önmaguk ítélete szerint bölcsőbbek, semhogy a Bibliát tanulmányozzák, Krisztus így szól: Szelidekké és alázatosokká kell lennetek, ha bölcsék akartok lenni az üdvösségre.

Ne olvasd az Igét a magad által előzetesen alkotott vélemények világánál, hanem nyitott, előítélettől mentes lélekkel, gondosan és áhítatosan kutasd! Ha olvasás közben jobb meggyőződésre jutnál és tapasztalnád, hogy eddigi gondosan ápoltságod nincs összhangban az Igével, ne kísérelj meg, hogy azt akarjad a magad véleményéhez szabni, alkalmazni. Inkább a saját véleményed szabd az Igéhez! Ne engedd, hogy az, amit a múltban hittél vagy gyakoroltál, irányítsa értelmeket! Nyisd fel lelki szemeidet, hogy szemléld a törvényből sugárzó csodálatos dolgokat! Tudd meg, hogy mi van megírva, és helyezd lábaidat az örök Szirtre” (Ellen G. White: *Üzenet az ifjúságnak*. 185. o.)!

BESZÉLJÜK MEG!

- 1) Hogyan befolyásolja világnézetünk, végzettségünk és kultúránk azt, ahogyan a Szentírást értelmezzük? Miért annyira fontos tisztában lennünk a külső hatásokkal, amelyeket óhatatlanul beleviszünk az írásmagyarázatunkba?
- 2) Mindannyian egyetértünk abban, hogy a bűn rossz hatást tett ránk. És hogyan befolyásolja azt, ahogyan a Bibliát olvassuk? Miért vezethet oda, hogy félreértelmezzük Isten Igéjét? Például ha olyasmire vágyunk, amit a Biblia elítél, az hogyan ferdítheti el azt, ahogyan az Igét értelmezzük? Még hogyan árnyalja a bűn azt, ahogyan a Bibliát értelmezzük?
- 3) A bibliai idők és kultúra mélyebb ismerete hogyan segíthet jobban megérteni a Szentírást egyes részeit? Mondjunk példákat!

ÖLBÉY IRÉN: ISTEN

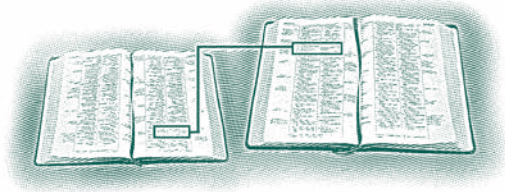
Minden szépségben Téged látlak.
A bokrok közt, hol ring a fészek,
vagy ha futó folyóba nézek,
ott szemlélem csillogó árnyad.

Lényed lángja mindenén áthat,
Belőled kortyol fényt a lélek,
Te vagy a dolgokban a lényeg,
a lét összhangja Tőled árad.

Hány csodás világot alkottál!
Lüktetve szól, szárnyal az örök zsoltár,
naprendszerek himnusza zeng feléd.

És mily kicsiny tudsz lenni, értelem!
Teljes és titkos szerelemmel
Ott vagy a szívem rejtekén!

A Szentírás nyelvei, szövege és szövegösszefüggése

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: 1Mózes 1:26-27; 2:15-23; 15:1-5;
4Mózes 6:24-26; 5Mózes 32:46-47; 1Királyok 3:6

„Fogjátok ezt a törvénykönyvet, és tegyétek Isteneteknek, az Úrnak a szöveg-ládája mellé, hogy ott tanúskodják ellened” (5Móz 31:26, RÚF).

A világ sokmilliárd lakosa hatezernél is több nyelvet beszél. A teljes Szentírást több mint hatszáz nyelvre fordították le, de az Újszövetséget vagy a Biblia egyes részeit kétezer-ötszáznál is több nyelven olvashatjuk. Ez óriási szám, de még mindig kevesebb a világ összes ismert nyelvének felénél.

Becslések szerint mintegy másfél milliárd embernek nincs az anyanyelvére lefordítva semmilyen szentírási részlet. Sok munka van ugyan még hátra, de a bibliatársulatok erőfeszítéseinek köszönhetően hatmilliárd ember olvashatja a Bibliát!

Micsoda áldás, hogy azok között lehetünk, akiknek a saját nyelvén elérhető a Biblia! Gyakran ezt magától értetődőnek vesszük. El is felejtjük, hogy sokaknak nincs Bibliájuk, pedig még Európában is évszázadokig szándékosan elzárták a Szentírást a tömegek elől. A reformációnak és a nyomdáknek köszönhetően azonban már más a helyzet. Mi, akiknek van Bibliánk, most az Igét tanulmányozva tovább kutatjuk, hogyan töltekezhetünk be Szentlélekkel, hogy megismerjük az Urat, aki a lapjain kinyilatkozta Önmagát.

A SZENTÍRÁS MEGÉRTÉSE

Olvassuk el 2Tim 3:16-17 verseit! Milyen céllal adta Isten a Bibliát?

Az volt Isten szándéka a Bibliával, hogy tanúságot tegyen a történelemben folytatott munkájáról, a bűnbe süllyedt emberiség megváltását szolgáló tervéről és az igazság útjaira vezessen bennünket. Úgy döntött, hogy emberi nyelven teszi ezt, gondolatait és elképzeléseit emberi szavakkal közli. Amikor Isten kiszabadította Izraelt Egyiptomból, kiválasztott egy nemzetet, hogy általuk közvetítse üzenetét minden népnek. Megengedte, hogy ez a nép a saját nyelvén, héberül (kisebb részeit a héberrel rokon nyelven, arámul) közölje Szavát. A görög kultúra felemelkedése új lehetőségek távlatát nyitotta meg, lehetővé tette, hogy az Újszövetséget görögül, a nemzetközi nyelven terjesszék, amit akkor széles körben beszéltek a világnak azon a részén. (Valójában akkorra már megvolt az Ószövetség görög nyelvű fordítása is.) Ez az „egyetemes” nyelv lehetővé tette az apostolok és a korabeli keresztény egyház számára, hogy széltében-hosszában hirdessék az üzenetet a Krisztus halála után nyert új missziós lelkülettel. Később János apostol *„bizonyágot tett Isten igéjéről és Jézus Krisztus bizonyágtételéről, mindenről, amit látott”* (Jel 1:2, RÚF). Így utal a Biblia arra, hogy „tanúsága” és „bizonyágtétele” az első írótól az utolsóig folyamatosan ihletett.

Olvassuk el 5Móz 32:46-47 verseit! Miért volt annyira fontos, hogy Izrael népe teljesítse „ennek a törvénynek valamennyi igéjét” (RÚF)? Hogyan „hosszabbítja meg” napjainkat Isten Igéje? Mit jelenthet ez a mi életünk-re nézve ma?

Sokaknak nemcsak hogy van a saját nyelvükre lefordított Bibliájuk, hanem még többféle fordítás is létezik az anyanyelvükön, mások azonban talán csak egy fordításhoz juthatnak hozzá. Ettől függetlenül a lényeg, hogy értjük az Igét mint Isten Szavát, és ami ennél is fontosabb, engedelmeskedünk a tanításainak!

Miért soha nem „üres beszéd” (5Móz 32:47, RÚF) az Isten Igéjének való engedelmesség, és miért fontos, hogy ugyanerre neveljük a gyermekeinket?

SZAVAK ÉS JELENTÉSÜK

Minden nyelvben vannak szavak, amelyek tartalma különösen gazdag és mély, és ezeket nagyon nehéz egy szóval megfelelően lefordítani egy másik nyelvre. Az ilyen kifejezéseket szélesebb körben kell tanulmányozni, hogy megtudjuk hogyan használatosak a Bibliában, így érthetjük meg a jelentőségüket.

Olvassuk el 1Kir 3:6, Zsolt 57:4, 66:20, 143:8 és Mik 7:20 verseit! Hogyan terjed ki Isten kegyelme és jósága minden teremtett lényre?

A héber „kheszed” (*kegyelem*) kifejezés az egyik leggazdagabb és legmélyebb értelmű szava az Ószövetségnek. Kifejezi Isten szeretetét, kedvességét, kegyelmét és népével való szövetséges viszonyát. 1Kir 3:6 versében látjuk, hogy „*nagy szeretettel (kheszed) bántál szolgálóddal, Dáviddal*” (RÚF), „*és megtartottad néki ezt a nagy irgalmasságot (kheszed), hogy néki fiat adtál*” (KAR). „*Elküldi Isten az ő kegyelmét (kheszed) és hűségét*” (Zsolt 57:4). Ami Izraelt illeti: „*Hűségesen bánsz Jákóbbal, kegyelmesen (kheszed) Ábráhámmal*” (Mik 7:20, RÚF). Egész könyveket írtak a „kheszed” szóról, és megpróbálták megragadni Isten irántunk való kegyelmének és szeretetének mélységét.

Olvassuk el 4Móz 6:24-26, Jób 3:26, Zsolt 29:11, Ézs 9:6 és 32:17 verseit! Mit jelent ezekben az idézetekben a „békesség” vagy a „shalóm”?

A héber „shalóm” kifejezést gyakran „békességnek” fordítják, azonban annál sokkal mélyebb és szélesebb az értelme. Úgy is lehet fordítani, mint „teljesség”, „hiánytalanság” és „jólét”. Isten áldása és kegyelmének megnyilvánulása bennünket „shalóm” állapotban tart, ami Istentől származó ajándék (4Móz 6:24-26). Ezzel szemben áll Jób nyomorúságos tapasztalata: „*nem lelek pihenést, se csendességet*” (Jób 3:26, RÚF), mivel hiányzott a „shalóm”. Rohanó világunkban mérhetetlen áldás, ha a „Shabbat shalom” szavakkal fogadjuk a szombatot, mert az Istennel való közösség biztosítja számunkra az igazi békét és a teljességet, amire vágyik a lelkünk.

Bármilyen nyelvet is beszélünk és olvasunk – a szavak eredeti jelentésének ismerete nélkül is –, hogyan tapasztalhatjuk e kifejezések legigazabb jelentésének a valóságát?

ISMÉTLÉS, SZÓREND ÉS JELENTÉS

A héber gondolkodásmód szerint jó néhány módja van a gondolatok kifejezésének, amelyek megerősítik a jelentést és hangsúlyozzák a fogalmak fontosságát. Az európai nyelvektől eltérően a héberben nincsenek írásjelek, de ezeket megtanulták másképpen kifejezni.

Olvassuk el 1Móz 1:26-27 és Ézs 6:1-3 szakaszait! Milyen szavak ismétlődnek ezekben az igékben? Hogyan erősödik a jelentőségük az ismételt fogalmak által?

A héber író többek között úgy hangsúlyozhatta ki Isten valamely tulajdonságát, ha azt háromszor megismételte. Amint a teremtéstörténet leírása elérkezik Isten teremtői munkájának csúcsához, a szöveg kiemeli a megteremtett emberiség egyedi fontosságát. A *bara* - „teremteni” ige mellett mindig Isten jelenik meg alanyként. Egyedül Istennek van hatalma teremteni úgy, hogy ehhez kellene neki már eleve létező anyag. Itt az Ige az ember teremtését írja le: „*Megteremtette Isten az embert a maga képmására, Isten képmására teremtette, férfivá és nővé teremtette őket*” (1Móz 1:27, RÚF). Figyeljük meg a „*teremtette*” szó háromszori ismétlését! Mózes ezáltal hangsúlyozta, hogy az embert Isten teremtette, méghozzá a saját képére. Ez volt számára a hangsúlyos. Ézsaiás látomásában, az elhívásakor szeráfok ismétlik a következőt: „*Szent, szent, szent a seregeknek Ura*” (Ézs 6:3). A hangsúly a csodálatos Isten szentségén van, akinek a jelenléte betölti a templomot. Ezt a szentséget tükrözik Ézsaiás szavai is, aki a Mindenható jelenlétében áll: „*Jaj nekem! Elvesztem, mert tisztátalan ajkú vagyok, és tisztátalan ajkú nép között lakom. Hiszen a Királyt, a Seregek Urát látták szemeim*” (Ézs 6:5, RÚF)! Még egy olyan próféta is, mint Ézsaiás, összerenzen a saját méltatlansága miatt, amikor szembesül Isten szentségével és jellemével. Láthatjuk, hogy már jóval mielőtt olvashatnánk Pálnak az ember bűnösségéről és a Megváltóra utaltságáról szóló fejtegetését (Róma 1-3. fejezetek), a Biblia bemutatja az emberiség bukott természetét egy „jó ember” példája révén, mint Ézsaiás. *Dániel próféta könyve* 3. fejezetében is találunk példát egy kifejezés ismétlésére (különböző variációkkal), ahol a „*Nebukadneccar által felállított szobor*” jelenik meg (Dán 3:1-3, 5, 7, 12, 14-15, 18). Ez a fejezet tízszer ismétli meg ezt a kifejezést vagy valamelyik változatát, hogy bemutassa: a király szembeszegült azzal, amit Isten kinyilatkoztatott neki Dániel által (Dán 2:31-45). A hangsúly itt az emberi igyekezetre kerül, hogy önmagát tegye imádat tárgyává, istenként imádjá magát, szemben az egyetlen igaz Istennel, aki egyedül méltó az imádatra.

SZÖVEG ÉS SZÖVEGÖSSZEFÜGGÉS

A Szentírás szavai mindig összefüggésükben jelennek meg, nem önmagukban állnak. Minden szónak megvan a közvetlen szövegkörnyezete, először ezt az egységet kell megértenünk. Azután van a szélesebb szövegösszefüggés, ami abból az egységből fakad, amelyből az adott mondat is származik. Ez lehet egy szövegrész, egy fejezet, vagy akár fejezetek egész sora. Alapvetően fontos, amennyire lehetséges, megérteni a szavak és a mondatok összefüggését, hogy véletlenül se vonjunk le téves következtetéseket.

Hasonlítsuk össze 1Móz 1:27 és 2:7 versét, majd olvassuk el 1Móz 2:15-23 szakaszát! Ezeknek az igehelyeknek az alapján hogyan érthetjük meg az „adam” szó jelentését, ami az „emberre” vonatkozó héber kifejezés?

Már láttuk korábban, hogy a „bara” kifejezés ismétlése 1Móz 1:27 versében az ember teremtését hangsúlyozza. Itt azt találjuk, hogy az ember a „férfi és nő” szövegösszefüggésében jelenik meg. Vagyis a héber „adam” kifejezést úgy kell értenünk ebből a szakaszból, mint ami általánosan az emberiségre vonatkozik. Azonban 1Móz 2:7 versében ugyanaz az „adam” kifejezés arra vonatkozik, hogy Isten a „föld” (a héber nyelvben „adamah” – figyeljük meg a szójátékot!) porából alkotta meg Ádámot. Itt csak a férfira, Ádámra utal az írás, hiszen Isten csak később teremtette meg Évát, méghozzá egészen másként. Tehát minden szövegrészben, még akkor is, ha két egymást követő fejezetről van szó, láthatjuk a különbséget az „adam” szó jelentésében, amikor az „emberiségre” (1Móz 1:27), illetve amikor Ádámra (1Móz 2:7) vonatkozik. Ádám egy személy, akire később a nemzetségtáblázatok (1Móz 5:1-5; 1Krón 1:1; Lk 3:38) utalnak, valamint Jézussal is kapcsolatos, aki a „második Ádám” (Róm 5:12-14). Éppen úgy, ahogyan az Ádám kifejezés megjelenik egy adott szövegrészben, úgy Ádám és Éva teremtésének a leírása is egy szélesebb teremtéstörténet része, ahogyan azt *Mózes első könyve* 1-2. fejezeteiben találjuk. Ezt nevezzük nagyobb egységnek. A nagyobb egység tájékoztatja az értelmezőt egyéb témakörökről, gondolatokról és történésekről. 1Móz 2:4-25 szakaszát szokták a második teremtéstörténetnek is nevezni, de gyakorlatilag csupán hangsúlybeli különbözőségről van szó (lásd a következő heti tanulmányt). Mindkét leírásban az emberiség eredetének más-más vetületei tárulnak elénk.

Amint láthatjuk, a férfi és nő – az emberiség – Isten teremtési munkájának közvetlen eredménye. Mit tanít ez a „világ bölcsességének” (1Kor 1:20) balgaságáról, ami azt tanítja, hogy a merő véletlen termékei vagyunk?

BIBLIAI KÖNYVEK ÉS ÜZENETÜK

A Szentírás legnagyobb egységei a Biblia könyvei. A bibliai könyveket különféle céllal írták, különféle körülmények között. Találunk közöttük prófétai üzeneteket, valamint gyűjteményeket, mint például *A zsoltárok könyve*. Vannak történelmi könyvek is, mint *A királyok első és második könyve* és olvashatunk különböző gyülekezeteknek írott leveleket, amelyeket Pál és mások írtak. Miközben igyekszünk megérteni egy könyv jelentését és üzenetét, fontos a szerzőséggel és a megírás körülményeivel kezdenünk. A Biblia számos könyvének ismerjük a szerzőjét. Az Ószövetség első öt könyve írójának Mózeset tartják (Józs 8:31-32; 1Kir 2:3; 2Kir 14:6; 21:8; Ezsd 6:18; Neh 13:1; Dán 9:11-13; Mal 4:4). Mindezt Jézus is megerősíti (Mk 12:26; Jn 5:46-47; 7:19), továbbá az apostolok is (ApCsel 3:22; Róm 10:5). Más esetekben egyes bibliai írókat nem nevez meg a Szentírás (például *Eszter* és *Ruth* könyvének a szerzőit, valamint egyes történelmi könyvek íróit sem, pl. Sámuel és a Krónikák).

Olvassuk el 1Móz 15:1-5 és 1Móz 22:17-18 szakaszait! Mi a jelentősége annak, hogy Mózes első könyvét Mózes írta?

Mózes a kivonulás után írta *Mózes második könyvétől Mózes ötödik könyvéig* a bibliai könyveket. *Mózes első könyve* pedig alapvető történelmi beszámoló Isten tetteiről a teremtéstől a pátriárkák koráig, tehát logikus, hogy ezt a könyvet még a kivonulás előtt írta. „Amint múltak az évek és Mózes terelgette nyáját a magányos helyeken, közben népe elnyomott helyzetén gondolkodott. Elvonult előtte atyáinak története és Istennek ígéretei, amelyeket választott népének adott örökségül. Izraelért mondott imái felszálltak az egek Urához. A menny angyalai vették körül fényükkel. Itt, a Szentlélek ihletése alatt írta meg első könyvét: a teremtés történetét” (Ellen G. White: *Pátriárkák és próféták*. Budapest, 1993, Advent Kiadó, 209. o.). *Mózes első könyve* nemcsak származásunkról tudósít, hanem a megváltási tervről is, azaz annak módjáról, ahogyan Isten megváltja az elbukott emberiséget. Ez a terv még láthatóbbá válik abban a szövetségben, amit Isten Ábrahámmal kötött, ami magában foglalja azt az ígéretet is, hogy rajta keresztül egy nagy népet hoz létre. Megígérte: „úgy megszorítom utódaidat, hogy annyian lesznek, mint égen a csillag, vagy mint a homokszemek a tengerparton” (1Móz 22:17, RÚF).

Még milyen fontos dolgokat tanít *Mózes első könyve*, amelyekről másképp nem szerezhethetnénk tudomást? Tehát a hitünk szempontjából mennyire alapvető Isten Igéje?

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

Ellen G. White: *A nagy küzdelem*. Budapest, 2013, Advent Kiadó, „Wiclif János” (73-87. o.) és „Luther az országgyűlés előtt” (131-151. o.) c. fejezetek

„Ígéje által Isten az emberekre bízta azt az ismeretet, amely szükséges az üdvösséghez. A Szentírást Isten akaratának hiteles, tévedhetetlen kinyilatkoztatásaként kell elfogadnunk. A Szentírás a jellem mércéje, a tanításaink zsinórmértéke és tapasztalataink próbaköve... Az a tény azonban, hogy Isten az Ige által kinyilatkoztatta akaratát az embereknek, nem teszi szükségtelemmé Szentléleknek állandó jelenlétét és eligazítását. Ellenkezőleg! Megváltónk azért ígérte meg a Lelket, hogy szolgálainak feltárja az Igét; hogy a Lélek megvilágítsa és gyakorlativá tegye az Ige tanításait. Mivel Isten Lelke ihlette a Bibliát, a Lélek tanítása soha nem állhat ellentétben az Ige tanításával” (i. m. 10-11. o.).

BESZÉLJÜK MEG!

- 1)Attól függetlenül, hogy hány bibliafordítás létezik a nyelvünkön, hogyan használhatjuk ki maximálisan azt, ami a rendelkezésünkre áll? Hogyan tanulhatjuk meg értékelni a Bibliát, Isten Szavát, miközben hittel törekszünk engedelmeskedni tanításainak?
- 2)Gondoljunk csak bele, mennyire más, amit Isten Igéje tanít az emberiség eredetéről (Isten a teremtés hatodik napján alkotta meg az embert) és amit az emberiség tanít „tudomány” név alatt, hogy évmilliárdok során fejlődöttünk ki! Mire mutat rá ez a hatalmas különbség a két megközelítés között? Mennyire fontos tehát ahhoz ragaszkodni, amit a Biblia tanít? Mennyire képes eltérni az emberiség Isten Igéjétől és attól, amit világosan tanít?
- 3)Milyen bibliai eszközök állnak a rendelkezésünkre, amelyek segíthetnek jobban megérteni a Bibliát? Hogyan tanulhatjuk meg még segédeszközök nélkül is alkalmazni a héten tanult elveket a Biblia értelmezése közben?
- 4)Izrael népe azt az utasítást kapta, hogy tanítsák meg gyermekeiket a nagy igazságokra, amelyeket rájuk bízott az Úr, mondják el ismételtelen az életükben tapasztalt isteni vezetés történeteit (5Móz 4:9). A hit továbbadásának egyértelmű előnyei mellett az Isten vezetéséről szóló történetek és tanítások elmondásának mely elemei növelik a mi saját hitünket is? Azaz miért hasznos számunkra is, ha másoknak is beszélünk a bibliai igazságokról?

BALÁSSY LÁSZLÓ: ESTI ÁHÍTAT

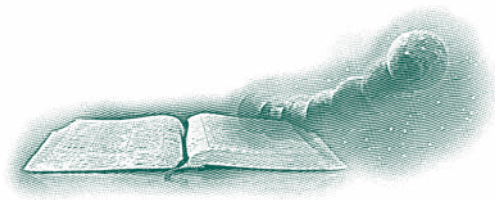
Már a hegyormon az alkony rőt máglyái lobognak,
árnyak osonnak a bokrok alatt és összefonódnak.

Áldott csend hullatja szelíden a földre palástját,
halk szél sóhaja röppen az ég felé, mint az imádság.

Csendül az esti harang, a világon elömlik a béke,
s minden szín feketén belesimul az este ölébe.

Lassú derengéssel mécsek gyulladnak az égen,
s némán térdel a mindenség Isten tenyerében.

Teremtés: Mózes első könyve az alap, 1. rész

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: 1Mózes 1:3-5; 2Mózes 20:8-11; Máté 19:3-6;
János 1:1-3; Róma 5:12; Jelenések 14:7

„Kezdetben volt az Ige, és az Ige Istennél volt, és az Ige Isten volt. Ő kezdetben Istennél volt. Minden általa lett, és nélküle semmi sem lett, ami létrejött. Benne élet volt, és az élet volt az emberek világossága” (Jn 1:1-4, RÚF).

Mózes első könyvének első néhány fejezete alapvető fontosságú a Szentírás többi részére nézve, a Biblia nagy horderejű tanításai vagy hitelvei ezekből táplálkoznak. Itt találjuk a leírást az isteni Szentháromságról, amint összhangban dolgozik az Atya, a Fiú (Jn 1:1-3; Zsid 1:1-2) és a Szentlélek (1Móz 1:2), hogy megteremtsék a világot, mindennel, ami abban van. Ez az emberiség megteremtésében csúcspontot ki. *Mózes első könyve* bevezet a szombat fogalmába (1Móz 2:1-3), a gonosz eredetébe (1Mózes 3. fejezet), a Messiás ígérétebe és a megváltási tervbe (1Móz 3:15), a világméretű özönvíz történetébe (1Mózes 6-9. fejezet), a szövetség megkötésébe (1Móz 1:28; 2:2-3, 15-17; 9:9-17; 15. fejezet), a nyelvek és a népek szétválasztásának történetébe (1Mózes 10-11. fejezet), valamint a nemzeti táblázatokba, amelyek a teremtéstől az Ábrahámig tartó bibliai kronológia keretét képezik (1Mózes 5. és 11. fejezet). Isten Szavának ereje (1Móz 1:3; Jn 17:17; 2Tim 3:16), az emberiség természete (1Móz 1:26-28), Isten jelleme (Mt 10:29-30), az egy férfi és egy nő közötti házasság (1Móz 1:27-28; 2:18, 21-25), a föld és erőforrásai feletti sáfárság (1Móz 1:26; 2:15, 19), továbbá az újjáteremtés ígérete (Ézs 65:17; 66:22; Jel 21:1) egyaránt az első fejezeteken alapul. Ezt fogjuk a héten tanulmányozni.

KEZDET BEN...

Olvassuk el IMóz 1:1 versét! Milyen mély igazságokat jelent ki ez a vers?

A Biblia a legfennköltebb és a legmélyebb értelmű szavakkal kezdődik, amelyek egyszerűek, de mégis, amikor gondosan tanulmányozzuk őket, felmérhetetlen mélységig hatolnak. Valójában a Biblia első mondata a legnagyobb filozofikus kérdésekre ad választ, mint pl. arra, hogy „Kik vagyunk?”, „Miért vagyunk itt?” és „Hogyan kerültünk ide?”

Azért létezőnk, mert Isten megteremtett minket a múlt egy meghatározott idejében. Nem a semmiből fejlődöttünk ki, nem is a véletlen folytán jöttünk létre, minden konkrét életcél és tervezett irány nélkül, amint azt a jelenkori tudomány az eredetről szóló elképzelései alapján tanítják. A darwini evolúció minden vonatkozásban ellentmond a Szentírásnak, és valójában csak ostobának tünteti fel a keresztényeket az, ha megpróbálják összhangba hozni a Bibliával ezt az elméletet.

Isten teremtett meg minket egy bizonyos időpontban: „*kezdetben*”. Ez szűkegképpen azt jelenti, hogy a kezdet előtt Ő már létezett. Vagyis létezett, mielőtt megteremtette az időt, amit a napi „este és reggel” ciklusokkal fejezett ki, valamint a hónapokkal és évekkel, mindezt a világunknak a naphoz és a holdhoz való viszonyában. Ez az abszolút kezdet más szentírási részekből is visszacseng és támogatást kap, amelyek folyamatosan igazolják Isten teremtoi munkáját és eszközeit (Jn 1:1-3).

Olvassuk el Jn 1:1-3 és Zsid 1:1-2 szakaszait! Valójában ki a Teremtő? Mi a jelentősége annak, hogy Ő halt meg a kereszten?

A Biblia azt tanítja, hogy Jézus a Teremtő. „*Minden általa lett, és nélküle semmi sem lett, ami létrejött*” (Jn 1:3, RÚF). Jézus „*által a világot is teremtette*” (Zsid 1:1-2). Mivel a kezdetektől minden Jézustól ered, valóban reményünk van arra, hogy a vég idején be is fejezi azt, amit elkezdett, hiszen Ő „*az Alfa és az Ómega, az első és az utolsó*” (Jel 22:13; 1:8, RÚF).

Mit jelent a tudat, hogy Isten teremtett meg minket? Képzeljük el, mi lenne, ha nem hinnénk ezt! Mennyire másképp tekintenénk önmagunkra és másokra! Miért?

A TEREMTÉS NAPJAI

Az utóbbi években kialakult egy olyan irányzat, amely szerint a teremtés napjait nem szó szerint értik, hanem inkább metaforaként, példázatként vagy akár mítoszként. Az evolúció elmélete nyomán alakult ez ki, abból a feltételezésből, hogy hosszú koroknak kellett eltelni, amíg az élet létrejött a Föld nevű bolygón. Mit tanít erről a témáról a Biblia? Miért kell a teremtés napjait szó szerint értelmeznünk *Mózes első könyve* szerint, nem pedig átvitt értelemben?

Olvassuk el 1Móz 1:3-5 és 2Móz 20:8-11 verseit! Milyen formában használja a Szentírás a „nap” szót ezekben az igeszakaszokban?

A héber „jóm”, azaz „nap” kifejezést következetesen a teremtéstörténet egész leírása során szó szerinti napra használja a Szentírás. *Mózes első könyvében* semmi nem utal arra, hogy nem a mai értelemben vett, valóságos napról lenne szó. Sőt még olyan teológusok is, akik nem hiszik, hogy szó szerinti napokról van itt szó, elismerik, hogy a szerző valóságos napokról írt. Érdekes, hogy Isten adja meg ennek az első időkeretnek a nevét (1Móz 1:5). A „*lett este, és lett reggel*” (1Móz 1:5, 8 stb, RÚF) mondat határozza meg, hogy mit jelent a „jóm” vagy nap. A kifejezés egyes számban, nem pedig többes számban jelenik meg, és egy napot jelent. Tehát a teremtés hét napját egy teljes időkeretként kell értelmeznünk, amit a héberben az „ehhad” („egy”) tőszám vezet be, amelyet aztán sorszámok követnek (második, harmadik, negyedik stb.). Ez a minta arra mutat, hogy napok egymásutániságáról van szó, amely a hetedik napban csúcsosodik ki. Nincs utalás ezeknek a kifejezéseknek a használatában vagy a történet leírásában arra, hogy a napok között bármilyen rés lenne. A teremtés hét napja valóban hét nap, ahogyan mai értelemben értjük a napokat. Ugyanakkor a napok valós volta abból is egyértelműen látszik, hogy Isten a saját ujjával írta a negyedik parancsolatot. Jelezte, hogy a hetedik nap, a szombat a szó szerinti, hét napos teremtési hétbe illeszkedik.

Nem *Mózes első könyvének* teremtéstörténete az egyetlen teremtési leírás a Bibliában. Olvashatunk a második adventkor történő újjáteremtésről is, amikor Isten a halandót halhatatlanná változtatja, „*Hirtelen egy szempillantás alatt, az utolsó harsonaszóra*” (1Kor 15:52, RÚF). Isten képes ezt megtenni az újjáteremtéskor, akkor miért lett volna szüksége évmilliárdokra az első teremtéskor, mint ahogy a teisztikus evolúció tanítja?

A SZOMBAT ÉS A TEREMTÉS

Manapság a hét hetedik napjának szombatja támadásnak van kitéve a szekuláris társadalom és egyes vallási közösségek részéről is. Látható ez a globális szervezetek munkarendjében, több európai országban tervezett naptárváltoztatásban, miszerint a hét első napja a hétfő, a vasárnap pedig a hetedik, valamint a klímaváltozással kapcsolatban nemrégiben kiadott pápai enciklikában, amelyben a hét hetedik napját „zsidó szombatnak” nevezi és arra szólítja a világot, hogy megtartsák a nyugalomnapot, ezzel csökkentve a globális felmelegedést (Ferenc pápa: *Laudato Si'*, Vatikánváros, 2015, Vatican Press, 172-173. o.).

Olvassuk el 1Móz 2:1-3, 2Móz 20:8-11, Mk 2:27 és Jel 14:7 verseit! Hogyan kapcsolódik a teremtés hete a negyedik parancsolathoz és a harmas angyali üzenethez?

A Biblia kijelenti: „*A hetedik napra elkészült Isten a maga alkotó munkájával, és megpihent a hetedik napon egész alkotó munkája után*” (1Móz 2:2, RÚF). Sok teremtéshívő hangsúlyozza Istennek a hat napon át tartó teremtői munkáját, de elfelejti elismerni, hogy ez nem fejeződött be a hatodik napon, csak akkor, amikor megteremtette a szombat napját. Ezért jelenti ki Jézus: „*A szombat lett az emberért, nem az ember a szombatért*” (Mk 2:27, RÚF). Azért tehetett ilyen határozott kijelentést, mert Ő alkotta meg, vagyis teremtette a szombatot, Istennek a népével való örök szövetsége jelét és pecsétjét. A szombatot nemcsak a zsidó népnek, hanem az egész emberiségnek adta. *Mózes első könyve* Jézus három tetteire utal a szombat megteremtése után. Először is „*megpihent*” (1Móz 2:2, RÚF), ezzel isteni példát mutatott arra, hogy velünk együtt szeretne pihenni. Másodszor „*megáldotta*” a hetedik napot (1Móz 2:3, RÚF). A teremtési leírásban olvassuk, hogy Isten megáldja az állatokat (1Móz 1:22), majd Ádámot és Évát (1Móz 1:28), de a hetedik nap az egyetlen nap, amire különleges áldását adja. Harmadszor pedig „*megszentelte*” (1Móz 2:3, RÚF) a hetedik napot, azaz „szentté tette”. A Bibliában említett egyetlen más nap sem rendelkezik ezzel a három tulajdonsággal. Ez a három isteni cselekedet megismétlődik a negyedik parancsolatban, amit Isten a saját ujjával írt le, a szombat alapjaként visszautalva a teremtésre (2Móz 20:11).

2Móz 20:11 és Jel 14:7 versei a Teremtő imádatának alapvető elemeként említik a szombat parancsát. Hogyan illeszkedik a végidő eseményeibe a szombatra tett közvetlen utalás?

TEREMTÉS ÉS HÁZASSÁG

Az elmúlt évtizedben hatalmas változásoknak lettünk a szemtanúi abban, ahogyan a társadalom és a hatóságok meghatározzák a házasságot. A világ több nemzete is engedélyezte az azonos neműek házasságát, átírva a korábbi törvényeket, amelyek védelmezték a család rendszerét, központjában az egy férfi és egy nő közötti házassággal. Ez több értelemben is példátlan változás, és új kérdéseket vet fel a házasság intézményével, az egyház és az állam kapcsolatával, valamint a házasságnak és a családnak a Szentírásban meghatározott szentségével kapcsolatban is.

Olvassuk el 1Móz 1:26-28 és 2:18, 21-24 szakaszait! Mit tanítanak ezek a versek az Isten szerinti, eszményi házasságról?

A hatodik napon ért el Isten a teremtés csúcspontjához, az ember megteremtéséhez. 1Móz 1:26 versében többes számban szól: „*Alkossunk embert a képmásunkra*” (RÚF). Az isteni Szentháromság személyei egymással szerető közösségben élve rendelték el a földön az ember számára a házassági kapcsolatot.

„*Megteremtette Isten az embert a maga képmására, Isten képmására teremtette, férfivá és nővé teremtette őket*” (1Móz 1:27, RÚF). „*Ez most már csontomból való csont, testemből való test*” (1Móz 2:23, RÚF) -, mondta Ádám, és elnevezte „asszonynak” Évát. A házasság miatt „*hagyja el a férfi apját és anyját, ragaszkodik feleségéhez, és ezért lesznek egy testté*” (1Móz 2:24, RÚF).

A Szentírás egyértelműen kijelenti, hogy ez a kapcsolat egy férfi és egy nő között jön létre, akik apjuktól és anyjuktól, azaz ugyancsak egy férfitől és egy nőtől származnak. Ezt az elgondolást tovább finomítja az ősszüleinknek adott első utasítás: „*Szaporodjatok, sokasodjatok, töltsétek be a földet, és hajtsátok uralmatok alá*” (1Móz 1:28, RÚF)! Az ötödik parancsolat szerint a gyerekek (az utódok) tiszteljék az apjukat és az anyjukat (2Móz 20:12). Ez másként nem valósítható meg, csak a férfi és a nő házastársi kapcsolata által.

Mit tanítanak a házasság természetéről és szentségéről Mt 19:3-6 versei? Jézus szavainak a fényében hogyan foglaljunk állást a házasság bibliai elvei mellett, határozottan, hűséggel, miközben nem feledkezünk meg arról, hogy Isten szereti az egész emberiséget és mindannyian bűnösök vagyunk?

A TEREMTÉS, A BŰNBEESÉS ÉS A KERESZT

A Biblia leírásában töretlen láncolat figyelhető meg a tökéletes teremtés, a bűnbeesés, a megígért Messiás és a végső megváltás között. Ezek a nagy horderejű események az emberiség megváltási történetének az alapjai.

Olvassuk el 1Móz 1:31, 2:15-17 és 3:1-7 verseit! Mi történt Isten tökéletes teremtésével?

Isten úgy minősítette a teremtett világot, hogy „igen jó” (1Móz 1:31). „A teremtés most teljes volt... Éden virágzott a földön. Ádám és Éva szabadon odamehetett az élet fájához. A bűn szennye és a halál árnyéka nem csúfította el a gyönyörű teremtettséget” (Ellen G. White: *Patriárkák és próféták*. Budapest, 1993, Advent Kiadó, 21. o.). Isten figyelmeztette Ádámot és Évát, hogy amennyiben esznek a tiltott fáról, bizonyosan meghalnak (1Móz 2:15-17). A kígyó egy kérdéssel indította a beszélgetést, amivel teljes mértékben cáfolta Isten szavait: „Dehogy haltok meg” (1Móz 3:4, RÚF)! Sátán azzal kecsegtette Évát, hogy nagy tudásra tesz szert és olyan lesz, mint Isten, ő pedig nyilván hitt neki.

Pál hogyan erősíti meg Isten kijelentését, amit 1Móz 2:15-17 szakaszában tett? Olvassuk el Róm 5:12 és 6:23 verseit! Hogyan viszonyulnak ezek a tanítások a teisztikus evolúcióhoz?

A Szentírásban láthatjuk, hogy későbbi bibliai írók megerősítenek korábbi kijelentéseket és további részletekbe avatnak be. Róma 5-8. fejezetében Pál a bűnről és a megváltás szépségéről ír: „Ahogyan tehát egy ember által jött a bűn a világba, és a bűn által a halál, úgy minden emberre áterjedt a halál azáltal, hogy mindenki vétkezett” (Róm 5:12, RÚF). Az evolúciós szemlélet alapján azonban a halálnak már évmilliókkal az emberiség megjelenése előtt jelen kellett volna lennie. Ebből a gondolatból komoly következtetések származnának az eredendő bűnről, Krisztusnak a kereszten történt, helyettesítő haláláról és a megváltás tervéről szóló bibliai tanítást illetően. Amennyiben a halál nem függ össze a bűnnel, akkor nem lehet a bűn zsoldja (Róm 6:23), és Krisztusnak nem lett volna oka meghalni a bűneinkért. Ám a teremtés, a bűnbeesés és a kereszttáldozat elválaszthatatlanul kapcsolódik egymással. Az első Ádám összetartozik a második Ádámmal (1Kor 15:45, 47). A kereszténység alapját támadja a darwini evolúcióban vagy azokban az elképzelésekben való hit, amelyek az evolúció folyamatába behelyezik Istent.

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

Ellen G. White: *Pátriárkák és próféták*. Budapest, 1993, Advent Kiadó, „A teremtés” (18-25. o.) és a „Hétnapos hét” (81-86. o.) c. fejezetek

„Az összehasonlítási, irodalmi, nyelvi és egyéb megfontolások alapján szerzett, felhalmozott bizonyítékok minden szinten arra a kizárólagos következtetésre utalnak, hogy Mózes *első könyvének* 1. fejezetében a héber „jóm” azaz „nap” kifejezés következetesen egy valóságos, huszonnégy órából álló napot jelent.

Mózes *első könyvének* szerzője nem tudta volna még mélyrehatóbban és mindent magába foglalóan kifejezni a szó szerinti »nap« gondolatát, mint ahogyan a kiválasztott írásmódjában ezt megtette” (Gerhard F. Hasel: *The „Days” of Creation in Genesis 1: Literal „Days” or Figurative „Periods/Epochs” of Time? Origins*. 21/1, 1994, 30-31. o.).

„Isten Igéjének vezetése nélkül még a legnagyobb gondolkodók is összeavarodnak, ha megkísérlik a tudomány és a kinyilatkoztatás közötti kapcsolatokat megvizsgálni. A Teremtő és munkája meghaladja felfogóképességüket; és mivel ezeket nem lehet természeti törvényekkel magyarázni, a Biblia történetét megbízhatatlannak nyilvánítják” (Ellen G. White: *Testimonies for the Church*, 8. köt., 258. o.).

BESZÉLJÜK MEG!

- 1) Figyeljük meg a fenti Ellen G. White-idézetet! Milyen gyakran látjuk ma azt, amiről ő ír, még azok között is, akik kereszténynek vallják magukat! Némelyek a tudományos állításokkal szembesülve automatikusan a tudomány kijelentéseit fogadják el a bibliai feljegyzések ellenében, amelyek „megbízhatatlannak” minősítik a Biblia történetét, ahogyan Ellen White is írta.
- 2) Miért nem lehet komolyan venni a Bibliát, ha a teisztikus evolúció gondolatát fogadja el az ember? A teisztikus evolúcióban hívő keresztényektől megkérdezhetjük, hogyan magyarázzák a keresztáldozatot Pál szavainak (Róma 5. fejezete) a fényében, amikor az Ádám bukása és halála, valamint Jézus halála közötti közvetlen kapcsolatról írt.
- 3) Hogyan segíthetünk a nemi identitás kérdéseivel küszködőknek, miközben hűségesen kitartunk Isten Igéje mellett? Mi miért nem *dobhatunk követ* a bűnösökre, mint amilyen a paráznaságon kapott asszony is volt?

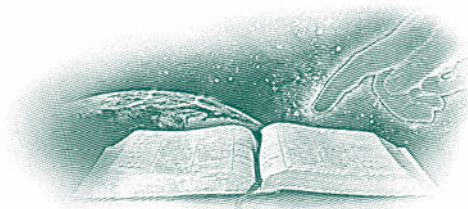
PETRŐCZ LÁSZLÓNÉ: HAJSZÁLAK

Vállamról hajszálakat szedegetek.
A haj is hullik, mint a falevelek,
mint az öröm, bánat, perc, az óra;
a rossz is hullik s fordul jóra.

Hullik a nap, a napra évek,
mint hajszálak válladon.
Ugye érzed?

Én is érzem s hittel hiszem,
a hajszálakat, jó Istenem,
Te mind ismered! Nem görbülhet
meg csak egy sem nélküled.
Minden úgy van, ahogy Te akarod,
előtted semmi nem lehet titok.

Teremtés: Mózes első könyve az alap, 2. rész

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: 1Mózes 1-2; 5; 11; Jób 26:7-10;
1Kronika 1:18-27; Máté 19:4-5; János 1:1-3

„Az egek beszélnek Isten dicsőségét, és kezeinek munkáját hirdeti az égboltozat” (Zsolt 19:2).

Sok nagy gondolkodó a Szentírásból merített ihletet Isten teremtett világának kutatásához, és ennek eredményeképpen született meg a modern tudomány. Johannes Kepler, Isaac Newton, John Ray, Robert Boyle és más neves tudósok hitték, hogy munkájuk révén még többet megtudhatnak Isten teremtői munkájáról.

Azonban a francia forradalom után a 19. századi tudomány egyre inkább eltávolodott a teisztikus világnézettől, olyan irányba haladt, amelynek alapjául a naturalizmus és a materializmus szolgált, többnyire nem adva helyet a természetfölöttinek. Ezeket a filozófiai gondolatokat Charles Darwin: *„A fajok eredete”* (1859) c. műve népszerűsítette. Azóta a tudomány egyre inkább eltávolodott a bibliai alapoktól, ami *Mózes első könyve* történetének gyökeres újraértelmezését eredményezte.

Vajon a Biblia elavult, a tudománnyal ellenkező nézetet tanítana a kozmológiáról? Lehetséges, hogy leírásában egyszerűen csak kölcsönvett elemeket a környező pogány népektől? A Bibliát kulturálisan meghatározta volna keletkezésének helye és ideje, vagy pedig az ihletettsége valóban olyan nézethez emel fel a világ eredetét illetően, ami teljes az isteni kereteiben?

Ezeket a gondolatokat tárgyaljuk e heti tanulmányunk során.

LAPOS FÖLD?

Az általános elképzelés szerint az ókori világban sokan úgy gondolták, hogy a föld lapos. A legtöbben azonban megértették, hogy gömbölyű, és erre több jó okuk is volt. Viszont némelyek még napjainkban is állítják, hogy a Biblia tanítása szerint a föld lapos.

Olvassuk el Jel 7:1 és 20:7-8 verseit! Milyen szövegösszefüggésben találjuk ezeket a verseket? Vajon azt tanítanak, hogy a föld lapos volna?

János leírja e versek végidei próféciaiban, hogy négy mennyei angyal állt „a föld négy sarkán, és féken tartották a föld négy szelét” (Jel 7:1, RÚF). Háromszor ismétli a „négy” szót, és a négy angyalt összefüggésbe hozza a négy égtájjal.

János jelképes nyelvezetet használt, mint mi is ma, amikor azt mondjuk, hogy „lemegy a nap”, vagy „keletről támadt” a szél. Ha ezeknek a prófétai igehelyeknek a szó szerinti értelmezését erőltetnénk, amikor a szöveg átvitt értelemben északra, délre, keletre és nyugatra utal, kiragadjuk e szakaszokat a szövegösszefüggésükből, tőlük idegen értelmezést kölcsönzünk nekik. Amikor Jézus ezt mondta: „Mert a szívből származnak a gonosz gondolatok, gyilkosságok, házasságtörések, paráznaságok, lopások, hamis tanúságok és istenkáromlások” (Mt 15:19, RÚF), akkor nem az ember anatómiájáról vagy a szó szerinti emberi szívről beszélt, hanem egy jelképet használva akart erkölcsi tanítást adni.

Mit tanítanak Jób 26:7-10 és Ézs 40:21-22 szakaszai a földről?

Jób 26:7 szavai szerint Isten az űrben függesztette fel a földet: „Ő terítette északot a kietlenség fölé, függesztette ki a földet a semmiség fölött” (RÚF). Jób 26:10 eredeti szövegéből kiderül, hogy bolygónk gömb alakú, Ézs 40:22 pedig kijelenti: „Az, aki ott trónol a földkerekség fölött, ahonnan lakói csak sáskának látszanak, fátyolként terítette ki az eget, kifeszítette, mint egy lakósátrat” (RÚF).

Képzeljük magunkat valaki helyébe, aki több ezer évvel ezelőtt élt! Milyen bizonyítékaink lennének arra, hogy a föld forog? Vagy volna, ami inkább arról győzne meg, hogy egyhelyben áll? Milyen bizonyítékot találni arra, hogy a föld lapos? És arra, hogy gömbölyű?

TEREMTÉSTÖRTÉNET AZ ÓKORI IRODALOMBAN

Régészek olyan ókori, Egyiptomból és a Közel-Keletről származó iratokat fedeztek fel, amelyekben szerepelnek a teremtés és az özönvíz ősi története. Ennek hatására egyesek elgondolkodtak azon, hogy *Mózes első könyvének* beszámolója kölcsönzött-e ezektől a kultúráktól, és a Szentírás bármilyen vonatkozásban alárendelt-e azoknak. Valóban ez lenne a helyzet?

Olvassuk el *1Móz 1:1-2:4* szakaszát, majd pedig az alábbi kivonatot az *Atrahaszisz* eposzból: „Amikor az ember helyett az istenek/végezték a munkát, a terheket hordozták,/Az istenek terhe túl nagy,/A munka túl nehéz volt, túl sokat fáradtak/... Hagyd, hogy a méh-istennőnek utódai legyenek./és hagyd, hogy az ember viselje az istenek terhét!... Geshtu-et, egy értelmes istent/levágták a gyülekezetükben./Nintu agyaggal keverte össze/a húsát és véré” (Stephanie Dalley: *Myths from Mesopotamia: Creation, the Flood, Gilgamesh, and Others*. New York, 1989, Oxford University Press, 9., 14-15. o.). Milyen különbségeket látunk?

Bár vannak hasonlóságok a két történet között (például az első ember teremtésénél egyaránt szerepel az agyag), a különbségek sokkal jelentősebbek.

1) Az *Atrahaszisz*ban az emberek az istenek helyett dolgoznak, hogy ők pihenhessenek. *Mózes első könyve* szerint Isten az ember, a teremtés csúcsa számára teremtette a földet és mindent, ami abban van, azután pedig az emberpárral együtt megpihent. *Mózes első könyve* szerint Isten az embert egy kertbe helyezte és közösségbe hívta önmagával. Feladatául adta, hogy gondoskodjon a teremtett világról – ez olyan gondolat, ami nincs benne az *Atrahaszisz*ban.

2) Az *Atrahaszisz*ban egy kisebb istent megölnek, majd a véré a gyaggal elegyítik, hogy megalkossák a férfit és a nőt. *Mózes első könyvében* az első Ádámot Isten gondosan „formálja” meg, azután életet lehel belé, később pedig az asszonyt „alkotja” meg „segítőtársául”, és nem egy meggyilkolt istenből teremtette Ádámot és Évát.

3) *Mózes első könyvének* beszámolójában nem utal semmi konfliktusra, erőszakra, amint azt az *Atrahaszisz* történetben találjuk.

A bibliai beszámoló magasztos képet fest a mindenható Istenről, aki a tökéletes világban méltóságteljes életcél ad az emberiségnek. Ennek az alapvető különbségnek a fényében a tudósok végül arra következtettek, hogy itt egészen eltérő teremtési leírásról van szó.

MÓZES ELSŐ KÖNYVE ÉS A POGÁNYSÁG

Mózes első könyve távolról sem pogány teremtési mítoszokból ered, sőt inkább cáfolja azokat. Kifejezetten eltérőnek mutatja be Istent, a Teremtőt, mint azok.

Olvassuk el 1Móz 1:14-19 szakaszát! Hogyan jelennek meg a negyedik teremtési nap elemei? Mi a szerepük?

A „nap” és „hold” kifejezéseket azért kerülték, mert a héberben azok neve (vagy a nevükhöz hasonló elnevezés) megegyezett az ókori Közel-Kelet és Egyiptom nap- és holdisteneinek a nevével. A „nagyobb világosság” és a „kisebb világosság” kifejezések mutatják: Isten meghatározott szerepre teremtette ezeket, hogy „jelezzék az ünnepeket, a napokat és az esztendőket, és legyenek világító testekként az égbolton, hogy világítsanak a földre” (1Móz 1:14-15, RÚF)! Tehát a fenti igehelyek egyértelműen jelzik, hogy a nap és a hold nem istenek, hanem teremtmények, meghatározott természeti funkciókkal, ahogyan a szerepüket ma is értjük.

Olvassuk el 1Móz 2:7 és 18-24 verseit! Hogyan teremtette meg Isten Ádámot és Évát?

Az ókori Közel-Kelet mítoszai egyöntetűen úgy írják le az ember teremtését, mint egy utólagos gondolatot, amit az istenek azért találtak ki, hogy mentesüljenek nehéz munkájuk alól. Ezt a mítoszelemet cáfolja az a bibliai tanítás, hogy az embernek Isten megbízott helytartójaként kell uralnia a világot. Az ember megteremtése egyáltalán nem későn jött gondolat, inkább a leírás szerint a teremtés csúcsa volt, és ez még erősebben utal arra, hogy mennyire különböznek egymástól a pogány és a bibliai leírások.

Mózes első könyve tehát inkább korrigálja az ókori világ mítoszait. Mózes olyan kifejezéseket és gondolatokat használt, amelyek nem egyeztethetők össze a pogány elgondolásokkal. Egyszerűen megfogalmazta a bibliai nézetet a valóságról, valamint Isten szerepéről és céljáról a teremtésben.

Több ezer évvel ezelőtt a bibliai teremtéstörténet nem egyezett az uralkodó kultúrával, de ma is ez a helyzet. Miért nem lepődhetünk meg ezen?

TEREMTÉS ÉS IDŐ

Olvassuk el 1Mózes 5. és 11. fejezetét! A Biblia hogyan követi nyomon az emberiség történetét Ádámtól Noéig, majd Noétól Ábrahámgig?

Van egy elem, ami ezeket a nemzetségi táblázatokat egyedivé teszi a Bibliában: meghatározzák az időtartamot, ezért egyes teológusok – helyesen – „kronológiának” nevezik az ilyen részeket. Összekapcsoló mechanizmusuk folytán a származási információkat összekötik az idő múlásával: „amikor egy személy x évet élt, nemzette a másik személyt, aki y évet élt, ő pedig nemzett további fiakat és lányokat.” 1Mózes 5. fejezete a következő, képletszerű kifejezést adja hozzá: „Az első személy napjainak száma z év volt.” Ez az összekapcsoló rendszer kizárja bizonyos generációk törlését vagy hozzáadását. 1Mózes 5. és 11. fejezetében folyamatos származási vonalat találunk, amit 1Krón 1:18-27 szakasza hitelesít. Nincs sem hozzáadott, sem pedig törölt generáció. A Biblia ebben a vonatkozásban is önmagát értelmezi.

Zsidó és keresztény igemagyarázók közel kétezer éve úgy értelmezik ezeket a szövegeket, mint amelyek a történelmet vázolják fel. Ezek alapján, legalábbis a teremtés hét napjától számítva, pontosan meghatározható az özönvíz ideje és a föld kora, amiről Mózes *első könyvének* 1. és 2. fejezete ír.

Az utóbbi évtizedekben némelyek megkísérelték újraértelmezni 1Mózes 5. és 11. fejezetét, hogy hosszabb korokat is belevehessenek, annak alapján, ahogyan egyes (esendő emberek) magyaráznak bizonyos régészeti és történelmi adatokat. Így megkérdőjelezzik a Biblia feljegyzéseinek megbízhatóságát.

Ám ha meg akarjuk érteni, hogyan tekint Isten az időre és annak folyamatára a történelemben, látnunk kell, hogy ez a két fejezet egyszerre „történelmi és teológiai, a tér és az idő valóságában kapcsolja össze Ádámot az emberiség többi részével és Istent az emberrel. 1Mózes 5. fejezete és a 11:10-26 versek megadják az időkeretet, valamint az emberi nemzedékek láncolatának sorát, amely összeköti Isten népét azzal az emberrel, akit az Úr a bolygó hatnapos teremtésének csúcsaként alkotott meg” (Gerhard F. Hasel: *The Meaning of the Chronogenealogies of Genesis 5 and 11. Origins.* 7/2. 69. o.).

A nemzetségi táblázatok benne vannak az Ószövetségben, még hozzá jó okkal, mégis mit mond Pál 1Tim 1:4 és Tit 3:9 verseiben? Mire kell figyelniük, amikor ezekről az igékről beszélünk?

TEREMTÉS A SZENTÍRÁSBAN

Olvassuk el a következő igeszakaszokat, majd írjuk le, miként utalnak az alábbi versek 1Mózes 1-11. fejezeteire!

Mt 19:4-5 _____ 2Kor 4:6 _____

Mk 10:6-9 _____ Ef 3:9 _____

Lk 11:50-51 _____ 1Tim 2:12-15 _____

Jn 1:1-3 _____ Jak 3:9 _____

ApCsel 14:15 _____ 1Pt 3:20 _____

Róm 1:20 _____ Júd 11, 14 _____

Jel 2:7; 3:14; 22:2-3 _____

Jézus és az Újszövetség minden írója megbízható történelemként tekint Mózes első könyvének 1-11. fejezeteire. Jézus utal Mózes írásaira és a férfi meg a nő teremtésére (Mt 19:4). Pál ismételten a teremtéstörténettel támasztja alá a leveleiben kifejtett teológiai tételeit. Az athéni tanult emberek előtt kijelenti: „Az Isten, aki teremtette a világot és mindazt, ami benne van, aki mennynek és földnek Ura, nem lakik emberkéz alkotta templomokban” (ApCsel 17:24, RÚF). Ilyen módon az Újszövetség írói Mózes első könyvének alapjaira építenek, ezzel mutatják be a modern olvasó számára is ennek a valóságos történetnek a jelentőségét.

Olvassuk el példának okáért Róma 5. fejezetét! Pál fél tucatnál is többször utal közvetlenül az Ádám és Jézus közötti kapcsolatra (lásd Róm 5:12, 14-19). Elismeri a történelmi Ádám valóságos létét. Ezt az álláspontot alapjaiban támadja az, ha az élet eredetét illetően a szövegek szó szerinti olvasatát felváltja az evolúcióra alapozott elgondolás.

A Szentlélek ihletésére az Újszövetség írói hiteles történelemnek fogadták el a teremtésről szóló beszámolót, mint ahogyan Jézus is. Miért lenne tehát balgaság a részünkről, ha bűnös, esendő emberek állításaira alapozva nem követnénk az ő példájukat?

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

„A Biblia az emberiség legátfogóbb és leginkább tanulságos történelme. Egyenesen az örök igazság kútforrásából fakadt, és korszakokon át isteni kéz őrizte tisztaságát... Csak ebben található meg az emberiség történelme minden emberi előítéletől vagy elbizakodottságtól mentesen” (Ellen G. White: *Testimonies for the Church*. 5. köt., 25. o.).

„[Isten] megmutatta nekem, hogy a bibliai történelem nélkül semmit nem igazolhat a geológia. A földben talált leletek valóban bizonyítják, hogy a dolgok állapota több szempontból is eltér a mostanitól. Azonban csak a Biblia történelmének fényében vélekedhetünk arról, hogy ezek mikor léteztek és milyen hosszú ideig voltak a földben. Talán ártatlannak tűnik, ha képzeletben túllépünk a bibliai történelmen, amennyiben a feltételezéseink nem mondanak kifejezetten ellent a Szentírás tényeinek. Ám amikor a teremtéstörténet kapcsán az ember eltávolodik Isten Igéjétől, és az Úr teremtői munkájáról a természeti törvények alapján akar beszámolni, a bizonytalanság végtelen óceánjára sodródik. Isten soha nem jelentette ki a halandóknak, hogy pontosan miként vitte végbe a teremtés munkáját hat valóságos nap alatt. Teremtői munkája éppen annyira felmérhetetlen, mint a létezése” (Ellen G. White: *Spiritual Gifts*. 3. köt., 93. o.).

BESZÉLJÜK MEG!

- 1) Amikor vitatottak és ellentmondásosak a mai dolgok tudományos magyarázatai, még ami kezelhető, hallható, látható, ellenőrizhető és újraellenőrizhető is, akkor vajon miért fogadják el sokan kérdés nélkül a tudomány minden olyan kijelentését, amelyek a feltételezések szerint évmilliókkal vagy akár évmilliárdokkal ezelőtt történetekre vonatkoznak?
- 2) A modern tudomány abból indul ki (ami felszínesen nézve érthető), hogy természeti jelenségek nem magyarázhatók természetfölötti eszközökkel. Azaz nem indokolhatjuk például az éhínség jelenségét azzal, hogy boszorkány átkozott meg egy vidéket. Azonban ennek a megközelítésnek milyen korlátai vannak *Mózes első könyvének* teremtéstörténete esetében? Vagyis *Mózes első könyve* szerint a teremtés kimondottan természetfölötti esemény volt. Miért lesz minden egyéb elképzelés szükségképpen téves, ha automatikusan kizárjuk azt, hogy a teremtés Isten természetfölötti tette?

FEJES ÁDÁM: ÚGY LÉPNI FÖLJEBB

Te mindig mást akarsz, mindig újat!
Én is tudom, hogy nagyszerű
előbbre menni, célra törni -
célra, mely nem itt,
hanem a távoli tér
titokrejtő fényében tündököl...
De nézd: jó ám a mában is örülni!
Ígéretes remények ágain
beért gyümölcsök illatát
magunkba szívni s így ujjongani:
sikerült!
Hogy zeng a szám, ezer örömmel,
ha betelt vágyam, tervem, álmom...
Te mindig mást akarsz, mindig újat,
s hirdetem, hogy ez nagyszerű -
de kérlek, tanulj örülni itt, most
annak, mi van! Milyen boldog dolog
az érett fürtök bíbor mustjából inni,
egy-egy tetőn megállni, elkiáltani:
Fölerőnk! - S úgy lépni följebb!

A Biblia és a történelem

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: 1Sámuel 17; Ézsaiás 36:1-3, 37:14-38;
Dániel 1; 5; Máté 26:57-67; Zsidók 11:1-40

„Én, az Úr vagyok a te Istened, aki kihoztalak téged Egyiptom földjéről, a szolgaság házából” (2Móz 20:2, RÚF; lásd még 5Móz 5:6).

A Szentírás a történelemben ágyazódik. A bibliai történelem lineáris irányban halad az abszolút kezdettől, amikor Isten megteremtett mindent, a vég-ső célig, amikor második adventje után helyreállítja a földet.

Történelmisége megkülönbözteti az Igét más vallások szent könyveitől. A Biblia nem próbálja meg bizonyítani Isten létezését, hanem abból indul ki, hogy Ő létezik és személyesen cselekszik a történelemben. Kezdetben Isten szólt, így teremtette meg a földön az életet (1Móz 1:1-31). Kihívta Ábrámot a káldeusok földjéről. Megszabadította népét az egyiptomi szolgaságból. A Tízparancsolatot Ő írta a kőtáblákra, a saját ujjával (2Móz 31:18). Elküldte a prófétákat. Ítéleteket hajtott végre. Arra szólította az embereket, hogy törvénye szerint éljenek, és a többi népnek is bemutassák a megváltási tervét. Végül pedig elküldte Fiát, Jézus Krisztust a világba, ezzel hozva változást a történelemben.

Ezen a héten a Biblia leírása szerint néhány kulcsfontosságú, történelmi témakört tekintünk át, és megnézzünk néhány régészeti bizonyítékot, amelyek alátámasztják a Szentírásban bemutatott történelmet.

DÁVID, SALAMON ÉS A KIRÁLYSÁG

Dávid és Salamon uralkodása Izrael történelmének aranykorát fémjelzi. Azonban mi lenne, ha nem is léteztek volna, ahogyan egyesek állítják? Mi volna, ha, amint egyesek mondják, birodalmuk nem lett volna akkora, mint amilyennek a Biblia leírja? Dávid nélkül nem lenne Jeruzsálem a nemzet fővárosa (2Sám 5:6-10), nélküle nem lenne templom, amit a fia, Salamon épített (1Kir 8:17-20). Végül pedig Dávid nélkül nem lenne a jövőben várt Messiás, hiszen az ő vonalán keresztül kapták a Messiás ígérését (Jer 23:5-6; Jel 22:16). Abban az esetben teljes mértékben újra kellene írni Izrael történelmét. Pedig éppen a Bibliában lejegyzett történelem adja Izrael és az egyház egyedi szerepét, valamint küldetését!

Olvassuk el 1Sámuel 17. fejezetét! Hogyan segítette Isten döntő győzelemhez Izraelt? Kit használt fel ennek érdekében? Hol zajlott a történet?

Figyeljük meg a csata helyszínének pontos földrajzi leírását 1Sám 17:1-3 verseiben! Khibet Qeiyafa pontosan azon a területen fekszik, a dombok között, ahol a fejezet leírása szerint Izrael táborhelye volt. Az utóbbi idők ásatásai feltártak egy Saul és Dávid korabeli, megerősített, helyőrségi várost, amely a völgyre nézett. Két városkaput is kiástak abból az időből. Tekintettel arra, hogy az ókori Izrael legtöbb városának csak egy kapuja volt, ez segített beazonosítani Saarajim települést (1Sám 17:52), ugyanis a név héber jelentése: „két kapu”.

Tehát a történelem során először sikerült beazonosítani ezt az ókori bibliai várost. 2008-ban és 2013-ban két feliratot is találtak, amelyeket sokan eddig a legrégebbi héber írásos emlékeknek tartanak. A második írás megemlíti az Esbaal nevet, és ez volt Saul egyik fiának is a neve (1Krón 9:39).

1993-ban az északi Tel Dan városában folytatott ásatások során egy monumentális felíratra bukkantak, amelyet Damaszkusz királya, Hazáel írt. Ebben hirdeti győzelmét „Izrael királya” és „Dávid házának” királya fölött. A Biblia is így utal Dávid dinasztiájára. Ez a bizonyító erejű régészeti lelet arra mutat, hogy Dávid valóban létező történelmi személy volt, ahogyan azt a Biblia állítja.

Gondoljuk végig, hogy mit is jelentene a hitünk szempontjából, ha valójában Dávid nem létezett volna, amint azt némelyek állítják!

ÉZSAIÁS, EZÉKIÁS ÉS SZANHÉRIB

Olvassuk el Ézs 36:1-3 és 37:14-38 szakaszait! Hogyan szabadította meg Isten a népét, amikor az asszírok hatalmas támadást indítottak Júda ellen?

Kr. e. 701-ben Szanhéríb hadjáratot folytatott Júda ellen, amiről olvashatunk a Szentírásban. Szanhéríb szintén feljegyeztette ezt, többféle módon. A fővárosban, Ninivében talált történelmi évkönyveiben így dicsekedett: „(Ezékiásnak) negyvenhat, erős fallal bekerített városát és azok szomszédságában számtalan kisebb faluját megostromoltam és legyőztem.” Szanhéríb azzal állított emléket a ninivei palotájában a júdeai Lákis városa feletti győzelmének, hogy a palota központi termének falait a város ostromát és a csatajeleneteket ábrázoló domborművekkel borítottatta.

A közelmúltban Lákisnál folytatott ásatások során feltárták a Szanhéríb által felégetett és lerombolt város romjait. Jeruzsálem azonban csodával határos módon megmenekült. Szanhéríb csak ennyivel dicsekedhetett: „*Ami Ezékiást, a júdeait illeti, bezártam őt a saját városába, mint egy madarat a kálitkába.*” Nincs olyan felirat, ami Jeruzsálem lerombolásáról szólna, vagy hogy foglyokat hurcoltak volna el rabszolgaságra.

Jeruzsálem valóban ostrom alá került, de a Biblia feljegyzi, hogy az ostrom csupán egy napig tartott, mert az Úr Angyala megszabadította a várost. Ézsaiás megjövendölte: „*Azért ezt mondja az Úr AsszírIA királyáról: Nem jut be ebbe a városba, és nyilat sem lő rá, nem fordít feléje pajzsot, ostromsáncot sem épít ellene. Azon az úton tér vissza, amelyen jött, de ebbe a városba nem jut be - így szól az Úr. Pajzsa lesznek ennek a városnak, és megszabadítom önmagamért meg az én szolgálómért, Dávidért*” (Ézs 37:33-35, RÚF).

Érdekes módon AsszírIA fővárosában, Ninivében csak Lákisra vonatkozó leleteket találtak, Jeruzsálemet nem lehetett látni a palota falain. Szanhéríb csak Lákis legyőzésével dicsekedhetett. A menny Istene és az asszírok istenei közötti harcban Isten hatalmát a népe szabadulása bizonyította. Isten látta AsszírIA támadó tetteit, hallotta Ezékiás király imáját és cselekedett a történelemben.

Miért fontos emlékezni arra, hogy Isten, aki akkor és ott csoda folytán megszabadította Izraelt, ma ugyanaz, akihez mi is imádkozunk, akire hagyatkozunk és akiben bízunk?

DÁNIEL, NEBUKADNECCAR ÉS BABILON

2007 júliusában a Bécsi Egyetem egyik tudósa a British Múzeumban dolgozott egy megbízáson, amikor egy agyagtáblát talált Nebukadneccar, Babilon királyának idejéből. Az agyagtáblán a „Nebusarsekim” nevet találta, annak a babiloni hivatalnoknak a nevét, akit Jer 39:3 említ. Nebusarsekim egyike azoknak, akiket (a régészetnek köszönhetően) újra felfedeztek a Dániel és Nebukadneccar idejében élt királyok meg hivatalnokok közül.

Olvassuk el *Dániel próféta könyvének 1. és 5. fejezetét!* Mi a kapcsolat Dánielnek a korán meghozott döntései és Isten tettei között, amelyek során szolgáljaként és prófétájaként használta őt fel, és így a próféta a történelem során emberek millióira hatott?

Dániel „*eltökélé az ő szívében*” (Dán 1:8), hogy Istenhez hűséges marad mindabban, amit megeszik és az imádságban is. A korán kialakított jó szokásai az életmódjává váltak, és erőt adtak neki hosszú élete során. Ennek eredménye lett a világos gondolkodás, a bölcsesség és a felülről származó értelem, amit elismert Nebukadneccar és Belsőccar is, ezért emelték a birodalom legmagasabb pozícióiba. Még fontosabb, hogy Nebukadneccar megterésében is része volt (Dán 4:34-37).

Nebukadneccar Nabopolassar fia volt. Együtt építették fel a ragyogó várost, aminek nem volt párja az ókori világban (Dán 4:30). Babilon hatalmas volt, legalább háromszáz templommal és a gyönyörű palotával. Maszszív, dupla várfalak vették körül, az egyik szélessége 3,6 méter, a másiké pedig 6,7 méter volt. A várfalakon nyolc főkapu ékeskedett, mindegyiket babiloni főistenekről neveztek el. A leghíresebb ezek közül az Istár-kapu, amit német régészek tártak fel, majd újra felépítettek a berlini Pergamon Múzeumban.

Dán 7:4 sasszárnyú oroszlánként írja le Babilont. Az Istár-kaphoz vezető felvonulási úton százhusz oroszlán szobra sorakozott. Az ásatások során találtak egy olyan szobrot is, egy emberre ugró hatalmas oroszlánt, ami a mai napig a város előtt áll. Mindez azt tanúsítja, hogy az oroszlán találó jelkép a nagy Babilonra, megerősíti a bibliai történelmet és a prófétai üzenetet.

Mi a jelentősége annak Dán 1:8 versében, hogy Dániel „*eltökélé az ő szívében*”? Mit kell nekünk is elhatároznunk azzal kapcsolatosan, hogy mit tegyünk és mit ne?

A TÖRTÉNELMI JÉZUS

Olvassuk el Mt 26:57-67, Jn 11:45-53 és 18:29-31 szakaszait! Mit tudunk Kajafásról? Mi volt a szerepe Jézus halálában? Ki volt Poncius Pilátus, és miért kellett az ő döntése ahhoz, hogy a Szanhedrin elérje célját?

Kajafás főpap volt, ő tervezte el Jézust megölését. Josephus, a rómaiak számára történeti feljegyzéseket készítő zsidó történész is megerősítette, hogy valóban létezett. „Emellett a főpapi tisztségből letette Józsefet, akit Kajafásnak is hívnak, és kinevezte Jónathánt, a korábbi főpap, Ananus fiát, hogy kövesse őt tisztségében” (*Josephus Complete Works*. Grand Rapids, MI, 1969, Kregel Publications, 18. köt., 381. o.).

1990-ben egy családi sírhelyet tártak fel Jeruzsálemtől délre, amelyben tizenkét csontdobozt találtak. A sírban lévő pénzérmék és cserépletek a Kr. u. 1. század közepére datálhatók. A legdíszesebb csontládán, amelyben több ember csontját is megtalálták a „*József, Kajafásnak fia*” felirat áll. Számos tudós nézete szerint ez Kajafásnak, a főpapnak a sírja, benne az ő csontjaival, aki közvetlenül részt vett Jézus halálra adásában.

1961-ben egy feliratot találtak Poncius Pilátus, Tibériusz császár júdeai helytartójának nevével, Cézarea Maritima színházának egyik kövén.

Mindkét esetben láthatjuk, hogy a történelem alátámasztja a Jézus halála körüli események főszereplőinek létezését.

Az első két század világi történészei is említést tesznek a Názáreti Jézusról. Tacitus, római történész írt Krisztusról, és arról, hogy Tibériusz uralkodása idején Poncius Pilátus kivégeztette. Említette még a korai keresztényeket Rómában. Ifjabb Plinius, a római kormányzó Kr. u. 112-113-ban Trajánusz császártól azt kérdezte levelében, hogy miként bánjon a keresztényekkel. Leírta, hogy egy bizonyos napon, virradat előtt gyűlnek össze, és úgy énekelnek, mintha valami istennek énekelnének. Ezek a régészeti felfedezések és történelmi források szolgáltatják a Biblián kívüli bizonyítékát Jézus létezésének, akit a halálát követő ötven éven belül már imádtak. Viszont az evangéliumok az elsődleges források Jézusra nézve, amelyeket gondosan tanulmányoznunk kell, hogy többet megtudhassunk róla és az életéről.

Jó, ha régészeti bizonyítékokkal alá tudjuk támasztani a hitünket, de miért fontos mégis, hogy a hitünk ne ezektől függjön, bármennyire is sokat segíthetnek bizonyos esetekben?

HIT ÉS TÖRTÉNELEM

Nem légüres térben élünk. Döntéseink hatnak másokra is, nemcsak mi-ránk. Isten ókori népének sok képviselője nagy hatással volt mások jövőjé-re is. Zsidók 11. fejezete a „hitről” szól, és összefoglalót találunk benne az ókori hithősök befolyásáról.

Olvassuk el Zsid 11:1-40 verseit! Mit tanulhatunk az ókori hősöktől, az életükből?

Énok _____ József _____

Noé _____ Mózes _____

Ábrahám _____ Ráháb _____

Sára _____ Sámson _____

A hit nemcsak valamibe vagy valakibe vetett hit, hanem cselekvés is a hit alapján - a cselekvő hitet tulajdonítja Isten igazságnak. Az ebből fakadó tettek változtatják meg a történelmet, és azon múlnak, hogy az ember Isten Igéjére hagyatkozik-e.

Noé hitből cselekedett, amikor a bárkát építette, addigi tapasztalatai és az értelme ellenére bízott Isten Szavában. Mivel addig még soha nem esett eső, a tapasztalat és a józan ész azt sugallta, hogy teljesen elképzelhetetlen az özönvíz. Noé mégis engedelmeskedett Istennek, így az emberiség túlélte az özönvizet. Ábrahám, akit akkor még Ábrámnak hívtak, elindult a Mezopotámia déli részén lévő Úr városából, pedig nem tudta, hova vezet majd Isten. Úgy döntött, hogy Isten Szavára cselekszik. Mózes azt választotta, hogy inkább pásztorként vezeti be Isten népét az ígéret földjére, mint hogy kora legnagyobb birodalmának, Egyiptomnak az uralkodója legyen. Bízott a Mindenhatóban, aki az égő csipkebokornál szólította meg. Ráháb úgy döntött, hogy elhiszi az Isten szabadításáról szóló beszámolókat, védelmet nyújtott két kémnek, így része lett Jézus származási vonalának. Csak keveset tudunk arról, hogy döntéseinknek milyen hatása van számtalan emberre ebben a nemzedékben és majd az utánunk következőkben!

Milyen nagy horderejű döntések előtt állunk? Hogyan hozzuk meg döntéseinket? Miért?

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

Ellen G. White: *Pátriárkák és próféták*. Budapest, 1993, Advent Kiadó, „Dávid és Góliát” c. fejezet, 597-602. o.; *Próféták és királyok*. Budapest, 1995, Advent Kiadó, „Ezékiás” (205-210. o.) és „Szabadulás Asszíriától” (218-227. o.) c. fejezetei

„A Biblia a legrégebb és legmegragadóbb történelem, amellyel az emberiség rendelkezik. Frissen eredt az örök igazság forrásából, és az isteni kéz korszakokon át megőrizte tisztaságát. Megvilágítja a távoli múltat, ahová az ember hiába igyekszik behatolni. Egyedül a Szentírásban szemlélhetjük azt a hatalmat, amely lefektette a föld alapját és kiterjesztette az eget. Egyedül a Bibliában találhatjuk meg a nemzetek eredetének hiteles beszámolóját, fajunk történetének emberi büszkeségtől és előítélettől mentes leírását” (Ellen G. White: *Előtted az élet. Nevelés*. Budapest, 1992, Advent Kiadó, 173. o.).

„Aki ismeri Istent és Igéjét, annak hite megalapozódik a Szentírás isteni eredetében. Nem próbálgatja a Bibliát az ember tudományos elgondolásai alapján, inkább ezeket a gondolatokat méri a tévedhetetlen mércéhez. Tudja, hogy Isten Szava igazság, és az igazság soha nem mond ellent önmagának. Csupán emberi találgatás mindaz, ami az úgynevezett tudomány tanításában ellentmond az isteni kinyilatkoztatás igazságának.

Az igazán bölcsek előtt a tudományos kutatás hatalmas gondolati és információs tereket nyit” (Ellen G. White: *Testimonies for the Church*. 8. köt., 325. o.).

BESZÉLJÜK MEG!

- 1) Beszéljünk a szerdai tanulmány végén feltett kérdésről! Valóban jó, amikor archeológiai bizonyítékokat találunk a bibliai történelem igazolására. Azonban mi van, ha a régészeti leletet a bibliai történetnek ellentmondóan értelmezik? Ezek szerint miért kell szilárdan Isten Igéjére hagyatkoznunk, bízunk benne, függetlenül a régészet vagy egyéb tudományok állításaitól?
- 2) Idézzük fel a már beteljesedett bibliai próféciaikat! Gondoljunk például a Dániel 2. és 7. fejezetében említett legtöbb birodalomra! Hogyan tanulhatunk ezekből a próféciaikból, hogy bízni tudjunk azokban a próféciaikban, amelyeknek a teljesedése a jövőben várható?

R. DÁNIEL IRÉN: PECSÉT A FOLT?

Mi vagy?
Folt,
vagy
színfolt?
Ha folt
pecsét,
törlik színét.
Színfolt,
ha vagy,
mind élni hagy,
kinek szívét
védi pecsét.

A Biblia és a prófécia

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: 4Mózes 14:34; Dániel 2:27-45; 7:1-25; 8:14; János 14:29; 1Korinthus 10:1-13

„És ő azt mondta nekem: Kétezer-háromszáz estéig és reggelig, azután viszszaakad a szent hely az igazságát” (Dán 8:14, ÚRK).

A bibliai prófécia alapvető az identitásunk és a küldetésünk szempontjából. A prófécia belső és külső mechanizmusa bizonyítja Isten Igéjének pontosságát. Jézus kijelentette: *„Most mondom ezt nektek, mielőtt megtörténik, hogy ha majd megtörténik, higgyetek”* (Jn 14:29, RÚF; lásd még Jn 13:19). Az alapvető kérdés: hogyan értelmezzük helyesen a próféciát, hogy tudjuk, az adott kijelentés valójában mikor teljeseedik?

A reformáció ideje alatt a reformátorok a történeti próféciaértelmezési módot követték. Ez megegyezik azzal, mint amit Dániel és János is használt magyarázatuk kulcsaként. A történelmi értelmezési módszer szerint a prófécia a történelem előrehaladó és folyamatos beteljesedése, a múltban kezdődik és Isten örök országában végződik.

Ezen a héten a történeti próféciaértelmezés oszlopait fogjuk vizsgálni. „A történelemben látnunk kell a prófécia teljeseését, tanulmányozzuk a Gondviselés munkáját a nagy reformációs mozgalmakban, és értsük meg, hogyan haladnak az események, amikor a nagy küzdelem végső ütközetére gyülekeznek a nemzetek” (Ellen G. White: *Testimonies for the Church*. 8. köt., 307. o.)!

A TÖRTÉNETISÉG ÉS A PRÓFÉCIA

A hetednapos adventisták a prófécia értelmezésében alapvetően a történeti módszert követik, vagyis azt, hogy a Biblia több fő prófécija a történelem töretlen vonalán halad a múltból a jelenen át a jövőbe. Ez hasonló ahhoz, ahogyan az iskolában tanultuk a történelmet. Azért követjük ezt, mert a Biblia is így magyarázza ezeket a prófeciákat.

Olvassuk el Dán 2:27-45 verseit! Az álom mely részei utalnak arra, hogy a birodalmak folytonosan, megszakítás nélkül követik egymást a történelem során? Mivel mutatja be maga a Biblia, hogyan kell értelmeznünk az apokaliptikus (végidei) prófeciákat?

Figyeljük meg, hogy Nebukadneccar birodalmát az arany fej jelképezi. Dániel ezzel Babilont azonosítja a prófécia első birodalmaként (Dán 2:38). Azután így folytatja: „*De utánad egy másik királyság támad, alacsonyabb rendű a tiednél. Azután pedig egy harmadik királyság, rézből való, amely uralkodni fog az egész földön*” (Dán 2:39, RÚF), majd jön egy negyedik is (Dán 2:40). Már az állóképből is kiderül, hogy ezek a birodalmak egymás után következnek, mert mindegyiket egy-egy nagyobb testrészt szimbolizálja, a fejtől egészen a lábujjakig. Kapcsolódnak egymáshoz, ahogyan az idő és a történelem is.

Dániel 7. és 8. fejezetében a szobor helyett különleges vadállatok jelképei jelennek meg, de a tanítás ugyanaz. A négy birodalom (Dániel 8. fejezetében három) töretlen egymásutánisága mutatkozik meg. A prófeciák az ókortól kezdődően átívelnek a történelmen, a jelenen át a jövőbe, addig, amikor Krisztus visszajön és Isten megalapítja örök országát. Tehát Dániel 2. fejezetének állóképe és a 7-8. fejezetek egymást követő látomásai szolgáltatják a protestáns történeti próféciaértelmezés alapját, amelyet a hetednapos adventisták ma is elfogadnak.

Olvassuk el Jn 14:29 versét! Hogyan segít Jézusnak ez a kijelentése megérteni a prófeciák működését?

Milyen jelentős előnyt élvezünk ma, hiszen már annyi minden bekövetkezett a történelemben, amiről az ókori Babilon idejében élők nem tudhattak?

AZ ÉV-NAP ELV

A történeti próféciaértelmezés egyik kulcsa az év-nap elv. Évszázadok során sok teológus alkalmazta ezt az elvet Dániel és Jelenések idői próféciáinak értelmezésekor, több kulcsfontosságú igehelyből, valamint a próféciák szövegösszefüggéséből kikövetkeztetve.

Olvassuk el 4Móz 14:34 és Ez 4:6 verseit! Hogyan jelenti ki Isten az év-nap elvet ezekben a versekben?

Ezek a szakaszok világosan kifejtik az év-nap elvet. Azonban hogyan igazoljuk ennek az elvnek az alkalmazását az olyan idői próféciák esetében, mint Dán 7:25, 8:14, valamint Jel 11:2-3, 12:6, 14 és 13:5?

Három másik elem is alátámasztja az év-nap elv alkalmazását Dániel és a Jelenések próféciáiban: a szimbólumok, a hosszú időszakok és a sajátosság kifejezések használata. Először is a vadállatok és a szarvak szimbolikus értelemben birodalmakat jelölnek, ami arra utal, hogy az idővel kapcsolatos kifejezéseket is jelképesen kell értelmeznünk. A vadállatokat és szarvakat nem vehetjük szó szerint, valami másnak a szimbólumai. A prófécia többi része is szimbolikus, nem szó szerinti, miért értelmeznénk tehát kizárólag az időre vonatkozó kifejezéseket szó szerint? A válasz természetesen az, hogy nem szabad ezt tennünk. Másodszor, a próféciákban megjelenített sok esemény és birodalom több évszázadon átível, ami lehetetlen volna, ha a rájuk vonatkozó idői próféciákat szó szerint vennénk. Az év-nap elvet alkalmazva az események azonban figyelemreméltó pontossággal illeszkednek az időhöz, ezért sem érthetjük szó szerint az idői próféciákat.

Végül pedig az ezekre az időszakokra vonatkozó sajátosságos kifejezések is szimbolikus értelmezésre utalnak. Más szóval, ahogyan ezek a próféciák kifejezik az időt (például „*Kétezer-háromszáz este és reggel*”, Dán 8:14, RÚF), az nem a megszokott módja az időmeghatározásnak. Ez is mutatja, hogy az itt leírt időszakokat szimbolikusán kell értelmezni, nem pedig szó szerint.

Tekintsük át Dán 9:24-27 verseiben a hetven hétre vonatkozó próféciát! *„Attól fogva, hogy elhangzott a kijelentés Jeruzsálem újjáépüléséről... a fejedelem felkenéséig”* (Dán 9:25, RÚF), hatvankilenc hét telik el, azaz egy év, négy hónap és egy hét. Szó szerint számítva a próféciának nem lenne értelme, ugye? Mi a helyzet azonban akkor, ha a Biblia év-nap elvét alkalmazzuk, ami szerint a hetven hét négyszázkilencven év?

A KIS SZARV AZONOSÍTÁSA

Évszázadokon át a protestáns reformátorok a Dániel 7-8. fejezetében említett kis szarv által jelképezett hatalmat a római egyházzal azonosították. Miért?

Olvassuk el Dán 7:1-25 és 8:1-13 verseit! Melyek a kis szarv közös jellemvonásai a két fejezet leírása alapján? Hogyan azonosíthatjuk a kis szarvat?

Hét azonos jellemvonást találunk a Dániel 7. és 8. fejezetében bemutatott kis szarv esetében: 1) szarvként jelenik meg; 2) üldöző hatalomról van szó (Dán 7:21, 25; 8:10, 24); 3) önfelmagasztaló és káromló hatalom (Dán 7:8, 20, 25; 8:10-11, 25); 4) Isten népe ellen lép fel (Dán 7:25; 8:24); 5) tevékenységét prófétai időszak határozza meg (Dán 7:25; 8:13-14); 6) a végidőig fennmarad (Dán 7:25-26; 8:17, 19); 7) természetfölötti módon pusztul el (Dán 7:11, 26; 8:25).

A történelem szerint az első birodalom Babilon volt (Dán 2:38), a második Médó-Perzsia (Dán 8:20) és a harmadik Görögország (Dán 8:21). A történelem egyhangúlag arra mutat, hogy e világbirodalmak után a Római Birodalom következett.

Dániel 2. fejezetében a Rómát jelképező vas a vas és cserép elegyéből álló lábfejben *folytatódik*, egészen az idők végéig. A Dániel 7. fejezete által említett kis szarv a negyedik vadállatból nő ki, de továbbra is annak a negyedik állatnak a része marad. Milyen hatalom származott Rómából, aminek a politikai és vallási befolyása legalább ezerkétszázhatvan évig jelentős (lásd Dán 7:25)? A történelem és a prófécia alapján ez csak egyetlen hatalomra – a pápaságra illik, ami Európa tíz barbár törzse között került hatalomra, hármat közülük kitört (Dán 7:24). „...más lesz, mint az előzők” (Dán 7:24, RÚF), ami a többitől való különbözőségére utal. „Sokat beszél majd a Felséges ellen” (Dán 7:25, RÚF) és „Még a sereg vezérével is szembeszállt” (Dán 8:11, RÚF), bitrolva Jézus szerepét és felváltva azt a pápáéval. Az ellenreformáció idején, amikor a protestánsokat lemészárolták, teljesedett az üldözéssel kapcsolatos jövendölés is, az, hogy „gyötörni fogja a Felséges szentjeit” (Dán 7:25, RÚF) és „a földre vetett némelyeket abból a seregből” (Dán 8:10, ÚRK). Valóban arra törekedett, hogy „megváltoztassa az ünnepeket és a törvényt” (Dán 7:25, RÚF) azáltal, hogy a Tízparancsolatból eltávolította a második parancsolatot, illetve a szombatot vasárnapra változtatta.

A VIZSGÁLATI ÍTÉLET

A héten tanulmányozott vázlatprófeciát a reformáció óta a történeti próféciamagyarázatot támogató protestánsok túlnyomó többsége elfogadja. Azonban csak az 1800-as évek elejének Miller-mozgalma óta kezdtek alaposan újragondolni a kétezer-háromszáz nap és a vizsgálati ítélet kérdését. Figyeljük meg a következő összehasonlítást!

Dániel 7. fejezete	Dániel 8. fejezete
Babilon (oroszlán)	-
Médó-Perzsia (medve)	Médó-Perzsia (kos)
Görögország (párduc)	Görögország (kecskebak)
Pogány Róma (negyedik vadállat)	Pogány Róma (vízszintes mozgású szarv)
Pápai Róma (kis szarv)	Pápai Róma (függőleges mozgású szarv)

Olvassuk el Dán 7:9-14 és 8:14, 26 verseit! Mi történik a mennyben e versek szerint?

A középkori üldözés ideje után, aminek 1798-ban vége lett, miután Berthier tábornok elfogatta és bebörtönöztette a pápát (Jel 13:3), Dániel 7. és 8. fejezete az ítéletet említi. Az ítéletnek a mennyben kell történnie, ahol „összeült a törvényszék” (Dán 7:10, RÚF) és „Jött valaki az ég felhőin, aki emberfiához hasonló volt; az öregkorú felé tartott” (Dán 7:13, RÚF). Erre az ítéletre 1798 után, de még Jézus második adventje előtt kerül sor. A kétezer-háromszáz év kiindulópontját Dán 9:24 versében találjuk, amelyben a hetven hét (négy-százkilencven év) „khatak”, azaz „leszabatott” a kétezer-háromszáz napról szóló látomásból (Dán 9:24). Gyakorlatilag sok teológus helyesen látja, hogy a Dán 8:14 versében említett kétezer-háromszáz napról (évről) szóló prófécia és a Dán 9:24-27 szakaszában leírt hetven hétről (négy-százkilencven év) szóló jövendölés ugyanannak a próféciának két részlete. A hetven hétről szóló rész következő verse, Dán 9:25 megadja ennek az időkeretnek a kiindulópontját: „A Jeruzsálem újraépítése felől való szózat keletkezésétől”. Ennek az eseménynek a dátuma „Artaxerxes király hetedik esztendeje” (Ezsd 7:7), vagyis Kr. e. 457. Ehhez hozzáadva kétezer-háromszáz évet 1844-hez jutunk, nem sokkal 1798 után, még Jézus második eljövetele előtt. Jézus ekkor ment be a szentek szentjébe, hogy elkezdje közbenjárói munkáját, a mennyi szentély megtisztítását. Lásd a pénteki tanulmány szemléltető ábráját!

TIPOLOGIA A PRÓFÉCIÁBAN

Csak egyszer teljeseznek az apokaliptikus próféciaák szimbólumai, mint amilyeneket Dániel és Jelenések könyvében találunk. Például a kecskebak csak Görögországra vonatkozik (Dán 8:21), amit a szöveg világosan kifejezett és megnevezett. Lehetne-e ennél világosabb?

A tipológia azonban konkrét ószövetségi személyekre, eseményekre vagy intézményekre utal, amelyek léteztek a történelemben, de a jövőben egy nagyobb valóságra utalnak. A tipológia mint értelmezési mód használata visszavezet Jézushoz és az Újszövetség íróihoz, és megtalálható az Ószövetségben is. Az egyetlen útmutató egy típus, azaz előkép felismeréséhez az, hogy a Szentírás írója beazonosítja őket számunkra.

Olvassuk el 1Kor 10:1-13 verseit! Milyen múltbeli történelmi eseményre utal Pál, a korinthusi gyülekezetet figyelmeztetve? Hogyan érvényes ez ránk nézve ma?

Pál visszautal a kivonulás történelmi valóságára, és kialakít egy tipológiát az ókori zsidók tapasztalatára a pusztai vándorlás során. Pál leírja, hogyan ihlette Isten Mózeszt ezeknek az eseményeknek a feljegyzésére, mert „*Mindez példa számunkra*” (1Kor 10:6, ÚRK). Az Úr így figyelmezteti a lelki Izraelt, hogy tartson ki a kísértésekben az utolsó napokban is.

Olvassuk el az alábbi igeszakaszokat, és írjunk le minden előképet és azok teljeseését, amint Jézus és az Újszövetség írói azonosítják őket!

Mt 12:40 _____

Jn 1:29 _____

Jn 3:14-15 _____

Jn 19:36 _____

Róm 5:14 _____

Jézus és az Újszövetség írói mindegyik idézett esetben alkalmazzák a kép és előkép értelmezést, ami kiemeli azok prófétai jelentőségét. Ezúton rámutatnak a nagyobb horderejű teljesezésre a történelemben.

Gondoljunk a földi szentélyszolgálatra, ami előképként szolgált Isten átfogó megváltási tervére! Mit tanít ez a szentélyszolgálat üzenetének mai fontosságáról?

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

Dániel 7	Dániel 8
Babilon (oroszlán)	-
Médó-Perzsia (medve)	Médó-Perzsia (kos)
Görögország (párduc)	Görögország (kecskebak)
Pogány Róma (negyedik vadállat)	Pogány Róma (vízszintes mozgású szarv)
Pápai Róma (kis szarv)	Pápai Róma (függőleges mozgású szarv)
Ítélet a mennyben	A mennyei szentély megtisztítása

Életbevágóan fontos azt látnunk itt, hogy a Dániel 7. fejezetében szereplő ítéletjelenet, ami az ezerkétszázhatvan éven át tartó üldözés (Dán 7:25) után zajlik, ugyanaz az esemény, mint a szentély megtisztítása Dán 8:14 versében. A mennyei ítéletjelenet vezet el végül Isten örök országához, a bűnbe süllyedt föld szomorú történelmének a végén. Ennélfogva erős bibliai bizonyíték áll a rendelkezésünkre azzal kapcsolatban, hogy a Szentírás nagy jelentőséget tulajdonít Dán 8:14 versének és az általa jelölt eseménynek.

BESZÉLJÜK MEG!

- 1) Menjünk vissza és nézzük át újra Dániel 2. fejezetét! Figyeljük meg, hogy milyen világosan felfedezhető itt a történeti értelmezési módszer: a világbirodalmak töretlen sorrendje, amely az ókortól kezdve tart egészen Isten örök országáig. Isten megadja számunkra ezeknek a próféciáknak az értelmezési kulcsát. Mit mond el mégis a keresztény világ állapotáról az, hogy kevés keresztény alkalmazza a történeti magyarázati módszert? Miért segít ez a tény hangsúlyozni, mennyire fontos ma az egész világon hirdetni az adventi üzenetet?
- 2) Mennyire jól értjük a kétezer-háromszáz éves próféciát Dán 8:14 alapján? Amennyiben nem értjük igazán, miért ne fordítanánk időt rá, hogy megismerjük, majd a tanultakat elmondjuk a csoportunkban? Meg fogunk lepődni, hogy mennyire szilárdan megalapozott a próféciaértelmezésünk.
- 3) Olvassuk el Dán 7:18, 21-22, 25, 27 verseit, amelyek arra irányítják a figyelmet, hogy mi történik a szentekkel. Mit tesz velük a kis szarv által jelképezett hatalom? Ezzel szemben mit tesz értük az Úr? Mi a jó hír a szentek számára az ítélet vonatkozásában? Végül mit kapnak az ítélettől?

GALAMB GYÖNGYVÉR: ÖLELVE ÉLNI

Ha csak egy érintés melegít
az idő kőrongyaiba varrtan;
koldus ruhám köztetek pedig
gyűlölt idegenség a bajban,
akkor Jób inge rajtam a disz.

Élve élni ölelve lehet.
Más út erre a Nap alatt nincs.
Ezért kötözgetem sebemet.
Ez az, mikor a fájdalom kincs.
Bajom pedig lehet új kezdet.

Vagy magával ránthat mélybe le
vad szándékkal vonva halálba.
Vagy kitárom karom a fényre,
Krisztus végútját Véle járva,
akarom Őt ... ölelve élve.

Nehezebb igeszakaszok megfejtése

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: 1Krónika 29:17;

Apostolok cselekedetei 17:11; Galata 6:9; 2Timótheus 2:10-15;
Jakab 4:6-10

„A mi Urunk hosszútűrését pedig üdvösnek tartásatok, ahogyan szeretett testvérünk, Pál is megírta nektek - a neki adott bölcsesség szerint - szinte minden levélben, amikor ezekről szól. Ezekben van néhány nehezen érthető dolog, amelyeket a tanulatlanok és az állhatatlanok kiforgatnak, mint más írásokat is a maguk veszére” (2Pt 3:15-16, RÚF).

Amikor Pál leveleinek tárgyalásához ért Péter, leírta, hogy van bennük „néhány nehezen érthető dolog” (2Pt 3:16, RÚF). Ezeket a szavakat kiforgatják és eltorzítják a „tanulatlanok és az állhatatlanok... a maguk veszére” (2Pt 3:16, RÚF). Nem arra célzott, hogy a Szentírásnak minden része nehezen érthető, hanem azt írta, hogy csak néhány ilyen közülük.

Mindannyian tisztában vagyunk ezzel. Melyik őszinte bibliaolvasó nem találkozott már olyan szakaszokkal, amelyek furcsának és nehezen érthetőnek tünnek? Valamikor egészen biztosan mindannyiunknak volt már ilyen tapasztalata. Éppen ezért a héten nem kifejezetten nehéz szakaszokat tekintünk át, hanem megnézzük, hogy mi állhat a nehézségek háttérében, és őszinte igazságkeresőként mit kezdhetünk ezekkel. Végső soron a nehezen érthető kijelentések némelyikét soha nem fejthetjük meg az örökkévalóság előtt, de a Biblia kijelentéseinek túlnyomó többségét gond nélkül megérthetjük. Ne engedjük, hogy néhány nehezebb szakasz csökkentse bizalmunkat Isten Igéjének megbízhatósága és tekintélye iránt!

LÁTSZÓLAGOS ELLENTMONDÁSOK LEHETSÉGES OKAI

Olvassuk el 2Tim 2:10-15 verseit! Pál figyelmezteti Timóteust, hogy legyen szorgalmas és helyesen fejtegesse az igazság Igéjét. Milyen fontos üzenet rejlik ebben a szakaszban mindannyiunk számára?

Egyetlen figyelmes és becsületes igekutató sem tagadja, hogy vannak a Bibliában olyan részek, amelyeket nehéz megérteni. Ez azonban ne zavarjon bennünket! Tulajdonképpen számítanunk kell efféle nehézségekre. Nem vagyunk tökéletesek, véges az értelmünk, és senkinek sincs átfogó ismerete minden tanítási területről, nem is beszélve az Isten dolgairól. Tehát amikor kevésbé járatos, véges emberek megpróbálják megérteni a Szentírás végtelen Istenének bölcsességét, akkor elképzelhető, hogy némi nehézségbe ütköznek. Ez azonban semmiképp nem azt bizonyítja, hogy amit a Biblia kijelent, az nem lenne igaz.

Akik elvetik az isteni kinyilatkoztatás és ihletés bibliai tanítását, általában hangoztatják, hogy a nehézségek valójában ellentmondások és tévedések. Mivel számukra a Biblia többé-kevésbé csupán emberi könyv, azt hiszik, hogy nem lehet tökéletes, tévedések vannak benne. Aki így gondolkodik, az gyakran nem próbál igazán magyarázatot találni, úgy, hogy figyelembe venné a Szentírásnak az isteni ihletettségéből fakadó egységességét, megbízhatóságát. Aki elkezdi megkérdőjelezni a Szentírás első lapjait, például a teremtéstörténetet, hamarosan oda jut, hogy kételkedve és bizonytalanokodva fordul a többi részéhez is.

Egyes eltérések a Szentírásban a másolók vagy a fordítók kisebb hibáinak tulajdoníthatók. Ellen White ezt írta: „Némelyek komolyan tekintenek ránk és azt mondják: »Nem gondoljátok, hogy a másolók vagy fordítók esetleg elkövettek néhány hibát?« Ez valóban lehetséges, és az a szűklátókörű személy, aki meginog és megbotlik ennek lehetőségén és valószínűségén, az ihletett Ige titkaiban is meg fog botlani, mivel nem képes megérteni Isten céljait. Igen, az ilyenek az egyszerű gondolkodással könnyen belátható, világos tényeken is megbotlanak, és nehéznek tekintik az Istentől származó világos és gyönyörűséges kijelentéseket. Az összes hiba sem okozhat gondot vagy botránkozást az olyan lélek számára, aki nem kíván bonyodalmat támasztani a legvilágosabban kijelentett igazságok körül” (*Szemelvények Ellen G. White írásaiból*. 1. köt., Budapest, 1999, Advent Kiadó, 16. o.).

Miért különösen fontos alázattal és hódolattal közelíteni a Bibliához?

ŐSZINTÉN ÉS KÖRÜLTEKINTŐEN ÁLLJUNK A NEHÉZSÉGEKHEZ!

Előfordult már, hogy olyan szövegrészhez vagy egész szakaszhoz értünk, amit nem értettünk, esetleg nem igazán tudtunk összeegyeztetni más kijelentésekkel, általában a valósággal? Nehezen elképzelhető, hogy valamikor ne kerültünk volna szembe ezzel a problémával. A kérdés az, hogy mit tettünk? Vagy ami még fontosabb: *Hogyan kell reagálni erre?*

Olvassuk el 1Krn 29:17, Péld 2:7 és 1Tim 4:16 verseit! Hogyan kezeljük a nehezen érthető igeszakaszokat? Mit szűrhetünk le ezekből az igékből erre vonatkozóan?

Csak akkor viszonyulunk megfelelően a nehézségekhez, ha őszinték vagyunk. Ez megvéd attól, hogy kikerüljük vagy elködösítsük a nehézségeket. Attól is megóv, hogy felületes válaszokat adjunk, amelyek nem állják ki az alapos ellenőrzés próbáját. Isten örömét leli a becsületességben és a hűségben, tehát tükrözzük jellemét mindenben, így a bibliatanulmányozásban is!

Az őszinte emberek gondosan fordulnak a Biblia nehezen érthető szakaszaihoz, nem ragadják ki az információt az összefüggéséből, nem is torzítják el az igazságot oda nem illő nyelvezet használatával, nem vezetnek félre másokat bizonyítékok elferdítésével. Sokkal jobb a megalapozott válaszra várni, mint kitérő vagy elégtelen megoldást kínálni. Az őszinte bibliatanulmányozás egyik pozitív mellékhatása, hogy bizalmat épít. A bizalom az alapja minden egészséges emberi kapcsolatnak. Sokkal meggyőzőbb tud lenni, mint egy gyenge lábakon álló felelet. Jobb azt mondani, hogy arra a bizonyos kérdésre nem tudjuk a választ, vagy nem tudjuk megfelelően megmagyarázni az adott szöveget, mint megpróbálni belemagyarázni a saját véleményünket, amikor abban az igeszakaszban nem is arról van szó. A körültekintő emberek komolyan meg akarják ismerni Isten Igéjének igazságát, és ezért következetesen bebiztosítják magukat, nehogy sietségükben olyan következtetéseket vonjanak le, amelyek korlátolt tudáson vagy sekélyes bizonyítékokon alapszanak. Eltökélik magukban, hogy nem hagynak figyelmen kívül semmilyen részletet vagy megközelítést, ami fontos lehet az adott esetben. Nemcsak kapkodva gondolják végig a dolgokat, hanem alaposan, szorgalmasan tanulmányozzák Isten Igéjét és a hozzá kapcsolódó információt.

Mit teszünk, de mit nem szabad tennünk azokkal az igehelyekkel, amelyeket nem teljesen értünk, amelyek nem egészen illeszkednek abba, ahogyan mi vélekedünk az igazságról?

ALÁZATTAL KEZELJÜK A NEHÉZSÉGEKET!

Olvassuk el 2Krón 7:14, Zof 3:12 és Jak 4:6-10 verseit! Miért fontos az alázat, amikor a Szentírás nehezen érthető igazságaival foglalkozunk?

Sokan eljutottak a nagy, alázatra készítő felismerésre, hogy rajtunk kívül állóktól függünk. Rájöttek, hogy nem mérhetnek mindent önmagukhoz. Fontosabb számukra az igazság annál, mint hogy mindig csak nekik legyen igazuk. Tudják, hogy nem tőlük ered az igazság, hanem inkább azzal állnak szemben. Talán az a legnagyobb felismerésük, hogy valójában mennyire kevésbé ismerik az igazságot. Tisztában vannak vele, ahogyan Pál is írta, hogy „*tükör által homályosan látunk*” (1Kor 13:12).

Az aláztos gondolkodás számos előnnyel jár: az aláztos kutatás szokása az alapja az ismeretben való növekedésnek, mert olyan szabadságot ad, ami a lelkületet taníthatóvá teszi. Ez nem azt jelenti, hogy az aláztos emberek szükségképpen gyakran tévednek, vagy mindig változtatják a véleményüket, vagy nem lesz szilárd meggyőződésük. Csupán azt jelenti, hogy alávétik magukat a Biblia igazságának. Tisztában vannak a tudásuk korlátaival, ezért képesek fejleszteni megértésüket Isten Igéje terén, úgy, ahogyan egy büszke, arrogáns intellektuális ember soha nem tudja.

„Aki Isten Igéjéhez fordul irányításért aláztos, kutató értelemmel, elhatározva, hogy meg akarja ismerni a megváltás részleteit, az meg fogja érteni mindazt, amit a Szentírás kijelent. Azonban aki az Ige elemzéséhez ellenálló lelkülettel közelít, olyan lelkületű is marad, amit nem helyesel a Szentírás. Az Úr nem fog szólni ahhoz, aki érdektelen. Nem pazarolja utasításait olyan személyre, aki tudatosan tiszteletlen vagy megfertőzött gondolkodású. A kísértő azonban kineveli mindenkinek a gondolatait, aki elfogadja a javaslatait és kész hatástalanítani Isten szent törvényét.

Meg kell alázkodnunk szívünkben! Őszintén és tisztelettel kutassuk az élet Igéjét, mert csak az aláztos és bűnbánó szív láthatja meg a világosságot” (*The Advent Review and Sabbath Herald*, 1907. augusztus 22.)!

Hogyan hozhatjuk egyensúlyba az alázatot és a bizonyosságot? Például mit válaszolnánk erre a kérdésre: *Hogyan lehetnek a hetednapos adventisták annyira biztosak abban, hogy helyesen látják a szombat igazságát, és szinte mindenki más téved?*

ELTÖKÉLTSG ÉS TÜRELEM

Olvassuk el Gal 6:9 versét! Pál itt arról beszél, hogy kitartóak legyünk a jó cselekedetekben, de ugyanilyen hozzáállás kell akkor is, amikor bonyolult kérdésekkel foglalkozunk. Miért annyira fontos az eltökéltség és a türelem a problémák megoldásában?

Az igazi teljesítményhez kitartásra van szükség. Amit túl könnyen érünk el, azt nem értékeljük kellően. A Biblia nehezen érthető szakaszai lehetőséget adnak arra, hogy elménket megdolgoztassuk. A megoldás keresésében tanúsított eltökéltség és kitartás mutatja, hogy mennyire fontos számunkra ez a kérdés. Hasznos idő az, amit a Biblia tanulmányozásával töltünk, amikor megpróbáljuk kideríteni az értelmét és az üzenetét. Lehet, hogy nagyobb áldás lesz a Szentírás szorgalmas kutatásának tapasztalata, még ha hosszú időt vesz is igénybe, mint végül az adott probléma megoldása. Hiszen amikor megtaláljuk egy nyugtalanító kérdés megoldását, az igen értékessé válik számunkra. Még ha nem is tudunk gyorsan megoldani egy nehézséget, az nem azt bizonyítja, hogy megoldhatatlan volna. Érdekes, hogy milyen gyakran elfeledkezünk erről! Valamilyen bibliai problémába ütközve sokan gondolkoznak egy kicsit, és amikor nem látnak lehetséges megoldást, azonnal arra a következtetésre jutnak, hogy nincs magyarázat. Egyesek elkezdik mindenestől megkérdőjelezni a Biblia megbízhatóságát. Azonban soha ne feledjük, hogy a megoldás nagyon egyszerű lehet, még ha korlátolt emberi bölcsességünknel vagy tudatlanságunknál fogva mi éppen nem is látjuk! Mit gondolnánk arról, aki kezdő szinten tanulja az algebrát, és félórányi erőfeszítés után kijelenti, hogy nincs lehetséges megoldás a feladatra? Ugyanez igaz ránk is a Biblia tanulmányozásakor.

Amikor bárhogy próbálkozunk, nem találunk megoldást, tegyük félre a problémát egy időre, és közben gyakoroljuk azt, amit Isten világosan kijelentett! Bizonyos lelki dolgokat csak azután értünk meg, ha készségesen követjük Isten minden tanácsát. Tehát legyünk kitartóak és türelmesek, hiszen a türelem a hívók végidei erénye (lásd Jel 14:12)!

Mit tanulhatunk másoktól, akik szorgalmasan és türelmesen tanulmányozták a Biblia nehezen értelmezhető szakaszait? Hogyan bátoríthatunk másokat is arra, hogy ne adják fel az igazság kutatását? Miért nem kell félnünk, amikor nehezen érthető szentírásai részekhez jutunk?

A NEHEZEN ÉRTHETŐ SZAKASZOKKAL ÓVATOSAN ÉS IMÁDSÁGOS SZÍVVEL BÁNJUNK!

Olvassuk el ApCsel 8:35, 15:15-16 és 17:11 verseit! Mit tettek az apostolok és a korai egyház tagjai, amikor nehéz kérdésekkel találtak szemben magukat? Miért a Szentírás a legjobb forrása önmaga értelmezésének?

A nehezen érthető igeszakaszok megoldása még mindig a Bibliában található. Az ilyen kérdésekre az a legjobb megoldás, ha a teljes Szentírás fényében tanulmányozzuk őket, és nem csak a többi igétől vagy akár az egész Bibliától elszigetelt szöveggel foglalkozunk. Valóban a Bibliához kell fordulnunk, hogy megérthessük az Igét! Az egyik legfontosabb feladatunk, hogy megtanuljuk kiaknázni a Szentírás nagy igazságait.

Ha nem értünk egy szakaszt, próbáljunk meg világosságot nyerni a Biblia más részeiből, amelyek ugyanazzal a témával foglalkoznak! Mindig igyekezzünk világos szentírási állításokat találni, amelyek fényt vetnek a kérdéses igehelyekre! Az is nagyon fontos, hogy soha ne homályosítsuk vagy halványítsuk el Isten Igéjének világos kijelentéseit azzal, hogy nehezen érthető szakaszokkal társítjuk őket! Ahelyett, hogy Biblián kívüli forrásokkal, filozófiával vagy tudománnyal magyaráznánk az Igét, engednünk kell, hogy a Szentírás szövege mutassa meg annak jelentését!

Szokták mondani, hogy térden állva egészen más szemszögből látjuk a nehézségeket. Azért, mert az imával jelezzük, hogy mennyei segítségre van szükségünk a Szentírás értelmezéséhez és megértéséhez. Imában világosságot kérünk a Szentlélektől, aki a Biblia íróit is ihlette.

Imádságban a szándékaink nyitottak. Elmondhatjuk Istennek, hogy miért akarjuk megérteni azt, amit olvasunk. Kérjük, hogy nyissa meg szemünket Igéje előtt, adjon készséges lelkületet igazságának követéséhez és gyakorlásához. Ez létfontosságú! Amikor imáinkra válaszolva Isten vezet minket a Szentlélek által, nem mond ellent annak, amit a Bibliában máshol kijelentett. Mindig összhangban lesz a Bibliával, megerősíti, és arra épít, amit az általa ihletett írók révén közölt velünk.

Hogyan segít a helyes gondolkodáshoz az imádság, hogy jobban meg tudjuk érteni Isten Igéjét és engedelmeskedjünk neki?

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

Ellen G. White: *Jézushoz vezető út*. Budapest, 2008, Advent Irodalmi Műhely, „Mit tegyünk kételyeinkkel?” c. fejezet, 78-84. o.

A Bibliában sok olyan titok van, amit véges emberek nehezen érthetőnek találnak, amelyek túl mély értelműek ahhoz, hogy teljesen megmagyarázhatók legyenek. Ezért van szükségünk alázatra. Imádságos lelkülettel kell tanulnunk a Szentírásból. A hűség azt jelenti, hogy a bibliai tartalom adja meg tulajdonképpeni jelentését, még ha más is, mint amit elképzeltünk. A Szentírás iránti hűség tiszteli a tartalmat, ahelyett, hogy módosítaná azt (igen, egyesek valóban megváltoztatták a szöveget) vagy megmásítaná annak valódi jelentését.

„Ha Isten Igéjét szent félelem és ima nélkül nyitjuk fel, ha gondolataink, érzelmeink nem irányulnak Istenre és nincsenek összhangban akaratával, akkor kétségek szállják meg az elménket, és a Szentírás tanulmányozása közben megerősödnek kételyeink. Sátán fogva tartja gondolatainkat és hamis magyarázatokat sugall. Ha az emberek nem törekszenek szóban és tettekben összhangban élni Istennel, akkor – ha mégoly tanultak is – állandóan veszélyben forognak, hogy félreértik a Szentírást, és véleményükben nem is szabad bízunk. Akik csupán ellentmondásokat keresnek a Szentírásban, sohasem nyerhetnek lelki meglátást. Ferde nézeteik következtében a legegyszerűbb és legvilágosabb dolgokban is okot találnak a kételkedésre és hitetlenségre” (i. m. 82. o.).

BESZÉLJÜK MEG!

- 1) Miért meghatározó, hogyan viszonyulunk a Bibliához, ha valóban meg akarjuk érteni? Szerinted még milyen hozzáállás elengedhetetlen a Biblia jobb megértéséhez?
- 2) Miért nem kell meglepődnünk azon, hogy a Bibliában vannak nehezen érthető és nehezen magyarázható részek? Hiszen mennyi mindent nehéz megérteni a természetben is. A víz is például a mai napig titkokat rejt!
- 3) Adventistaként hogyan válaszolhatunk a Lk 23:43 versével kapcsolatos kérdésre, amelyben (a legtöbb fordítás) szerint Jézus azt mondja a latornak, hogy még azon a napon a mennyben lesz vele? Hogyan lehet tisztességes választ adni erre a problémára? Hogyan segíthetnek a kérdés lényegét megérteni olyan igehelyek, mint Préd 9:7, Jn 20:17 és 1Kor 15:16-20?

SZEGEDI KOVÁCS GYÖRGY: SZÉLCSEND

Lázadva keresem azt a pontot,
azt a nehezen megfoghatót,
amit még keresni sem szabadna.
Átmegyek a falakon, s már
hallom is a szirének énekét,
de tudatom éberebben landol
bársonyosan csöndes tavadnál.
Megmerítkezem a szélcsend
suttogásában ahogyan
vízbe veti magát hangtalan.
Majd hirtelen kiúszik a túlpartra,
süt néhány halat, végül is ...,
csak a társalgásért,
az együttlétért,
a megmentő szavakért,
a csőre töltött szavakért,
melyek kilövik
az ömbert.
Ahogyan a falon átmentem,
úgy vízen is járok,
s megyek Feléd ...,
megyek Feléd...
Te csak állsz ott,
leeresztett kezekkel ...

Finom a hal,
Uram!

Isten Igéje szerint élni

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: Zsoltár 37:7; 46:11; 62:2-3, 6;
Lukács 4:4, 8, 10-12; Filippi 2:12-16; Kolossé 3:16

„Legyetek az igének cselekvői, ne csupán hallgatói, hogy be ne csapjátok magatokat” (Jak 1:22, RÚF).

Még a Biblia tanulmányozásának legjobb módja sem ér semmit, ha nem kötelezzük el magunkat, hogy a Szentírásból tanultak szerint is élünk. Ami általában igaz az oktatásra, az különösen igaz a Biblia tanulmányozására: úgy tanulhatunk a legtöbbet, ha nemcsak olvassuk vagy hallgatjuk az Igét, hanem gyakoroljuk is. Az engedelmesség az isteni áldások teljes tárházát nyitja meg, amely egyébként zárva lenne előttünk, és izgalmas, az életet átformáló ösvényen vezet, miközben egyre többet értünk meg és ismerünk meg belőle. Ám ha nem vagyunk hajlandóak Isten Igéje szerint élni, ha nem akarjuk gyakorlatba ültetni a tanultakat, nem fogunk fejlődni, bizonyágtévésünk pedig hatástalan lesz, mert életünk nincs összhangban szavainkkal.

A jó befolyást árasztó példaképek hozzájárulnak, hogy növekedjünk kegyelemben és bölcsességben, ugyanis bemutatják, mit jelent Isten Igéje által élni. Nincs jobb minta és nagyobb motivációs erő, mint Jézus Krisztus élete. Követendő példát állított elénk. Élete teljes harmóniában volt Isten akaratával.

Ezen a héten azt tanulmányozzuk, hogy mit jelent Isten Igéje által és annak isteni tekintélye alatt élni.

ISTEN ÉLŐ IGÉJE ÉS A SZENTLÉLEK

Alaposan kell tanulmányozni Isten Igéjét, méghozzá a megfelelő módszerrel. Persze legalább ennyire fontos vagy még fontosabb, hogy a tanultakat átültessük a gyakorlatba. A Biblia tanulmányozásának nem az a végső célja, hogy több tudásra tegyünk szert, bármennyire is fontos ez. A cél nem pusztán a Szentírás megismerése, hanem az, hogy Isten Igéje vezessen minket, megváltoztassa az életünket és a gondolkodásunkat. Ez számít igazán. Az mutatja, hogy hajlandóak vagyunk az igazság szerint élni, ha megtanuljuk alávetni magunkat a bibliai igazságnak. Ehhez a döntéshez néha erős küzdelem kell, mert azon dül a harc bennünk, hogy ki uralhatja a gondolkodásunkat és az életünket. Végső soron csak két oldal közül választhatunk.

Olvassuk el Fil 2:12-16 verseit! Mit tanít ez a rész arról, hogyan kell élnünk?

Igen, Isten munkálkodik bennünk, de ezt a Szentlélek által teszi, aki bölcsességet ad a Szentírás megértéséhez. Bűnös emberként gyakran ellenkezünk Isten igazságával, és ha csak a magunk erejére hagyatkozánk, nem tudnánk engedelmeskedni az Igének (Róm 1:25; Ef 4:17-18). A Szentlélek nélkül nem alakul ki vonzalom Isten üzenete iránt. Nincs remény, nincs bizalom, nincs szeretet a válaszukban. A Szentlélek által Isten valóban „munkálja bennetek mind a szándékot, mind a cselekvést az ő tetszésének megfelelően” (Fil 2:13, RÚF).

A Szentlélek olyan tanár, aki a Szentírás mélyebb megértésére és annak örömeire kíván elvezetni. Az Ige igazságait a figyelmünk elé tárja, és friss felismerésekre vezet, hogy életünket az Isten akarata iránti hűség és szeretetteljes engedelmisség jellemezze. „A Szentlélek segítségével senki nem képes a Szentírás magyarázására. De amikor alázatos, tanítható lelkülettel vesszük a kezünkbe a Bibliát, Isten angyalai mellettünk állnak, hogy hatást gyakoroljanak ránk az igazság bizonyítékaival” (*Szemelvények Ellen G. White írásaiból*. 1. köt., Budapest, 1999, Advent Kiadó, 377-378. o.). A lelki dolgokat lelki módon kell értelmeznünk (1Kor 2:13-14), hogy képesek legyünk örömmel követni Isten Szavát „minden reggel” (Ézs 50:4-5).

Fil 2:16 versében Pál arra tanít, hogy figyeljünk az élet beszédére. Mit jelent ez, és hogyan gyakorolhatjuk? Nézzük meg 5Móz 4:4 versét is, ahol hasonló gondolatot találunk! Ebben a folyamatban nekünk mi a részünk?

TANULJUNK JÉZUSTÓL!

Nincs jobb és inspirálóbb példa Jézus Krisztusnál. Ismerte a Szentírást és kész volt követni az írott Igét, engedelmeskedni annak.

Olvassuk el Lk 4:4, 8, 10-12 verseit! Miért tudott Jézus ellenállni Sátán kísértéseinek, amikor a Szentírást idézte? Ezek szerint mennyire legyen központi szerepe a Bibliának a hitünk gyakorlásában, különösen a kísértések között?

Jézus jól ismerte a Szentírást, emlékezetből tudta idézni, mert korábban minőségi időt fordított a tanulmányozására.

Az ördög könnyen megtéveszthette volna, ha nem lett volna pontosan tisztában a Szentírás szavaival és a szöveggörnyezetével. Még az ördög is idézte az Igét, a saját, megtévesztő céljai szerint elferdítve. Tehát nem elég úgy idézni a Bibliát, ahogyan ő tette. Azt is tudni kell, hogy még mit tanít az adott témáról, ismerni kell a pontos jelentését. Csak az ilyen tudás segít, ahogyan Jézusnak is segített, hogy ne csaphasson be Isten ellensége. Így lehetünk képesek ellenállni a támadásainak. Újra és újra olvassuk, hogy Jézus a Szentírás megértésére vezette a követőit: „*meg van írva*” (Mt 11:10; Lk 24:45-46; Jn 6:45; stb.). Feltételezte, hogy az olvasói eljuthatnak jelentése helyes megértésére: „*Mi van megírva a törvényben? Hogyan olvasod*” (Lk 10:26, RÚF)? Jézus szerint a Biblia zsinórmérték, ami szerint kell élnünk.

Jézus, a testté lett Ige a Szentíráshoz irányította követőit Jn 7:38 versében. Csak a Bibliából tudjuk, hogy Ő a megígért Messiás, az Ige tanúskodik róla (Jn 5:39). Jézus kész volt alávetni magát Isten írott Szavának. Hajlandó volt ezt megtenni, tehát mi mást tehetnénk mi?

Milyen személyes tapasztalatunk volt a Szentírással kapcsolatban, amikor valamilyen kísértéssel küzdöttünk? Mi történt, amikor kísértést éreztünk, de elkezdtük olvasni a Bibliát vagy idéztük a szövegét? Mit tanultunk ebből a tapasztalatból?

JÉZUS VAGY A SZENTÍRÁS?

Olvassuk el Jn 5:45-47 szakaszát! Hogyan viszonyult Jézus a Bibliához?

Egyesek állítják, hogy Jézus szavai szöges ellentétben állnak a Szentírással, azaz az ószövetségi írásokkal. Még azt is kijelentik, hogy Krisztus szavai felette állnak az Igének.

Az Újszövetségben Jézus kijelentette: „*Hallottátok, hogy megmondatott... Én pedig azt mondom néktek*” (Mt 5:43-44; vö. 5:21-22, 27-28, 33-34, 38-39). Amikor ezeket az ismert szavakat mondta a Hegyi Beszédben, nem próbált elszakadni az Ószövetségtől, érvényteleníteni sem akarta azt, ahogyan egyes magyarázók állítják. Csak a különféle értelmezési módokra és azokra a hagyományokra válaszolt, amelyekre akkoriban hivatkoztak némelyek, hogy igazolják a magatartásukat, amit pedig Isten soha nem hagyott jóvá és soha nem kért – mint például az ellenség gyűlöletét (lásd Mt 5:43).

Jézus nem érvénytelenítette az Ószövetséget, semmiképp sem csökkentette annak tekintélyét, ellenkezőleg! Hiszen éppen az igazolta, hogy ki is Ő valójában. Inkább megerősítette az Ószövetség kijelentéseit azáltal, hogy Isten eredeti szándékára utalt. A Szentírás kritikájának egyik legrejtettebb, ugyanakkor a legveszélyesebb módja, ha valaki Jézus tekintélyére hivatkozva próbálja meg hitelteleníteni, vagy csökkenteni bizonyos részeinek a jelentőségét, mert Jézus nevében teszi. Krisztus nagy tiszteletben tartotta a Szentírást, ami abban a korban csupán az Ószövetség volt. Mi bizonyítaná jobban, hogy úgy kell viszonyulnunk az Ószövetséghez, mint ahogyan Ő tette? Jézus távolról sem gyengítette a Szentírás tekintélyét, hanem következetesen megerősítette azt mint igaz és megbízható útmutatót. Egyértelműen kijelentette a Hegyi Beszédben: „*Ne gondoljátok, hogy azért jöttem, hogy érvénytelenné tegyem a törvényt vagy a próféták tanítását. Nem azért jöttem, hogy érvénytelenné tegyem, hanem hogy betöltssem azokat*” (Mt 5:17, RÚF). Majd így folytatta: „*ha valaki a legkisebb parancsolatok közül akár csak egyet is eltöröl, és úgy tanítja az embereket, az a legkisebb lesz a mennyek országában*” (Mt 5:19, RÚF).

Mely fontos tanítások alapjait találjuk meg az Ószövetségben? Gondoljunk például a teremtésre (1Mózes 1–2. fejezet) és a bűnesetre (1Mózes 3. fejezet)! Milyen más meghatározó keresztény igazságokat találunk az Ószövetségben, amelyeket később még jobban kifejt az Újszövetség is?

CSENDES IDŐ ISTEN IGÉJE MELLETT

Sokszor kell kapkodnunk, feszültséggel és stresszel teli az életünk. Időnként keményen kell dolgoznunk a megélhetésünkért, hogy legyen étel az asztalunkon. Persze miután az alapvető dolgaink megvannak, akkor is tovább hajtunk, mert egyre többre vágyunk. Annyi mindent szeretnénk, amiről azt hisszük, hogy majd boldoggá és elégedetté tesznek. Salamon azonban figyelmeztet *A példabeszédek könyvében*, hogy ez nem mindig történik így.

Bármilyen legyen is az oka, szörnyen elfoglaltak lehetünk, ilyenkor pedig nagyon könnyű kiszorítani Istent az életünkből. Nem mintha nem hinnénk, csak nem töltünk minőségi időt olvasással, imádkozással és az Úrhoz való közeledéssel, „*akinek a kezében van az életed*” (Dán 5:23, RÚF). Túlságosan elterelhetik a figyelmünket különböző dolgok arról, hogy igyekezzünk minőségi időt tölteni Istennel. Mindannyiunknak szükségünk van olyan időre, amikor tudatosan lassítunk, hogy találkozzunk a Megváltóval, Jézussal. Hogyan szólhatna hozzánk a Szentlélek, ha mi nem tartunk szünetet, hogy odafigyeljünk rá? A lelki élet forrása az Istennel töltött csendes idő, amikor Igéjét olvassuk és imában beszélünk vele.

Olvassuk el Zsolt 37:7, 46:11 és 62:2-3, 6 verseit! Mit tanítanak ezek az igék az Istennel töltött csendes időről? Miért különösen fontos ez?

Ha szeretünk valakit, szívesen vagyunk csak vele. Válasszunk ki egy helyet, ahol zavartalanul olvashatunk és elmélkedhetünk Isten Igéje fölött! Elfoglalt életünkben ez csak akkor sikerülhet, ha tudatosan elkülönítjük ennek a találkozónak az idejét. Többnyire a nap kezdete a legjobb alkalom az elcsendesedés és elmélkedés perceire. Ez az idő áldás lesz a munkanap kezdete előtt, mert hosszú órákon át elkísérnek az így nyert értékes gondolatok. Igyekezzünk kreatívan kellő időt biztosítani arra, hogy zavartalanul találkozhassunk Istennel!

Minden másnál jobban hat ránk az imakapcsolat a Biblia élő Istenével. Ezáltal hasonulhatunk Jézushoz.

Mennyire törekszünk időt szakítani arra, hogy egyedül legyünk az Úrral? Hogyan segítenek ezek az alkalmak valóban jobban megismerni Istent és a szeretetét?

MEMORIZÁLÁS ÉS ÉNEKLÉS

„Szívembe rejtettem a te beszédedet, hogy ne vétkezzem ellened” (Zsolt 119:11).

A Szentírás memorizálása több áldással is jár. Ha elraktározzuk Isten Igéjének értékes kincseit, bármikor előhozhatjuk és alkalmazni is tudjuk azokat, még megváltozott életkörülmények között is. Így a Biblia közvetlenül hat a gondolkodásunkra, a döntéseinkre, az értékrendünkre és a magatartásunkra. Ha megtanuljuk a bibliaverseket, azok életre kelnek napi tapasztalatainkban, arra készítetnek, hogy imádjuk Istent és a Szentírás alapján hűségesen éljünk.

Komoly védelem a megtévesztés és a helytelen értelmezés ellen, ha megtanuljuk a Szentírást, szóról szóra. Így akkor is idézhetjük a Bibliát, ha különben nem tudnánk elővenni. Ösztönöz a jó cselekvésre a kísértések vagy nehézségek között. Istenhez emeli a gondolatainkat, hogy ne a problémára, hanem inkább az Igére figyeljünk, hiszen az Úrnak ezer útja van ott, ahol mi egyet sem látunk.

Olvassuk el Ef 5:19 és Kol 3:16 verseit! Hogyan rögzíti bennünk Isten Igéjét, ha erről énekelünk?

Ugyancsak hatásos módszer a Szentírás szövegének memorizálására, ha énekeljük a szavait, így könnyebb is megjegyezni. Szép dallamokkal párosítva jobban rögzülnek a gondolatainkban, elűzik nyugtalanságunkat. Gyerekek, felnőttek egyaránt szívesen éneklnek ezeket a dalokat. Számtalan híres oratóriumot, szimfóniát és más zeneművet ihlettek a Szentírás igéi, amelyek évszázadokon át alakították a keresztény kultúrát. A gondolatainkat felemelő, Istenre és Igéjére irányító zene nagyszerű áldás, jótékony hatással van az életünkre.

„A zene a mennyei hajlékokban folyó istentiszteletnek egy részét alkotja. Törekednünk kell azért arra, hogy dicsénekeinkben, amennyire csak lehet, megközelítsük a mennyei karok harmóniáját” (Ellen G. White: *Pátriárkák és próféták*. Budapest, 1993, Advent Kiadó, 555. o.).

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

Ellen G. White: *Jézushoz vezető út*. Budapest, 2008, Advent Irodalmi Műhely, „Az ima: magasztos kiváltságunk” c. fejezete, 69-77. o.

„Az ember magától nem méri fel Krisztus kedvességét és szépségét, csakis a Szentlélek belső megvilágításának hatására látja meg végtelen kegyelmét, felmérhetetlen szeretetét, jóságát és dicsőségét. Ez döbbsent rá mindenkit, hogy valójában milyen reménytelen, tehetetlen állapotban vagyunk a bűnököt hordozó és mindenre képes Krisztus irgalma, megbocsátása nélkül” (Ellen G. White: *The Upward Look*. 155. o.).

„Véssük eszünkbe a Szentírás részleteit, akár egész fejezeteket, hogy felidézhesük, ha Sátán a kísértéseivel támad!... Amikor arra készítené, hogy gondolatban földi és érzéki dolgokkal foglalkozzunk, akkor a legjobban a »meg van írva« szavakkal állhatunk ellen neki” (*The Advent Review and Sabbath Herald*, 1884. április 8.).

BESZÉLJÜK MEG!

- 1) Mi a szabad akarat és a szabad választási lehetőség szerepe a döntéseinkben a hitélet és az engedelmisség terén? Bár sok minden nem tőlünk függ az életben, az örökkévalóságra vonatkozó, meghatározó kérdések tekintetében azonban egyértelműen van választási lehetőségünk. Mit kezdünk az Istentől kapott szabad akaratunkkal? Lelki téren milyen döntéseket hozunk?
- 2) Mi a szerepe a szombatnak az Istennel való kapcsolatunk szempontjából? A szombatünneplés hogyan óv attól, hogy pl. a munkába temetkezzünk, és ezért ne maradjon időnk Istenre? Hogyan lehet számunkra a nyugalomnap valóban lelki áldás?
- 3) Mit tapasztalunk, amikor magunkban imádkozunk és tanulmányozzuk Isten Igéjét? Ez hogyan hat, illetve *kellene*, hogy hasson a hitünkre? Aki kész rá, mondja el a csoportban, milyen tapasztalatai vannak az igeolvasással és az imával! Hogyan épülhetnek mások is a mi tapasztalatainkból?
- 4) Melyek a kedvenc igehelyeink, amelyeket meg is tanultunk? Mi tesz bennük annyira? Miért vált áldásunkra, hogy kívülről megtanultuk ezeket?

BIZTOS ALAP

„Mindazáltal megáll az Istennek erős fundamentoma, melynek pecsége ez: Ismeri az Úr az övét; és: Álljon el a hamisságtól minden, aki Krisztus nevét vallja” (2Tim 2:19).

„Az Úrnak lesz egy népe, erős, mint az acél, szilárd, mint a gránitszikla. Tanúi lesznek a világban, eszközei, hogy különleges, dicsőséges munkát végezzenek el felkészülése napján...

Megeshet, hogy az igazságot egykor teljes buzgalommal hirdető lelkészek elfordulnak a hittől és az ellenség soraiba állnak, de vajon ettől Isten igazsága hazugság lesz? »Mindazáltal« - mondja az apostol - »megáll az Istennek erős fundamentoma.« Emberek hite megváltozhat, mint ahogy az érzéseik is, Isten igazsága azonban soha nem változik...

Olyan biztos az igazság, mint ahogy Isten él; Sátán pedig minden mesterkedésével és pokoli erejével sem tudja Isten igazságát hazugsággá változtatni. Ellenségünk mindent elkövet, ami csak hatalmában áll, hogy Isten Szavának hatását közömbösítse, de az igazságnak égő lámpásként kell előre haladnia.

Az Úr kijelölt bennünket és csodálatos kegyelmét ránk árasztotta. Akkor hagyjuk magunkat megigézni a pártütő fecsegéseinek hallatán? Sátán és seregei oldalára kellene állnunk? Isten törvényének áthágóihoz csatlakozzunk? Inkább így imádkozzunk: »Uram! Támassz ellenségeskedést köztem és a kígyó között!« Ha nem ellenezzük sötét mesterkedéseit, erős kötelékeivel körbefog és fullánkját bármely pillanatban a szívünkbe melyesztheti. Tekintsük halálos ellenségünknek! Álljunk ellen neki Krisztus nevében! Még sok feladatunk van... Aki Krisztus nevét vallja, öltse fel az igazság fegyverzetét!...

Itt az ideje, hogy valóban tisztán lássuk, miért hisszük, amit hiszünk!... Vessünk biztos alapot magunknak az eljövendő időre, hogy megragadhassuk az örökéletet! Munkálkodnunk kell, de nem a saját erőnkől, hanem feltámadt Urunk erejével” (Ellen G. White: *Maranatha*. 127. o.).

„Várván vártam az Urat, és hozzám hajolt” (Zsolt 40:2)

1.	Sz.	Mal 3:6	A változatlan Isten ígérete
2.	Cs.	Zsolt 13:6	Isten kegyelmében bízni
3.	P.	Mt 7:14	Szoros kapu, keskeny út
4.	Sz.	Péld 6:23	Isten parancsolata és a világosság
■ <i>Naplemente: Budapest: 19:16 Debrecen: 19:05</i>			
5.	V.	Péld 16:20	A boldog ember
6.	H.	Mt 19:16	Mit tegyek?
7.	K.	Zsolt 119:60	Készséges engedelmesség
8.	Sz.	2Móz 20:3	Ne legyenek idegen isteneid!
9.	Cs.	2Móz 20:4-6	Parancs a bálványimádás ellen
10.*	P.	2Móz 20:7	Isten nevét ne mondd ki ok nélkül!
11.	Sz.	2Móz 20:8	Tartsd meg a szombatot!
■ <i>Naplemente: Budapest: 19:26 Debrecen: 19:15</i>			
12.	V.	2Móz 20:12	Tiszteld a szüleidet!
13.	H.	2Móz 20:13	Ne ölj!
14.	K.	2Móz 20:14	Ne paráználkodj!
15.	Sz.	2Móz 20:15	Ne lopj!
16.	Cs.	2Móz 20:16	Ne állíts valótlant!
17.	P.	2Móz 20:17	Ne kívánd a másét!
18.	Sz.	1Jn 1:7	Járjunk a világosságban!
■ <i>Naplemente: Budapest: 19:36 Debrecen: 19:25</i>			
19.	V.	Zsolt 119:127	Az aranynál is értékesebb
20.	H.	Ézs 33:22	Bíránk, Vezérünk, Királyunk
21.	K.	3Jn 2	Baráti jókívánság
22.	Sz.	Préd 10:14	A jó király országa
23.	Cs.	Zsolt 40:5	Az Úrban bízó ember
24.	P.	Ézs 58:8	Áldásokkal teli élet
25.	Sz.	Péld 24:5	A bölcs ember ereje
■ <i>Naplemente: Budapest: 19:46 Debrecen: 19:34</i>			
26.	V.	Mk 6:31	Pihenjete meg!
27.	H.	Mt 10:42	A legkisebb jótett értéke
28.	K.	Mk 12:17	Kinek-kinek a magáét
29.	Sz.	ApCsel 5:29	Istennek való engedelmesség
30.	Cs.	Zsolt 36:7	Isten igazsága és ítéletei

„Ne nyugtalanodjék a ti szívetek, se ne féljen!” (Jn 14:27)

1.	P.	Ef 4:15	Igazság és szeretet
2.	Sz.	Zsolt 119:11	Isten Igéje a szívünkben
		■ <i>Naplemente: Budapest: 19:56 Debrecen: 19:44</i>	
3.	V.	Mt 5:48	Tökéletesség
4.	H.	Mt 4:4	Isten Igéjével élni
5.	K.	Lk 8:11	Az elvetett mag
6.	Sz.	Zsolt 119:14	A gazdagságnál is jobb
7.	Cs.	Mt 28:20	Jézus mindig velünk van
8.*	P.	Kol 1:9	Egymásért imádkozni
9.	Sz.	Jn 14:16	A Szentlélek ígérete
		■ <i>Naplemente: Budapest: 20:05 Debrecen: 19:54</i>	
10.	V.	Jn 15:26	A Szentlélek bizonyágtétele
11.	H.	Lk 1:26-27	Gá브리el felkeresi Máriát
12.	K.	Zsolt 91:11	Angyalok védelmében
13.	Sz.	Ézs 56:7	Isten átfogó terve
14.	Cs.	ApCsel 2:47	Az első keresztények élete
15.	P.	Péld 3:13	A bölcs ember boldogsága
16.	Sz.	Péld 2:6	Az Úrtól kapott értelem
		■ <i>Naplemente: Budapest: 20:14 Debrecen: 20:03</i>	
17.	V.	5Móz 33:27	Oltalom az örökkévaló Istennél
18.	H.	Ef 6:1	Szófogadás
19.	K.	Péld 11:14	Vezetés, tanács
20.	Sz.	2Móz 18:19	Jethró tanácsa
21.	Cs.	Péld 27:9	Barátok kedves szavai
22.	P.	Ézs 44:23	A megváltás öröme
23.	Sz.	Zsolt 21:14	Cselekedj, Urunk!
		■ <i>Naplemente: Budapest: 20:23 Debrecen: 20:11</i>	
24.	V.	2Móz 31:1-3	Isten kiválasztottainak felkészítése
25.	H.	Zsolt 23:4	A haláltól sem félek
26.	K.	Mt 6:28	Ne aggódj!
27.	Sz.	Péld 6:6	A hangya példája
28.	Cs.	2Krón 32:7-8	Isten erejével
29.	P.	Jn 4:34	Jézus Isten akarata szerint cselekedett
30.	Sz.	Jak 1:2-3	Kísértés és kitartás
		■ <i>Naplemente: Budapest: 20:31 Debrecen: 20:19</i>	
31.	V.	Ef 2:19-22	Nem vagyunk idegenek

„Fiam, az én szavaimra figyelmezz...” (Péld 4:20)

1.	H.	Péld 3:21	Komoly tanács
2.	K.	Mt 26:41	Vigyázni és imádkozni
3.	Sz.	Zsolt 40:9	Isten akaratának teljesítése
4.	Cs.	Zsolt 119:16	Isten rendelései
5.	P.	Zsolt 16:8-9	Az Úrra figyelni
6.	Sz.	Zak 4:6	Az Úr Lelke által
■ <i>Naplemente: Budapest: 20:36 Debrecen: 20:25</i>			
7.	V.	Ézs 7:14	A Messiás ígérete
8.	H.	Mt 13:33	Jézus példázatokban tanított
9.	K.	Mk 6:2	Jézus bölcsessége és csodái
10.	Sz.	Zsolt 119:9	Isten Igéje és a tiszta élet
11.	Cs.	1Móz 17:7	Örök szövetség
12.	P.	Péld 20:17	Figyelmeztetés
13.	Sz.	Róm 14:13	Ne botránkoztassunk!
■ <i>Naplemente: Budapest: 20:41 Debrecen: 20:30</i>			
14.	V.	Jer 10:6-7	Hatalmas Istenünk
15.	H.	Lk 12:31	Isten országának keresése
16.	K.	Jn 4:14	Az élet vize
17.	Sz.	Zsolt 1:6	A gonoszok és az igazak útja
18.	Cs.	Mt 16:25-26	Elvesztett vagy megtartott élet
19.	P.	2Kor 6:14	Hívók társaságát keresni
20.	Sz.	2Kor 7:10	Hasznos szomorúság
■ <i>Naplemente: Budapest: 20:44 Debrecen: 20:33</i>			
21.	V.	2Tim 3:14	Ragaszkodj a tanultakhoz!
22.	H.	3Móz 25:35	Nyújts segítséget!
23.	K.	Jer 30:17	Orvosság Istentől
24.	Sz.	Péld 4:18	Az igazak ösvénye
25.	Cs.	Jak 4:6	Az alázatos ember és a kegyelem
26.	P.	Jer 15:19	Megkülönböztetni a jót a rossztól
27.	Sz.	Mt 10:39	Jézusért elveszített élet
■ <i>Naplemente: Budapest: 20:45 Debrecen: 20:35</i>			
28.	V.	Mt 13:45-46	Isten országa és a kereskedő
29.	H.	5Móz 30:15	Választhatunk
30.	K.	5Móz 30:19	Élet vagy halál